

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት
 ልሳነ- ሕግ ጋዜጣ
 LISAN HIG GAZETA
 OF THE BENISHANGUL — GUMUZ REGIONAL STATE
 የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል መንግስት
 ም/ቤት ጠባቂነት የወጣ

17 ኛ ዓመት ቁጥር 31 አሰላ
 ሐምሌ 1995

17th Year No 31
 Assosa July 2003

አዋጅ ቁጥር "31/1995 ዓ/ም"

የተሻሻለው 1995 ዓ.ም. የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ሕገ መንግስት መጽደቅ አዋጅ

በክልሉ ነዋሪ ህዝብና በሰፊውና በዝርዝር ተመክሮበት እስከ አሁን በሥራ ላይ የቆየውን ሕገ መንግስት አሁን በተጨማሪ እየታየ ባለው አጠቃላይ ሁኔታ የክልሉ መንግስት አካላትን የሥልጣን ክፍፍልና ተጠያቂነት በግልጽ በሚያሳይ መልኩ ማሻሻሉ ተገቢ ሆኖ በመገኘቱ በሥራ ላይ ባለው የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ሕገ መንግስት አንቀጽ ፺፱ መሠረት ይህ የተሻሻለው የ፲፱፻፺፭ ዓ.ም የክልሉ ሕገ-መንግስት ማዕደቅ አዋጅ ታውጇል።

አንቀጽ ፩
አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ "የተሻሻለው የ1995 ዓ.ም. የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ሕገ መንግስት ማዕደቅ አዋጅ ቁጥር /"1995" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

PROCLAMATION NO. 31/2003

A PROCLAMATION TO PROVIDE FOR THE REVISED CONSTITUTION OF THE BENISHANGUL GUMUZ REGIONAL STATE.

WHEREAS, after an extensive and detail deliberation, it has become appropriate to amend the Constitution, which has been in force until now based on the prevailing objective reality in order to expressly provide for the separation of power and accountability of government organs; NOW, THEREFORE, in accordance with article 99 of the constitution of Benishangul Gumuz Regional State the Revised 2002 Constitution of the Regional state is hereby proclaimed as follows:

Article 1
 Short Title

This Proclamation may be cited as " Benishangul Gumuz Regions State Revised Constitution Approval Proclamation No 31/2002"

አንቀጽ ፪

የተሻሻለው የ1995 ዓ.ም. ህገ መንግሥት ስለመፅደቅ፣

በአዋጅ ቁጥር 1998 ዓ.ም የፀደቀው የክልሉ ሕገ መንግሥት ድንጋጌዎች ይዘትና አቀማመጥ በስፋት ከታየ በኋላ በ1995 ዓ.ም. ተሻሻሎ የወጣው የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግሥት ሕገ መንግሥት በዚህ አዋጅ ፀድቋል።

አንቀጽ ፫

ስለነባር ህጎች ተፈጻሚነት

በሥራ ላይ ያለ ማንኛውም ነባር ህግ ከተሻሻለው ሕገ መንግሥት ጋር እስካልተቃረነ ድረስ ተፈጻሚነት ይኖረዋል።

አንቀጽ ፬

አዋጅ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ የተሻሻለው ሕገ መንግሥት ከዛሬ ሕዳር 23 ቀን 1995 ዓ.ም. ጀምሮ የፀና ይሆናል።

አቶ ያረጋል አይሸሸም
የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግሥት
ኘሬዝዳንት

Article 2

Approval of the 2002 Revised Constitution

After an Extensive review of the content and the format of the provisions of the Regional State's Constitution which was adopted by Proclamation No 1/1996, the 2002 Revised Constitution of the Benishangul Gumuz Regional State is hereby approved.

Article 3

Applicability of Existing Laws

Any existing law shall continue to be in force in so far as it is consistent with the Revised Constitution.

Article 4

Effective Date

This proclamation shall come into force as of December 2nd 2002

Yaregal Aysheshim

the Benishangul Gumuz regional state

president

የተሻሻለው የፀሀፊዎች 9.ኛ. የቤኒሻንጉል ጉሙዝ

ክልላዊ መንግሥት ሕገ መንግሥት

መገቢያ

እኛ የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል ብሄረሰቦችና ሕዝቦች በጋራ በመፈቃቀድና በአኩልነት ላይ ተመስርተን በአቋቋምነው ክልላችን የሕግ የበላይነት እንዲሰፍን፣ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ እድገታችን እንዲፋጠን የራሳችንን ዕድል በራሳችን የመወሰን መብታችንን ተጠቅመን፣ ቋንቋችንን፣ ባህላችንንና ዕድገታችንን ይበልጥ ለማጠናከር፣ ማንነታችን ተከብሮ በትግላችንን በከፊልነው መስዋዕትነት የተገኘውን ዲሞክራሲና ሰላም በዘላቂነት ለማረጋገጥ፣

እኛ የክልሉ ብሄረሰቦች የየራሳችን መልክዓ ምድራዊ አሰራር ያለን፣ ለረጅም ዘመን በተለያዩ መልኮችና ደረጃዎች ተሳስረን የቆየን በመሆናችን በጋራ ያፈራናቸው እሴቶች ላይ በመመስረትና በማግለል በትዕቢት ወደ ተሻለ የእድገት ጉዳይ እንድናመራ ፅኑ እምነት ያለን በመሆኑ፣

በሥራ ላይ የነበረው ሕገ መንግሥታችን ግልፅ አሰራርና የሥልጣን ክፍፍልን የማያሳይ፣ ለመረጠው ሕዝብ ተጠያቂ የሆነና ብቃት ያለው የመንግሥት አካላት አደረጃጀት የማያመለክት፣ የሚፈለገውን ፈጣን ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ እድገት ማምጣት የማይስችል ስለሆነ እንደገና ተሻሽሎ መውጣት የሚገባው መሆኑን በመገንዘብ፣

እኛ የቦርታ፣ የጉሙዝ፣ የሸናሻ፣ የማኦና የኮሞ

The Revised 2002 Constitution of Benishangul-Gumuz Region

PERAMBLE

We, the nationalities and peoples' of the Region of Benishangul Gumuz; dedicated to promote the rule of law, to accelerate our economic and social development, to further strengthen our languages, culture and development by exercising our rights of self determination; to ensure sustainable democracy and peace that have been brought by, having our identity respected and; paying sacrifice, that we have established on the basis of common understanding and equality;

We, the nationalities and peoples of the region, having our own geography and gone through continuous interaction in various forms and at various levels for centuries, it is our strong belief that we can embark on better development based on, and by promoting our common values;

Realizing that our Constitution which has been in force does not provide for transparency and separation of power, accountability and efficiency in the conduct of government organs and could not bring about the accelerated social and economic development.

We, the nationalities of Berta, Gumuz, Shinasha, Mao and Como and other peoples residing in the

ብሄረሰቦች እና ሌሎች በክልሉ የሚኖሩ ሕዝቦች ለተፋጠነ ኤኮኖሚያዊ እድገት፣ ለዘላቂ ሰላሚና ዲሞክራሲ የምንበቃው የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ ሕገ መንግሥት መሠረት ያደረገና የክልላችንን ተጨባጭ ሁኔታዎች ያገናዘበ ሕገ መንግሥት ሲኖረን መሆኑን በውል በመረዳት፤

እስከ አሁን በሥራ ላይ የነበረው የፀጋው ዓ.ም. ሕገ መንግሥታችንን አሁን በተጨባጭ እየታየ ባለው ሀገራዊ እና ክልላዊ ሁኔታ ባገናዘበ መልኩ ግልፅ አሠራርን የሚከተል፣ ለመረጠው ህዝብ ተጠያቂ የሆነና ብቃት ያለው መንግሥታዊ አደረጃጀትን በሚያመለክት መልኩ አግባብ ያለው ጥልቅ እይታ ተደርጎበት ተሻሻሎ መውጣት ያለበት መሆኑን በማመን፤

እነሆ ዛሬ ሕዳር 23 ቀን 1995 ዓ/ም በአሳሳ ከተማ ባካሄድነው የክልሉ ምክር ቤት 1ኛ አስቸኳይ ጉባኤ የቀረበውን የተሻሻለ የክልሉ ሕገ መንግሥት መክረንና በዝርዝር ተወያይተን አፅድቀንዋል።

ምዕራፍ አንድ
ጠቅላላ ድንጋጌዎች
አንቀጽ 1
የክልሉ መንግሥት ስያሜ

ይህ ሕገ መንግሥት የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግሥት ዲሞክራሲያዊ አወቃቀርን ይደነግጋል። በዚህ መሠረት የሚቋቋመው መንግሥት "የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግሥት" በሚል ስም ይጠራል።

Region, realizing that accelerated economic development and sustainable peace and democracy can only be achieved if we have a constitution which is consistent with the constitution of Federal Democratic Republic of Ethiopia and the objective reality prevailing in the region.

Believing that the 1995 constitution should, after having made a thorough examination, be amended to reflect transparency, accountability to the people and efficiency in Government organs by taking into account the objective reality prevailing in the Country and the Region.

The Regional Council in its first extraordinary session conducted on the 2nd of December 2002 has approved the amended constitution after having deliberated on it in detail.

CHAPETER ONE
GENERAL PROVISIONS
Article 1

Nomenclature of the Regional State

The Constitution proclaims the democratic establishment of the Benishangul Gumuz Regional State. Accordingly, the state shall be known as "The Benishangul Gumuz Regional State"

አንቀጽ 2

የክልሉ ባለቤት ብሄረሰቦች

በክልሉ ውስጥ የሚኖሩ ሌሎች ሕዝቦች የሚታወቁ ቢሆንም የክልሉ ባለቤት ብሄር፣ ብሄረሰቦች በርታ፣ ጉሙዝ፣ ሸናሻ፣ ማኦና ኮሞ ናቸው።

አንቀጽ 3

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግሥት ክልል ወሰን

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግሥት በሰሜንና በሰሜን ምሥራቅ ከአማራ ክልል፣ በምሥራቅ ከኦሮሚያ ክልል፣ በደቡብ ከጋምቤላ ሕዝቦች ክልል እና በምዕራብ ከሱዳን ጋር ይዋሰናል።

አንቀጽ 4

ሰንደቅ ስላማና ስርማ

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል የራሱ ሰንደቅ ዓላማና ስርማ ይኖረዋል።

1. ሰንደቅ ዓላማው ቀይ፣ ጥቁር፣ ቢጫ፣ አረንጓዴ እና ዙሪያው ነጭ ፍሬም ያለው ይሆናል።
2. የክልሉ ዓርማ ዙሪያው በቀርከሃ የተከበበ ሆኖ በመሀሉ ወርቅ የያዘ ገበታ እና የማሽን ጥርስ ያለው ይሆናል። ዝርዝሩ በህግ ይወሰናል።

Article 2

Indigenous Nationalities of the Region

Notwithstanding the recognition of other peoples living in the region, the indigenous nation nationalities of the Region are Berta, Gumuz, Shinasha, Mao and Komo.

Article 3

Boundary of the State

The Benishangul Gumuz Regional State shares its boundaries in the north and north-east with Amhara Regions; in the east with Oromia Region, in the south with Gambella Peoples' region and in the west

Article 4

Flag and Emblem

The Benishangul Gumuz Regional State shall have its own flag and emblem:

1. The flag shall be red, black, yellow and green surrounded by white frame.
2. The Regional State shall have an emblem surrounded by a bamboo having at its center gold in a dish and a machine gear. Details shall be determined by law.

አንቀጽ 5

የክልሉ ህዝብ መዝሙር

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል የራሱ የሆነ ብሄራዊ መዝሙር ይኖረዋል። የክልሉ መዝሙር የሕገ መንግሥቱን ዓላማዎችና የክልሉን ህዝቦች በደሞክራሲያዊ ሥርዓት፣ አብሮ ለመኖር ያላቸው እምነት እንዲሁም የወደፊት የጋራ እድላቸውን የሚያንፀባርቅ ሆኖ በህግ ይወሰናል።

አንቀጽ 6

ቋንቋ

1. የክልሉ የሥራ ቋንቋ አማርኛ ነው።
2. የክልሉ ቋንቋዎች ሁሉ በዚህ ሕገ መንግሥት እኩል እውቀና ይኖራቸዋል።
3. በክልሉ የሚገኙ ብሄር ብሄረሰቦች በራሳቸውና በፈለጉት ቋንቋ የመማር መብት አላቸው።

አንቀጽ 7

ርዕሰ ከተማ

የክልሉ ርዕሰ ከተማ አሶሳ ነው።

አንቀጽ 8

የጾታ አገላለጽ

በዚህ ህገ መንግሥት ውስጥ በወንድ ጾታ የተደነገገው የሴቷንም ጾታ ያካትታል።

Article 5

The State Anthem

The regional state shall have its own Anthem. The Regional State Anthem shall reflect the ideals of the Constitution, the commitment of the peoples of the Regional State to live together with the rest peoples of Ethiopia in a democratic order and of their common destiny. Details shall be determined by law.

Article 6

Languages

1. The working language of the Regional State shall be Amharic.
2. All languages of the Region shall enjoy equal protection.
3. The nations and nationalities of the Region shall have the right to get education in their languages or in the languages of their choice.

Article 7

Capital City of the State

The capital city of the region shall be Assosa.

Article 8

Expression of Gender

The provisions of the Constitution stipulated in the masculine gender shall also apply to feminine gender.

ምዕራፍ ሁለት
የሕገ መንግሥት መሠረታዊ መርሆዎች

አንቀጽ 9
የህዝቡ ወሳኝነት

1. የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል ህዝብ የክልሉ መንግሥት የበላይ ሥልጣን ባለቤት ነው።
2. የህዝቡ የበላይነት የሚገለፀው በሚመርጣቸው ተወካዮችና ራሱ በቀጥታ በሚያደርገው ዲሞክራሲያዊ ተሳትፎ ነው።

አንቀጽ 10
የሕገ መንግሥቱ የበላይነት

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግሥት የላይነት እንደተጠበቀ ሆኖ፡-

1. ይህ ሕገ መንግሥት የክልሉ የበላይ ሕግ ነው። ማንኛውም ሕግ ልማዳዊ አሠራር፣ እንዲሁም የማንኛውም የመንግሥት አካል ወይም ባለሥልጣን ውሳኔ ከዚህ ሕገ መንግሥት ጋር የሚቃረን ከሆነ ተፈጻሚነት አይኖረውም።
2. ማንኛውም የክልሉ ነዋሪ፣ የመንግሥት አካል፣ የፖለቲካ ድርጅትና ሌሎች ማህበራት እንዲሁም ባለሥልጣናቸው ሕገ መንግሥቱን የማስከበር ለሕገ መንግሥቱ ተገዥ የመሆን ኃላፊነት አለባቸው።
3. በዚህ ሕገ መንግሥት ከተደነገገው ውጭ በማናቸውም አካሄድ የመንግሥት ሥልጣን መያዝ የተከለከለ ነው።

Chapter Two
FUNDAMENTAL PRINCIPLES OF THE
CONSTITUTION

Article 9

Ultimate Authority of the People

1. The peoples of the Benishangul Gumuz Regional State shall be the ultimate authority of the regional state.
2. The ultimate authority of the people shall be manifested through their elected representatives and the direct democratic participation of the people themselves.

Article 10

Supremacy of the Constitution

Without prejudice to the supremacy of the constitution of the Federal democratic Republic of Ethiopia.

1. This Constitution shall be the supreme law of the Regional State. Any law, customary practice or decision of any governmental organ or public official which is inconsistent with this constitution shall be of no effect.
2. Any resident of the Regional State, government organ, political organization and other association along with their officials shall have the duty to observe, enforce and obey the Constitution.
3. The assumption of the state power in any other way except in accordance with the provisions of this constitution is prohibited

አንቀጽ 11

ሰነድና ዲሞክራሲያዊ መብቶች

1. ሰነድ መብቶችና ነፃነቶች ከሰው ልጅ ተፈጥሮ የሚመነጩ፣ የማይጣሱና የማይገፈፉ ናቸው።
2. የግለሰቦችና የህዝቦች ሰነድና ዲሞክራሲያዊ መብቶች የተከበሩ ናቸው።

አንቀጽ 12

የመንግሥትና የሃይማኖት መለያየት

1. መንግሥትና ሃይማኖት የተለያዩ ናቸው።
2. መንግሥታዊ ሃይማኖት አይኖርም።
3. መንግሥት በሀይማኖት ጉዳይ ጣልቃ አይገባም። ሃይማኖትም በመንግሥት ጉዳይ ጣልቃ አይገባም።

አንቀጽ 13

የመንግሥት አሠራርና ተጠያቂነት

1. የክልሉ መንግሥት አሠራር ለህዝብ ግልፅ በሆነ መንገድ መከናወን አለበት።
2. ህዝቡ በመረጠው ተወካይ ላይ እምነት ባጣ ጊዜ ከቦታው ሊያነሳው ይችላል። ዝርዝሩ በህግ ይወሰናል።
3. ማንኛውም ኃላፊና የህዝብ ተመራጭ ኃላፊነቱን ሲያገድል በህግ ተጠያቂ ይሆናል።

Article 11

Human and Democratic Rights

1. Human rights and freedoms are inviolable and inalienable. They are inherent in the dignity of human beings.
2. Human and democratic rights of individuals and peoples shall be respected.

Article 12

Separation of State and Religion

1. State and religion are separate.
2. There shall be no state religion.
3. The State shall not interfere with religious activities and religion shall not interfere with state affairs.

Article 13

Conduct and Accountability of Government

1. The conduct of affairs of the Regional State shall be transparent.
2. An elected representative may be recalled by the people if the lack confidence in him. Particulars shall be determined by law.
3. Any Public official or elected representative shall be accountable for any failure in his official duties.

ምዕራፍ ሶስት
መሠረታዊ መብቶችና ነጻነቶች
አንቀጽ 14
ተፈጻሚነትና አተረጓጎም

1. በማንኛውም ደረጃ የሚገኙ የክልሉ መንግሥት የህግ አውጪ፣ የህግ አስፈጻሚና የዳኝነት አካሎች በዚህ ምዕራፍ የተካተቱን ድንጋጌዎች የማክበርና የማስከበር ኃላፊነትና ግዴታ አለባቸው።
2. በዚህ ምዕራፍ የተዘረዘሩት መሠረታዊ መብቶችና ነጻነቶች ድንጋጌዎች ኢትዮጵያ ከተቀበለችቸው ዓለም አቀፍ የሰብአዊ መብቶች ህግጋት፣ ዓለም አቀፍ የሰብአዊ መብቶች ስምምነቶችና መርሆዎች ጋር በተጣጠመ መንገድ ይተረጎማሉ።

ክፍል አንድ
ሰብአዊ መብቶች

አንቀጽ 15

የህይወት፣ የሕክምና ደህንነትና የነፃነት መብት

ማንኛውም ሰው ሰብአዊ በመሆኑ የማይደፈርና የማይገለስ በሕይወት የመኖር፣ የአካል ደህንነትና የነፃነት መብት አለው።

አንቀጽ 16

በህይወት የመኖር መብት

ማንኛውም ሰው በህይወት የመኖር መብት አለው። ማንኛውም ሰው በህግ በተደነገገ ከባድ የወንጀል ቅጣል ካልሆነ በስተቀር ህይወቱን አያጣም።

CHAPTER THREE
FUNDAMENTAL RIGHTS AND
FREEDOMS

Article 14

Effectiveness and Definition

1. All legislative, executive and judicial organs of the Regional state, at all levels of government, shall have the responsibility and duty to observe and enforce the provisions of this chapter.
2. The fundamental rights and freedoms specified in this chapter shall be interpreted in conformity with the Universal Declaration of Human Rights, International Covenants of Human Rights and Principles of other relevant international instruments, which Ethiopia has adopted.

PART ONE
HUMAN RIGHTS

Article 15

The Right to Life, the Security of Person and
Liberty

Every person has the right to life. No person shall be deprived of his life except as a punishment for a serious criminal offence determined by law.

Article 16

The Right to life

Every person has the Right to life. No person shall be deprived of his life except as a punishment for a serious criminal offence determined by law.

አንቀጽ 17

የአካል ደህንነት መብት

ማንኛውም የሰው የአካል ጉዳት እንዳይደርስበት የመጠበቅ መብት አለው።

አንቀጽ 18

የነፃነት መብት

1. በህግ ከተደነገገው ሥርዓት ውጭ ማንኛውም ሰው ነፃነቱን አያጣም።
2. ማንኛውም ሰው በህግ ከተደነገገው ሥርዓት ውጭ ሊያዝ፣ ክስ ማይቀርብበት ወይም ሳይፈረድበት ሊታሰር አይችልም።

አንቀጽ 19

ኢ-ሰብአዊ አደያዝ ስለመከሰት

1. ማንኛውም ሰው ጭካኔ ከተሞላበት ኢ-ሰብአዊ በሆነ ወይም ክብሩን ከሚያዋርድ አደያዝ ወይም ቅጣት የመጠበቅ መብት አለው።
2. ማንኛውም ሰው በባርነት ወይም በግዴታ አገልጋይ ሊያዝ አይችልም። ለማንኛውም ዓላማ በሰው የመነገድ ተግባር የተከለከለ ነው።
3. ማንኛውም ሰው በኃይል ተገዶ ወይም ግዴታን ለማሟላት ማንኛውንም ሥራ እንዲሠራ ማድረግ የተከለከለ ነው።
4. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3 በኃይል ተገዶ ወይም ግዴታን ለማሟላት የሚለው ሐረግ የሚከተሉትን ሁኔታዎች አያካትትም።

Article 17

The Right to Security of Person

Every one has the right to protection against bodily harm.

Article 18

The Right to Liberty

1. No one shall be deprived of his liberty except in accordance with the established legal procedures.
2. No person may be subjected to arbitrary arrest, and be detained without a charge or conviction against him.

Article 19

Prohibition against Inhuman Treatment

1. Every one has the right to protection against cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.
2. No one shall be held in slavery or servitude. Trafficking in human beings for whatever purpose is prohibited.
3. No one shall be required to perform forced or compulsory labor.
4. For the purpose of sub Article 3 of this Article, the phrase "Forced or compulsory labor "shall not include.

ሀ/ ማንኛውም እሥረኛ በእሥር ባለበት ጊዜ በህግ መሠረት እንዲሠራ የተወሰነውን ወይም በገደብ ከእሥር በተለቀቀበት ጊዜ የሚሠራውን ማንኛውንም ሥራ፤

ለ/ ማንኛውም ወታደራዊ አገልግሎት ለመስጠት ህሊናው የማይፈቅድለት ሰው በምትክ የሚሰጠው አገልግሎት፤

ሐ/ የማህበረሰቡን ሕይወት ወይም ደህንነት የሚያሰጋ የአስቸኳይ ጊዜ ሁኔታ ወይም አደጋ በሚያጋጥምበት ጊዜ የሚሰጥ ማንኛውም አገልግሎት፤

መ/ በሚመለከተው ሕዝብ ፈቃድ በአካባቢው የሚፈፀመውን ማንኛውንም የኢኮኖሚና ማህበራዊ የልማት ሥራ፤

አንቀጽ 20

የተያዘ ሰው መብት

1. ወንጀል ፈጽሟል በመባል የተያዘ ሰው የቀረበበት ክስና ምክንያት በዝርዝር ወዲያውኑ በሚገባው ቋንቋ እንዲነገረው መብት አለው።
2. የተዘው ሰው ላለመናገር መብት አለው። የሚሰጠው ማንኛውም ቃል ፍርድ ቤት በማስረጃነት ሊቀርብበት እንደሚችል መረዳት በሚችለው ቋንቋ እንደተያዘ ወዲያውኑ ማስገንዘቢያ እንዲሰጠው መብት አለው።

- a. Any work to be done in the ordinary course of imprisonment or during conditional release from such imprisonment which is imposed in accordance with the law.
- b. Any service exacted in lieu of military service in case of conscientious objectors;
- c. Any service exacted in case of emergency of calamity threatening the life or well-being of the community.
- d. Any economic and social development activity voluntarily performed by a community within its locality.

Article 20

Right of Persons Arrested

1. Person arrested has the right to be informed promptly, in a language he understands of the particular of the charge and the reason for his arrest.
2. Person arrested has the right to remain silent. Upon arrest, he has the right to be informed promptly, in a language he understands, that any statement he makes may be used as evidence against him in court.

3. የተያዘ ሰው በአርባ ስምንት ሰዓታት ውስጥ ፍርድ ቤት የመቅረብ መብት አለው። ሆኖም ይህ የጊዜ ገደብ ሰውየው ከተያዘበት ቦታ ወደ አቅራቢያው ፍርድ ቤት ለማምጣት አግባብ ባለው ግምት የሚጠይቀውን ጊዜ አይጨምርም። ወዲያውኑ ፍርድ ቤት እንደቀረበም በተጠረጠረበት ወንጀል ለመታሰር የሚያበቃ ምክንያት ያለ መሆኑ ተለይቶ እንዲገለጽለት መብት አለው።
4. የያዘው አካል /ፖሊስ/ ወይም የህግ አስከፊ በጊዜ ገደቡ መሠረት ፍርድ ቤት በማቅረብ ግለሰቡ የተያዘበትን ምክንያት ካላስረዳ ፍርድ ቤቱ የአካል ነፃነቱን እንዲያስከብርለት የመጠየቅ ሊጣስ የማይችል መብት አለው። ሆኖም ፍትህ እንዳይጓደለ ሁኔታው የሚጠይቅ ከሆነ ፍርድ ቤቱ የተያዘው ሰው በጥበቃ ሥር እንዲቆይ ለማዘዝ ወይም ምርመራ ለማካሄድ ተጨማሪ ጊዜ ሲጠይቅ አስፈላጊ በሆነ መጠን ብቻ ሊፈቅድ ይችላል። ፍርድ ቤቱ የሚያስፈልገውን ተጨማሪ የምርመራ ጊዜ ሲወስን ኃላፊ የሆኑት የህግ አስከፊ ባለሥልጣናት ምርመራውን አጣርተው የተያዘው ሰው በተቻለ ፍጥነት ፍርድ ቤት እንዲቀርብ ያለውን መብት የሚያስከብር መሆን አለበት።
5. የተያዘ ሰው በራሱ ላይ በማስረጃነት ሊቀርብ የሚችል የእምነት ቃል እንዲሰጥ ወይም ማናቸውም ማስረጃ እንዲያምን አይገደድም። በማስገደድ የተገኘ ማስረጃ ተቀባይነት አይኖረውም።

3. Arrested person has the right to be brought before a court of law within 48 hours of his arrest. Such time shall not include the time reasonably required for the journey from the place of arrest to the court. On appearing before a court, he has the right to be given prompt and specific explanation of the reasons for his arrest due to the alleged crime committed.
4. Every person has an inalienable right to petition the court to order his physical release where the arresting police officer or the law enforcement officer fails to bring him before a court within the prescribed time and to provide reasons for his arrest. Where the interest of justice requires, the court may order the arrested person to remain in custody or, when requested, remand him for a time strictly required to carry out the necessary investigation. In determining the additional time necessary for investigation, the court shall ensure that the responsible law enforcement authorities carry out the investigation, respecting the arrested person's right to a speedy trial.
5. An arrested person shall not be compelled to make confession or admission, which could be used in evidence against him. Any evidence obtained through coercion shall not be admissible.

6. የተያዘ ሰው በዋስ የመፈታት መብት አለው። ሆኖም በህግ በተደነገጉ ልዩ ሁኔታዎች ፍርድ ቤቱ ዋስትና ላለመቀበል ወይም በገደብ መፍታትን ጨምሮ በቂ የሆነ የዋስትና ማጋገጫ እንዲያቀርብ ለማዘዝ ይችላል።

አንቀጽ 21

የተከሰሰው ሰው መብት

1. በወንጀል የተከሰሰ ሰው ክስ ከቀረበበት በኋላ ተገቢ በሆነ ጊዜ ውስጥ በመደበኛ ፍርድ ቤት ለህዝብ ግልፅ በሆነ ችሎት የመሰማት መብት አለው። የተከራካሪው የግል ሕይወት፣ የህዝቡን የሞራል ሁኔታና የሀገሪቱን ደህንነት ለመጠበቅ ሲባል ብቻ ክርክሩ በዝግ ችሎት ሊሰማ ይችላል።
2. ክሱ በቂ በሆነ ዝርዝር እንዲነገረውና ክሱን በጽሁፍ የማግኘት መብት አለው።
3. በፍርድ ሂደት ባለበት ጊዜ በተከሰሰበት ወንጀል እንደጥፋተኛ ያለመቆጠር፣ በምስክርነት እንዲቀርብም ያለመገደድ መብት አለው።
4. የተከሰሰ ሰው የቀረበበትን ማንኛውም ማስረጃ የመመልከት የቀረበበትንም ምስክር የመጠየቅ ለመከላከል የሚያስችለውን ማስረጃ የማቅረብ ወይም የማስቀረብ እንዲሁም ምስክሮቹ ቀርበው እንዲሰሙለት የመጠየቅ መብት አለው።

6. An arrested person has the right to be released on bail. The court may, however, in exceptional cases prescribed by law, deny his bail right or demand adequate guarantee for the conditional release of the arrested person.

Article 21

Right of Accused Person

1. An accused person has the right to a public trial before an ordinary court of law within a reasonable time after having been charged; however the court may hear cases in a closed session only with a view to protecting the right to privacy, of the parties concerned, public morals and national security.
2. An accused person has the right to be informed of the particulars of the charge brought against him and to be given the charge in writing.
3. During the proceedings, an accused person has the right to be presumed innocent until proved guilty according to law, and not to be compelled to testify against himself.
4. An accused person has the right to full access to any evidence produced against him, to adduce or to have evidence produced in his own defense, and to obtain the attendance of the examination of witnesses on their behalf before the court.

5. በመረጠው የህግ ጠበቃ የመወከል ወይም ጠበቃ ለማቆም አቅም በማጣቱ ፍትህ ሊጓደል የሚችልበት ሁኔታ ሲያጋጥም ከመንግሥት ጠበቃ የማግኘት መብት አለው።
6. ክርክሩ በሚታየበት ፍርድቤት በተሰጠው ትዕዛዝ ወይም ፍርድ ላይ ሥልጣን ላለው ፍርድ ቤት ይግባኝ የማቅረብ መብት አለው።
7. የፍርዱ ሂደት በማይገባቸው ቋንቋ በሚካሄድበት ጊዜ በመንግሥት ወጪ ክርክሩ እንዲተረጎምለት የመጠየቅ መብት አለው።

አንቀጽ 22

በጥበቃ ሥር ያለና በፍርድ የታሰረ ሰው መብት

1. በጥበቃ ሥር ያለና በፍርድ የታሰረ ሰው ሰብአዊ ክብሩን በሚጠብቁ ሁኔታዎች የመያዝ መብት አለው።
2. ከትዳር ጓደኛው፣ ከቅርብ ዘመዶች፣ ከጓደኞች፣ ከሃይማኖት አማካሪዎችና ከሀኪሞች ጋር የመገናኘትና እንዲጎበኙት ዕድል የማግኘት መብት አለው።

አንቀጽ 23

የወንጀል ህግ ወደኋላ ተመልሶ የማይሰራ ስለመሆኑ

1. ማንኛውም ሰው የወንጀል ክስ ሲቀርብበት የተከሰሰበት ድርጊት በተፈፀመበት ጊዜ ድርጊቱን መፈፀሙ ወይም አለመፈፀሙ ወንጀል መሆኑ በህግ የተደነገገ ካልሆነ በስተቀር ሊቀጣ አይችልም። እንዲሁም ወንጀሉ በተፈፀመበት ጊዜ ለወንጀሉ ተፈጻሚ ከነበረው የቅጣት ጣሪያ በላይ የከበደ ቅጣት በማንኛውም ሰው ላይ አይወስንም።

5. An accused person has the right to be represented by a legal counsel of his choice, and if he does not have sufficient means to pay for the service and a miscarriage of justice would result, he shall be provided with legal representation at state's expense.
6. An accused person has the right to appeal to the competent court against an order or a judgment passed by a court which heard the case.
7. An accused person has the right to request for the assistance of an interpreter at state expense where the court proceedings are conducted in a language he does not understand.

Article 22

Rights of Person Held in Custody and Convicted Prisoner

1. A Person held in custody and person imprisoned upon conviction and sentencing has the right to treatment respecting his human dignity.
2. A Person shall have the opportunity to communicate with and to be visited by, his spouse or partner, close relatives, fiends, religious counselor and medical doctor, and his legal counsel.

Article 23

Non-retroactivity of Criminal law

1. No one shall be held guilty of any criminal offence on account of any act or omission that did not constitute a criminal offence at the time of commission or omission, nor shall a heavier penalty be imposed on any person than the one that was applicable when the criminal offence was committed.

2. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /1/ ቢኖርም ድርጊቱ ከተፈፀመ በኋላ የወጣ ህግ ለተከሰቱ ወይም ለተቀጣው ሰው ጠቃሚ ሆኖ ከተገኘ ከድርጊቱ በኋላ የወጣው ህግ ተፈጻሚነት ይኖረዋል።

አንቀጽ 24

በአንድ ወንጀል ደጋሚ ቅጣት ስለመከፈከስ

ማንኛውም ሰው በወንጀል ህግና ሥርዓት መሰረት ተከሶ የመጨረሻ የሆነ ውሳኔ ጥፋተኝነቱ በተረጋገጠበት ወይም በነፃ በተለቀቀበት ወንጀል እንደገና አይከሰስም።

አንቀጽ 25

የክብርና የመልካም ስም መብት

1. ማንኛውም ሰው በማንኛውም ሥፍራ በሰብዓዊ ፍጡርነቱ እውቅና የማግኘት መብት አለው።
2. ማንኛውም ሰው ሰብአዊ ክብሩና መልካም ስሙ የመከበር መብት አለው።
3. ማንኛውም ሰው የራሱን ስብእና ክሌሎች ዜጎች መብቶች ጋር በተጣጣመ ሁኔታ በነፃ የማሳደግ መብት አለው።

2. Notwithstanding the provision of sub article 1 of this Article, a law promulgated subsequent to the commission of the offence shall apply if it is advantageous to the accused or convicted person.

Article 24

Prohibition of Double Jeopardy

No person shall be liable to be tried or punished again for an offence for which he has already been finally convicted or acquitted in accordance with the criminal law and procedure.

Article 25

Right to Honor and Reputation

1. Every one has the right to enjoy recognition everywhere as human being due to his creation as such.
2. Everyone has the right to respect for his human dignity and reputation.
3. Everyone has the right to free development of his personality in a manner compatible with the rights of other citizens.

**አንቀጽ 26
የእኩልነት መብት**

ሁሉም ሰዎች በህግ ፊት እኩል ናቸው። በመካከላቸው ማናቸውም ዓይነት ልዩነት ሳይደረግ በህግ እኩል ጥበቃ ይደረግላቸዋል። በዚህ ረገድ በዘር፣ በብሄር፣ በብሄረሰብ ፣ በቀለም ፣ በጾታ፣ በቋንቋ፣ በሃይማኖት፣ በፖለቲካ፣ በማህበራዊ አመጣጥ ፣ በሀብት፣ በትውልድ ወይም በሌላ አቋም ምክንያት ልዩነት ሳይደረግ ሰዎች ሁሉ እኩል ተጨባጭ የህግ ዋስትና የማግኘት መብት አላቸው።

**አንቀጽ 27
የግል ሕይወት የመከበርና የመጠበቅ መብት**

1. ማንኛውም ሰው የግል ሕይወቱንና ግላዊነቱ የመከበር መብት አለው። ይህ መብት መኖሪያ ቤቱ፣ ሰውነቱና ንብረቱ ከመመርመር እንዲሁም በግል ይዘታው ያለን ንብረት ከመያዝ የመጠበቅ መብትን ያጠቃልላል።
2. ማንኛውም ሰው በግል የሚጽፋቸውና የሚጻፉባቸው፣ በፖስታ የሚልካቸው ደብዳቤዎች፣ እንዲሁም በቴሌፎን፣ በቴሌቮዥንና በኤሌክትሮኒክስ መሣሪያዎች የሚያደርጋቸው ግንኙነቶች አይደፈሩም።
3. የመንግሥት ባለሥልጣኖች እነዚህን መብቶች የማክበርና የማስከበር ግዴታ አለባቸው። አስገዳጅ ሁኔታዎች ሲፈጠሩና ብሄራዊ ደህንነትን፣ የህዝብ ሰላም፣ ወንጀልን በመከላከል፣ ጤናንና የህዝብን የሞራል ሁኔታ በመጠበቅ ወይም የሌሎችን መብትና ነፃነት በማስከበር ዓላማዎች ላይ በተመሠረቱ ዝርዝር ህጎች መሠረት ካልሆነ በስተቀር የእነዚህ መብቶች አጠቃቀም ሊገደብ አይችልም።

Article 26

Right to equality

All persons are equal before the law and are entitled, without any discrimination, to equal protection of the law. Accordingly, the law shall guarantee to all persons to right to equal and effective protection without discrimination on grounds of race, nation, nationality, color, sex, language, religion, political opinion, social origin, wealth, birth or other status.

Article 27

Right to Privacy

1. Everyone has the right to privacy. This right shall include the right not to be subjected to searches of his home, person or property, including the seizure of any property under his personal possession.
2. Everyone has the right to the inviolability of his notes and correspondence including postal letters, and communications made by means of telephone, telecommunications and electronic devices.
3. Government officials shall respect and protect these rights. No restrictions may be placed on the enjoyment of such rights except in compelling circumstances and in accordance with specific laws whose purpose shall be the safeguarding or national security or public peace, the prevention of crimes or the protection of health, public morality or the rights and freedoms of others.

የሀይማኖት፣ የህሊናና የእምነት ነፃነት

1. ማንኛውም ሰው የማሰብ፣ የህሊናና የሃይማኖት ነፃነት አለው። ይህ መብት ማንኛውም ሰው የመረጠውን ሃይማኖት ወይም እምነት የመያዝ ወይም የመቀበል፣ ሀይማኖቱንና እምነቱን ለብቻ ወይም ከሌሎች ጋር በመሆን በይፋ ወይም በግል የማምለክ፣ የመከተል የመተግበር፣ የማስተማር ወይም የመግለጽ መብትን ያካትታል።
2. በዚህ ሕገ መንግሥት አንቀጽ 2)02 ንዑስ አንቀጽ 2 የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ የሀይማኖት ተከታዮች ሃይማኖታቸውን ለማስፋፋትና ለማደራጀት የሚያስችላቸውን የሃይማኖት ትምህርትና የአስተዳደር ተቋማትን ለማቋቋም ይችላሉ።
3. ማንኛውም ሰው የሚፈልገውን እምነት ለመያዝ ያለውን ነፃነት በኃይል ወይም በሌላ ሁኔታ በማስገደድ መገደብ ወይም መከላከል አይችልም።
4. ወላጆችና ህጋዊ ሞግዚቶች በእምነታቸው መሠረት የሃይማኖታቸውንና የመልካም ሥነ ምግባር ትምህርት በመስጠት ልጆቻቸውን የማሳደግ መብት አላቸው።
5. ሃይማኖትንና እምነትን የመግለጽ መብት ሊገደብ የሚችለው የህዝብን ደህንነት፣ ሰላም፣ ጤና፣ ትምህርት፣ የሞራል ሁኔታ፣ የሌሎች ዜጎችን መሠረታዊ መብቶች፣ ነፃቶችና መንግስት ከሃይማኖት ነፃመሆኑን ለማረጋገጥ በሚወጡ ሕጎች ይሆናል።

Freedom of Religion, conscience and Belief

1. Everyone has the right to freedom of thought, conscience, and religion. This right shall include the freedom to hold or adopt a religion or belief of his choice, and the freedom, either individually or in community with others, and in public or private, to manifest his religion or belief in worship, observance, practice and teaching.
2. Subject to provisions of sup- article 2 of Article 112, believers may establish institutions of religious education and administration in order to propagate and organize their religion.
3. No one shall be subject to coercion or other means which would restrict or prevent his freedom to hold a belief of his choice.
4. Parents and legal guardians have the right to bring up their children ensuring their religious and moral education in conformity with their own convictions.
5. The right to express one's religion or belief may be subject only to such limitations as are prescribed by law and are necessary to protect public safety, peace, public health, education, public morality or the fundamental rights and freedoms of other citizens and to ensure the independence of the state from religion.

በስብዕና ላይ ስለሚፈጸሙ ወንጀሎች

ኢትዮጵያ ባዕደቀቻቸው አለም አቀፍ ስምምነቶች እና በሌሎች የኢትዮጵያ ህጎች በሰው ልጅ ላይ የሚፈጸሙ ወንጀሎች ተብለው የተወሰኑትን ወንጀሎች፣ የሰው ዘር የማጥፋት፣ ያለፍርድ የሞት ቅጣት እርምጃ የመውሰድ፣ በአስገዳጅነት ሰውን የመሰወር ወይም ኢሰብአዊ የድብደባ ድርጊቶችን በፈጸሙ ሰዎች ላይ ክስ ማቅረብ በይርጋ አይታገድም። በህግ አውጭው ክፍልም ሆነ በማንኛውም የመንግሥት አካል ውሳኔዎች በምህረት ወይም በይቅርታ አይታለፉም።

ክፍል ሁለት

ዲሞክራሲያዊ መብቶች

የአመለካከት፣ ሀሳብን በነፃ የመያዝና የመግለጽ መብት

1. ማንኛው ሰው ያለማንም ጣልቃ ገብነት የመሰለውን አመለካከት መያዝ ይችላል።
2. ማንኛውም ሰው ያለማንም ጣልቃ ገብነት ሀሳቡን የመግለጽ ነፃነት አለው። ይህ ነፃነት በሀገር ውስጥም ሆነ ከሀገር ውጭ ወሰን ሳይደረግበት ቢቃልም ሆነ በጽሁፍ ወይም በሌሎች፣ በሥነ ጥበብ መልክ ወይም በመረጠው በማንኛውም የማሠራጫ ዘዴ፣ ማንኛውንም ዓይነት መረጃና ሀሳብ የመሰብሰብ፣ የመቀበልና የማሠራጨት ነፃነቶችን ያካትታል።
3. የኘሬስና የሌሎች መገናኛ ብዙሀን እንዲሁም የሥነ ጥበብ ፈጠራ ነፃነት ተረጋግጧል። የኘሬስ ነፃነት በተለይ የሚከተሉትን መብቶች ያጠቃልላል።

Crimes Against Humanity

Criminal liability of persons who commit "Crimes against humanity". so defined by international agreements ratified by Ethiopian and by other laws of Ethiopia, such as genocide, summary executions, forcible disappearances or torture, shall not be barred by statute of limitation. Such offences may not be commuted by amnesty or pardon of the legislature or any other state organ.

PART TWO

DEMOCRATIC RIGHTS

Right of thought, opinion and expression

1. Every one has the right to hold opinions without interference.
2. Everyone has the right to freedom of expression without any interference. This right shall include freedom to seek, receive and impart information and ideas regardless of frontiers, either orally, in writing or in print, in the form of art, or through any media of his choice.
3. Freedom of the press and other mass media as well as freedom of artistic creativity is guaranteed. Freedom of press shall specifically include the following elements:

ሀ/ የቅድሚያ ምርመራ በማንኛውም መልኩ የተከለከለ መሆኑን፤

ለ/ የህዝብን ጥቅም የሚመለከት መረጃ የማግኘት ዕድልን፤

4. ለዴሞክራሲያዊ ሥርዓት አስፈላጊ የሆኑ መረጃዎች፣ ሀሳቦችና አመለካከቶች በነፃ መንሸራሸራቸውን ለማረጋገጥ ሲባል ኘሬስ በተቋምነቱ የአሠራር ነፃነትና የተለያዩ አስተያየቶች የማስተናገድ ችሎታ እንዲኖረው የህግ ጥበቃ ይደረግለታል።
5. በክልሉ መንግሥት ገንዘብ የሚካሄድ ወይም በመንግሥት ቁጥጥር ሥር ያለ መገናኛ ብዙሀን የተያዩ አስተያየቶችን ለማስተናገድ በሚያስችለው ሁኔታ እንዲመራ ይደረጋል።
6. እነዚህ መብቶች ገደብ ሊጣልባቸው የሚችለው የሀሳብና መረጃ የማግኘት ነፃነት በአስተሳሰባዊ ይዘቱና ሊያስከትል በሚችለው አስተሳሰባዊ ውጤት ሊገታ አይገባውም በሚል መርህ ላይ ተመሥርተው በሚወጡ ህጎች ብቻ ይሆናል። የወጣቶችን ደህንነት፣ የሰውን ክብርና መልካም ስም ለመጠበቅ ሲባል ህጋዊ ገደቦች በእነዚህ መብቶች ላይ ሊደነገጉ ይችላሉ። የጦርነት ቅስቀሳዎች እንዲሁም ሰብአዊ ክብርን የሚነኩ የአደባባይ መግለጫዎች በህግ የሚከለከሉ ይሆናሉ።
7. ማንኛውም ሰው ከላይ በተጠቀሱት መብቶች አጠቃቀም ረገድ የሚጣሉ ህጋዊ ገደቦች ጥሶ ከተገኘ በህግ ተጠያቂ ሊሆን ይችላል።

- a. Prohibition of any form of censorship
 - b. Access to information of public interest
4. In the interest of the free flow of information, ideas and opinions which are essential to the functioning of a democratic order the press shall, as an institution, enjoy legal protection in order to ensure its operational independence and its capacity to entertain diverse opinions.
 5. Any media financed by or under the control of the state shall operate in a manner ensuring its capacity to entertain diversity in the expression of opinion.
 6. These rights can be subjected to limitations only by laws which are guided by the principle that freedom of expression and information shall not be limited on account of the content or effect of the point or view expressed. Legal limitations may be imposed on these rights in order to protect the well-being of the youth, and the honor and reputation of individuals. Any propaganda for war as well as the public expression of opinion intended to injure human dignity shall be prohibited by law.
 7. Any citizen who violates any legal limitations on the exercise of these rights may be held liable under the law.

አንቀጽ 31

የመሰብሰብ፣ ሰላማዊ ሰልፍ የማድረግ ነጻነትና አቤቱታ የማቅረብ መብት፣

1. ማንኛውም ሰው ከሌሎች ጋር በመሆን መሣሪያ ሳይዝ በሰላም የመሰብሰብ፣ ሰላማዊ ሰልፍ የማድረግ ነጻነትና አቤቱታ የማቅረብ መብት አለው። ከሌት ውጭ የሚደረጉ ስብሰባዎችና ሰላማዊ ሰልፎች በሚንቀሳቀሱባቸው ቦታዎች በህዝብ እንቅስቃሴ ላይ ችግር እንዲያፈጥሩ ለማድረግ ወይም በመካሄድ ላይ ያለ ስብሰባ ወይም ሰላማዊ ሰልፍ ሰላምን፣ ዲሞክራሲያዊ መብቶችንና የህዝብን የሞራል ሁኔታ እንዲያጥሱ ለማስጠበቅ አግባብነት ያላቸው ሥርዓቶች ሊደነገጉ ይችላሉ።
2. ይህ መብት የወጣቶችን ደህንነት፣ የሰውን ክብርና መልካም ስም ለመጠበቅ፣ የጦርነት ቅስቀሳዎች እንዲሁም ሰብአዊ ክብርን የሚነኩ የአደባባይ መግለጫዎችን ለመከላከል ሲባል በሚወጡ ሕጎች መሠረት ተጠያቂ ከመሆን አያድንም።

አንቀጽ 32

የመደራጀት መብት

ማንኛው ሰው ለማንኛውም ዓላማ በማህበር የመደራጀት መብት አለው። ሆኖም አግባብ ያለው ሕግ በመጣስ ወይም ሕገ መንግሥታዊ ሥርዓቱን በሕገ ወጥ መንገድ ለማፍረስ የተመሠረቱ ወይም የተጠቀሱትን ተግባራት የሚያራምዱ ድርጅቶች የተከለከሉ ይሆናሉ።

Article 31

Right of Assembly, Demonstration and Petition

1. Everyone has the right to assemble and to demonstrate together with others peaceably and unarmed, and to petition. Appropriate regulations may be made in the interest of public convenience relating to the location of open-air meetings and the route of movement of demonstrators or, for the protection of democratic rights, public morality and peace during such a meeting or demonstration.
2. This right does not exempt from liability under laws enacted to protect the well-being of the youth, or the honor and reputation of individuals, and laws prohibiting any propaganda for war and any public expression of opinions intended to injure human dignity.

Article 32

Freedom of Association

Every person has the right to freedom of association for any cause or purpose. Organizations formed in violation of the relevant laws or to illegally subvert the constitutional order, or which promote such activities are prohibited.

አንቀጽ 33

የመዘዋወር ነፃነትና የመኖሪያ ቦታ የመመስረት መብት በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግሥት አንቀጽ 32 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ፣ ማንኛውም የክልሉ ነዋሪ ወይም በህጋዊ መንገድ በክልሉ ውስጥ የሚገኝ ሰው በመረጠው የክልሉ አካባቢ የመዘዋወርና የመኖሪያ ቦታ የመመሥረት፣ ሠርቶ የመኖር፣ ሀብትና ንብረት የማፍራት፣ የመያዝ እንዲሁም በፈለገ ጊዜ ከክልሉ የመውጣት መብት አለው።

አንቀጽ 34

በሕዝባዊና መንግሥታዊ ሥራዎች የመሥራት መብት

1. የክልሉን የሥራ ቋንቋ የሚያውቁ የሌሎች ክልሎች ተወላጆች የሆኑ ኢትዮጵያውያን በዚህ ክልል ውስጥ እንደማንኛውም የዚህ ክልል ተወላጅ የመኖር፣ በማንኛውም የክልሉ ሕዝባዊና መንግሥታዊ ሥራ ውስጥ ተቀጥረው ወይም ተመድበው የመሥራት መብት አላቸው።
2. ማንኛውም ሰው በክልሉ የመኖር፣ ከሥፍራ ሥፍራ በነፃ የመዘዋወር፣ ሀብትና ንብረት የማፍራትና የመያዝ መብት አለው።

አንቀጽ 35

የጋብቻ የገልና የቤተሰብ መብቶች

1. በሕግ በተወሰነው የጋብቻ ዕድሜ የደረሱ ወንዶችና ሴቶች በዘር፣ በብሄር፣ ብሄረሰብ፣ በሃይማኖት ወይም በሌሎች ምክንያቶች ልዩነት ሳይደረግባቸው የማግባትና ቤተሰብ የመመሥረት መብት አላቸው። በጋብቻ አፈፃፀም፣ በጋብቻ ዘመንና በፍቺ ጊዜ እኩል መብት አላቸው። በፍቺ ጊዜ የልጆች መብትና ጥቅም እንዲከበር የሚያደርጉ የህግ ድንጋጌዎች ይወጣሉ።

Article 33

Freedom of Movement and Right to choose Residence

Without prejudice to the Federal Constitution, Article 32, any resident of the State or any person lawfully in the State has, within the territory of the Region, the right to liberty of movement and freedom to establish or choose his residence, right to work, right to possession of private property as well as to leave the region at any time he wishes to.

Article 34

Right to Work Public Institutions and Government Office

1. Any Ethiopian of other Regional States who speaks the working language of the region has the right to be employed or assigned to serve in any public and governmental activities of the state, like the indigenous people of the Regional State.
2. Every person has the right to reside, to move freely from place to place, to acquire and possess property in the region.

Article 35

Marital, Personal and Family Rights

1. Men and women, without any distinction as to race, nation, nationality or religion, who have attained marriageable age as defined by law, have the right to marry and establish family. They have equal rights while entering into, during marriage and at the time of divorce. Laws shall be enacted to ensure the protection of rights and interests of children at the time of divorce.

2. ጋብቻ በተጋቢዎች ነፃና ሙሉ ፈቃደኝነት ላይ ብቻ ይመሠረታል።
3. ቤተሰብ የሕብረተሰብ የተፈጥሮ መሠረታዊ መነሻ ነው። ስለሆነም ከህብረተሰቡና ከመንግሥት ጥበቃ የማግኘት መብት አለው።
4. በሕግ በተለይ በሚዘረዘረው መሠረት በሀይማኖት፣ በባህልና በህግ ሥርዓቶች ላይ ተሠርተው ለሚፈፀሙ ጋብቻዎች እውቅና የሚሰጥ ሕግ ሊወጣ ይችላል።
5. ይህ ሕገ መንግሥት የግልና የቤተሰብ ሕግን በተመለከተ በተከራካሪዎች ፈቃድ በሃይማኖቶች ወይም በባህሎች ሕጎች መሠረት መዳኘትን አይከለክልም። ዝርዝሩ በሕግ ይወሰናል።

አንቀጽ 36

የሴቶች መብት

1. ሴቶች ይህ ህገ መንግሥት በአረጋገጠላቸው መብቶችና ጥበቃዎች በመጠቀም ረገድ ከወንዶች ጋር እኩል መብት አላቸው።
2. ሴቶች በዚህ ሕገ መንግሥት በተደነገገው መሠረት በጋብቻ ከወንዶች ጋር እኩል መብት አላቸው።
3. ሴቶች በበታችነትና በልዩነት ሲታዩ በመቆየታቸው ምክንያት የደረሰባቸውን የታሪክ ጠባሳ ከግምት ውስጥ በማስገባት ይኸው የታሪክ ጠባሳ እንዲታረምላቸው በተጨማሪ የድጋፍ እርምጃዎች ተጠቃሚ የመሆን መብት አላቸው። በዚህ ረገድ የሚወሰዱት እርምጃዎች አላማ በፖለቲካዊ፣ በማህበራዊና በኢኮኖሚያዊ እንዲሁም በመንግሥትና በግል ተቋሞች ውስጥ ሴቶች ከወንዶች ጋር በእኩልነት ተወዳዳሪና ተሳታፊ እንዲሆኑ ለማድረግ እንዲቻል ልዩ ጎክረት ለመስጠት ነው።

2. Marriage shall only be concluded with the free and full consent of the intending spouses.
3. The family is the natural and fundamental unit of society and is entitled to protection by the society and the State.
4. In accordance with provisions to be specified by law, a law giving recognition to marriage concluded under systems of religious or customary laws may be enacted.
5. This Constitution shall not preclude the adjudication of disputes relating to personal and family laws in accordance with religious or customary laws, with the consent of the parties to the dispute. Particulars shall be determined by law.

Article 36

Rights of Women

1. Women shall, in the enjoyment of rights and protections provided for by this constitution, have equal right with men.
2. Women have equal rights with men in marriage as prescribed by this constitution.
3. Women, taking into account the historical legacy of inequality and discrimination they have suffered, are entitled to remedy this legacy, and in addition to affirmative measures. The purpose of such measures shall be provide special attention to women so as to enable them to compete and participate on the basis of equality with men in political, social and economic life well as in public and private institutions.

4. ሴቶች ከጎረቤት ልማድ ተጽዕኖ ለመላቀቅ ያላቸውን መብት መንግሥት ማስከበር አለበት። ሴቶችን የሚጨቁኑና በአካላቸው ወይም በአእምሮአቸው ላይ ጉዳት የሚያስከትሉ ሕጎች፣ ወጎችና ልማዶች የተከለከሉ ናቸው።

5. ሴቶች የቅጥር፣ የሥራ እድገት፣ የእኩል ክፍያና ጠረጴጅን የማስተላለፍ እኩል መብት አላቸው።

6. በመንግሥት መሥሪያ ቤቶች ወይም በግል ድርጅቶች ተቀጥረው የሚሠሩ ሴቶች፡-

ሀ/ የወሊድ ፈቃድ ከሙሉ የደመወዝ ክፍያ ጋር የማግኘት መብት አላቸው፣ የወሊድ ፈቃድ ርዝመት ሴቷ የምትሠራውን ሥራ ሁኔታ፣ የሴቷን ጤንነት፣ የሕፃኑንና የቤተሰቡን ደህንነት ከግምት ውስጥ በማስገባት በሕግ ይወሰናል።

ለ/ የወሊድ ፈቃድ በሕግ በሚወሰነው መሠረት ከሙሉ የደመወዝ ክፍያ ጋር የሚሰጥ የእርግዝና ፈቃድን ሊጨምር ይችላል።

7. ሴቶች በእርግዝናና በወሊድ ምክንያት የሚደርስባቸውን ጉዳት ለመከላከልና ጤንነታቸውን ለማስጠበቅ የሚያስችል የቤተሰብ ምጣኔ ትምህርት፣ መረጃና አቅም የማግኘት መብት አላቸው።

4. The state shall enforce the right of women to eliminate the influences of harmful customs. Laws, customs and practices that oppress women or because bodily or mental harm to women are prohibits.

5. Women have equal rights with men in employment, promotion, pay and transfer of pension entitlements.

6. Women working in government offices and private organization shall have the right to:

a. Maternity leave with full-pay. The duration of maternity leave shall be determined by law taking into account the nature of the work, the health of the mother and the well-being of the child and the family.

b. Maternity leave may, in accordance with the provisions of law, include prenatal leave with full pay.

7. Women have the rights of access to family planning education, information and capacity in order to prevent themselves form harm arising form pregnancy and childbirth and order to safeguard their health.

8. ሴቶች ንብረት የማፍራት፣ የማስተዳደር፣ የመቆጣጠር፣ የመጠቀምና የማስተላለፍ መብት አላቸው። በተለይም መሬት የመጠቀም፣ በማስተላለፍ፣ በማስተዳደርና በመቆጣጠር ረገድ ከወንዶች ጋር እኩል መብት አላቸው። እንዲሁም ውርስን በሚመለከት በእኩልነት የመታየት መብት አላቸው።
9. ሴቶች በክልሉ የልማት ፖሊሲዎች፣ ዕቅዶችና ንግድ አፈጻጸም ዘግጅትና አፈጻጸም በተለይም የሴቶችን ጥቅም በሚነኩ ንግድ አፈጻጸም ላይ ሃሳባቸውን በተሟላ ሁኔታ እንዲሰጡ የመጠየቅ መብት አላቸው።

አንቀጽ 37

የሕፃናት መብት

1. ማንኛውም ሕፃን የሚከተሉት መብቶች አሉት።
 - ሀ/ በሕይወት የመኖር፣
 - ለ/ ስምና ዜግነት የማግኘት፣
 - ሐ/ ወላጆቹን ወይም በህግ የማሳደግ መብት ያላቸውን ሰዎች የማወቅና የእነሱንም እንክብካቤ የማግኘት፣
 - መ/ ጉልበቱን ከሚበዘብዙ ልማዶች የመጠበቅ፣ በትምህርቱ፣ በጤናውና በደህንነቱ ላይ ጉዳት የሚያደርሱ ሥራዎችን እንዲሁራ ያለመገደድ ወይም ከመሥራት የመጠበቅ፣
 - ሠ/ በትምህርት ቤቶች ወይም በህፃናት ማሳደጊያ ተቋሞች ውስጥ በአካሉ ላይ ከሚፈፀም ወይም ከጭካኔና ኢሰብአዊ ክህንነት ጋር የተያያዘ የመሆን።

8. Women shall have the right to acquire, administer, control, use, and transfer property, In particular, they have equal rights with men with respect to use, transfer, administration and control of land. They shall also enjoy equal treatment in the inheritance of property.
9. Women shall have the right to full consultation in the formulation of regional development policies, the designing and execution of projects, and particularly in the case of projects that affect the interest of women.

Article 37

Rights of Children

1. Every child has the right:
 - a. To life.
 - b. To an name and nationality,
 - c. To know and be cared for by his or her parents or legal guardian;
 - d. No to be subjected to exploitative practices; neither to be required nor permitted to perform work which may be hazardous or harmful to his or her education, health or well-being.
 - e. To be free of corporal punishment or cruel and inhuman treatment in schools and other institutions responsible for the care of children.

2. ሕፃናትን በሚመለከቱ እርምጃዎች በሚወሰዱበት ጊዜ በመንግሥታዊ ወይም በግል የበጎ አድራጎት ተቋሞች፣ በፍርድ ቤቶች፣ በአስተዳደር ባልሥልጣኖች ወይም በሕግ አውጭ አካላት የሕጻናት ደህንነት በቀደምትነት መታሰብ አለበት።
3. ወጣት አጥፊዎች፣ በማረሚያ ወይም በማቋቋሚያ ተቋሞች የሚገኙና በመንግሥት እርዳታ የሚያደጉ ወጣቶች በመንግሥት ወይም በግል እንለማውታን ተቋሞች የሚገኙ ወጣቶች ከአዋቂዎች ተለይተው መያዝ አለባቸው።
4. ከጋብቻ ውጭ የተወለዱ ሕጻናት በጋብቻ ከተወለዱ ሕጻናት ጋር እኩል መብት አላቸው።
5. መንግሥት ለእንለማውታን ልዩ ጥበቃ ያደርግላቸዋል። በጉዲፊቻ የሚያደጉበትን ሥርዓት የሚያመቻቹና የሚያስፋፉ እንዲሁም ደህንነታቸውንና ትምህርታቸውን የሚያራምዱ ተቋሞች እንዲመሠርቱ ያበረታታል።

አንቀጽ 38

ፍትህ የማግኘት መብት

1. ማንኛውም ሰው በፍርድ ሊወሰን የሚገባውን ጉዳይ ለፍርድ ቤት ወይም ለሌላ በህግ የዳኝነት ሥልጣን ለተሰጠው አካል የማቅረብና ውሳኔ ወይም ፍርድ የማግኘት መብት አለው።
2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከተው ውሳኔ ወይም ፍርድ፡-

2. Public and private welfare institutions, courts of law, administrative authorities or legislative bodies in taking action against the children, shall give the primary consideration for the best interests of the child.
3. Juvenile offenders admitted to corrective or rehabilitative institutions and juveniles who become wards of the State or who are placed in public or private orphanages, shall be kept separately from adults.
4. Children born out of wedlock shall have equal rights as children born of wedlock.
5. The state shall accord special protection to orphans, and shall encourage the establishment of institutions which ensure and promote their adoption and advance their welfare, and education.

Article 38

Rights of Access to Justice

1. Any person has the right to bring justifiable matter before, and to obtain a decision or judgment from, a court of law or another competent body with judicial power.
2. The decision or judgment referred to under sub article 1 of this Article may also be sought by:

ሀ/ ማንኛውም ማህበር የአባላቱን የጋራ ወይም የግል ጥቅም በመወከል፤

ለ/ ማንኛውም ቡድን ወይም ተመሳሳይ ጥቅም ያላቸውን ሰዎች የሚወክል ግለሰብ ወይም የቡድን አባል የመጠየቅና የማግኘት መብት አለው።

አንቀጽ 39

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል ባለቤት ብሄር ብሄረሰቦች መብቶች

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል ብሄር ብሄረሰቦች በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ ሕገ መንግሥት የራስን እድል በራስ የመወሰን እስከ መገንጠል ድረስ ያለው መብቱ በማናቸውም መልኩ ያለገደብ የተጠበቀ ነው። በዚህም መሠረት የክልሉ ብሄር ብሄረሰቦች፡-

1. የራሳቸውን ብሄራዊ ማንነት የመጠበቅና የማስከበር፣ ቅርሱንና ታሪኩን የመንከባከብና የማበልፀግ እንዲሁም እያንዳንዱ ብሄረሰብ በቋንቋው የመጠቀም፣ ቋንቋውን የማሳደግ፣ ባህሉን የመግለጽ የማዳበርና የማስፋፋት መብት አለው።
2. በራሳቸው መልክዓ ምድራዊ ክልል ውስጥ የራሳቸውን ጉዳይ በራሳቸው የመጨረስ፣ ራስን በራስ የማስተዳደር እንዲሁም በፌዴራሉ መንግሥት ውስጥ በነጻነት፣ አድልዎ በሌለበት ተገቢና ፍትሃዊ በሆነ የውክልና አግባብ ውጤታማ ተሳትፎ የማድረግ መብት አላቸው።

- a) Any association representing the collective or individual interest of its members; or
- b) Any group or person who is a member of, or represents a group with similar interest.

Article 39

Rights of the Indigenous Nations Nationalities of Benishangul Gumuz

In accordance with the provisions of the constitution of Federal Democratic Republic of Ethiopia, the nation's nationalities of the Benishangul Gumuz Regional State shall have unconditional right of self-determination, including the right to secession. Accordingly, the nation or nationality of the Regional State shall have the right to:

1. Preserve its identity and have it respected, promote and preserve its heritage, artifact and history, as well as use and develop its own language and express and promote its culture;
2. Administer its own affairs within its own defined territory and exercise self rule, effectively participate in the activities of the Federal Government with freedom, impartiality and appropriate and fair representation.

3. የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል ብሄር ብሄረሰቦች ራስን በራስ የማስተዳደር መብት ሕዝቡ በሰፊረባት መልካም ምድር ራሱን የሚያስተዳድርበት መንግሥታዊ ተቋማት የማቋቋምና በፌዴራል መንግሥቱ አስተዳደሮች ውስጥ ሚዛናዊ ውክልና የማግኘት መብት አለው።

4. በዚህ አንቀጽ ከንዑስ አንቀጽ 1 እስከ 3 የተጠቀሱት መብቶች ታገዱ ተረገጡ ወይም ተሸራረፉ ብሎ ባመነበትና እነኝህንም በአንድነት ሥር ሆኖ ሊያስተካክላቸው ባልቻለበት ጊዜ በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ ሕገ መንግሥት አንቀጽ 39 በተደነገገው መሠረት የራሱን እድል በራሱ የመወሰን መብት እስከ መገንጠል ድረስ ተግባራዊ ያደርጋል።

5. የራሱን እድል በራስ የመወሰን እስከ መገንጠል ድረስ ያለው መብት በሥራ ላይ የሚውለው፡-

ሀ/ የመገንጠል ጥያቄ በብሄር፣ ብሄረሰብ ወይም በሕዝብ የሕግ አውጪ ምክር ቤት በሁለት ሶስተኛ የድምፅ ድጋፍ ተቀባይነት ማግኘቱ ሲረጋገጥ፣

ለ/ የፌዴራሉ መንግስት የብሄር ብሄረሰብ ወይም የሕዝብ ምክር ቤት ውሳኔ በደረሰው በሶስት ዓመት ጊዜ ውስጥ ለጠያቂው ብሄር ፣ ብሄረሰብ ወይም ሕዝብ ሕዝብ ውሳኔ ሲያደራጅ፣

ሐ/ የመገንጠሉ ጥያቄ በሕዝብ ውሳኔው በአብላጫ ድምጽ ሲደገፍ፣

3. Exercise its rights of self-administration and establish its own governmental organizations in the geographical settlement of the peoples, and get entitled to equitable representation in the administration of the Federal Government.

4. Exercise its rights of self determination including the rights to secession in accordance with article 39 of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia where it believes that the rights specified in sub Articles 1 to 3 are suspended, denied and not fully implemented and such violations could not have been rectified within the unity.

5. The right of self determination may be exercised:

a. When a demand for succession has been approved by a two-third majority vote of the members of Nation, Nationalities' and Peoples' Council.

b. When the Federal Government has organized referendum within three years as of the receipt of the decision of the Council for secession.

c. When the demand for secession is supported by a majority vote during the referendum.

መ/ የፌዴራሉ መንግሥት መንገዳትን ለመረጠው ብሄር፣ ብሄረሰብ ወይም ሕዝብ ምክር ቤት ሥልጣንን ሲያስረክብ፣

ሠ/ በሕግ በሚወሰደው መሠት የንብረት ክፍፍል ሲደረግ ነው።

6. የክልሉ ብሄር፣ ብሄረሰቦች በማንኛውም ጊዜ የራሳቸውን ክልል የማቋቋም መብት አላቸው። አፈፃፀሙ በፌዴራል ሕገ መንግሥት አንቀጽ 47 ንዑስ አንቀጽ 3 /ሀ- መ/ ይሆናል።

7. በዚህ ሕገ መንግሥት ውስጥ " ብሄር፣ ብሄረሰብ፣ ሕዝብ" ማለት ቀጥሎ የተገለፁትን ባህሪያት የሚያሳይ ማህበረሰብ ነው። ሰፊ ያለ የጋራ ጠባይ የሚያንፀባርቅ ባህል ወይም ተመሳሳይ ልምዶች ያላቸው፣ ሊግባቡበት የሚችሉበት የጋራ ቋንቋ ያላቸው የጋራ ወይም የተዛመደ ሕልውና አለን ብለው የሚያምኑና የሥነ ልቦና አንድነት ያላቸውና በአብዛኛው በተያያዘ መልካም ምድር የሚኖሩ ናቸው።

አንቀጽ 40

የንብረት መብት

1. በክልሉ ውስጥና ውጭ የሚኖር ማንኛውም ኢትዮጵያዊ የግል ንብረት ባለቤት መሆኑ ይከበርለታል። ይህ መብት የህዝብን ጥቅም ለመጠበቅ በሌላ ሁኔታ በህግ እስካልተወነድረስ ንብረት የመያዝና በንብረት የመጠቀም ወይም የሌሎች ዜጎችን መብቶች እስካልተቃረነ ድረስ ንብረት የመሸጥ፣ የማውረስ ወይም በሌላ መንገድ የማስተላለፍ መብቶችን ያካትታል።

d. When the Federal Government transferred power to the Council of the Nation, Nationality or people who has voted to secede; and

e. When the division of assets is effected in accordance with the law.

6. The Nation, Nationalities of the Region shall have the right to establish their own region. Its implementation shall be in accordance with sub Article 3 (a-e) of Article 47 of the Constitution of the Federal Democratic Republic Ethiopia.

7. For the purpose of this Constitution "Nation, Nationality or people" shall mean a group of people who have a large measure of common culture or similar custom, mutual intelligibility of language, belief in a common or related identities and who predominantly inhabit in a contiguous territory.

Article 40

The Right to Property

1. The right of every resident of the state to own private property shall be respected. Unless provided otherwise by law on account of public interest this right shall include the right to acquire to use and without prejudice to the rights of others, dispose of, or transfer through sale, bequest or any other means.

2. ለዚህ አንቀጽ ዓላማ "የግል ንብረት" ማለት በክልሉ ውስጥና ከክልሉ ውጭ የሚኖር ማንኛውም ኢትዮጵያዊ ወይም ህጋዊ ሰውነት በህግ የተሰጣቸው አገር አቀፍ ወይም ክልላዊ ማህበራት ወይም አግባብ ባላቸው ሁኔታዎች በህግ በተለይ በጋራ የንብረት ባለቤቶች እንዲሆኑ የተፈቀደላቸው ማህበረሰቦች፣ በጉልበታቸው፣ በፈጠራ ችሎታቸው ወይም በካፒታላቸው የአፈሩት ተጨባጭ የሆነና የተጨባጭነት ጠባይ ሳይኖረው ዋጋ ያለው ውጤት ነው።
3. የገጠርም ሆነ የከተማ መሬትና የተፈጥሮ ሀብት ባለቤትነት መብት የመንግሥትና የሕዝብ ብቻ ነው። መሬት የማይሸጥ የማይለወጥ የክልሉ ሕዝብ የጋራ ንብረት ነው።
4. የክልሉ አርሶ አደሮች መሬት በነፃ የማግኘትና ከመሬታቸው ያለመፈናቀል መብታቸው የተከበረ ነው። አፈፃፀሙ በሕግ ይወሰናል።
5. በክልሉ የሚገኙ አርሶ አደሮችና ከፊል አርሶ አደሮች ለግጦሽም ሆነ ለእርሻ የሚጠቀሙበት መሬት በነፃ የማግኘት፣ የመጠቀምና ከመሬታቸው ያለመፈናቀል መብት አላቸው። አፈፃፀሙ በህግ ይወሰናል።

2. "Private property," for the purpose of this Article, shall mean any tangible or intangible property which has value and is produced by the labor, creativity, enterprise or capital of an individual citizen, associations which enjoy juridical personality under the law, or in appropriate circumstances, by communities specifically empowered by law to own property in common.
3. The right to ownership of urban or rural land and natural resources is exclusively vested in the state and in the people. Land is a common property of the people of the Regional State and shall not be subject to sale or to other means of exchange.
4. The peasants of the state have the right to acquire land without payment and not to be displaced from it. The details of its implementation shall be prescribed by law.
5. The peasants and semi-peasants of the State have the right to acquire and use land for grazing and cultivation without payment and the right not to be displaced from their own lands. Its implementation shall be determined by law.

6. የመሬት ባለቤትነት የሕዝብ መሆኑ እንደተጠበቀ ሆኖ የክልሉ መንግሥት የግል ባለሀብቶች በሕግ በሚወሰን ክፍያ በመሬት የመጠቀም መብታቸውን ያስከብርላቸዋል። ዝርዝሩ በህግ ይወሰናል።
7. በክልሉ ውስጥና ከክልሉ ውጭ የሚኖር ማንኛውም ኢትዮጵያዊ በጉልበቱ ወይም በገንዘብ በመሬት ላይ ለሚገነባው ቋሚ ንብረት ወይም ለሚያደርገው ቋሚ መሻሻል ሙሉ መብት አለው። ይህም መብት የመሸጥ፣ የመለወጥ፣ የማውረስ፣ የመሬት ተቃሚነቱ ሲቋረጥ ደግሞ ንብረቱን የማንሳት፣ ባለቤትነቱን የማዛወር ወይም የካሣ ክፍያ የመጠየቅ መብቶችን ያካትታል። ዝርዝሩ በህግ ይወሰናል።
8. የግል ንብረት ባለቤትነት መብት እንደተጠበቀ ሆኖ የክልሉ መንግሥት ለህዝብ ጥቅም አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ተመጣጣኝ ካሣ በቅድሚያ በመክፈል የግል ንብረትን ለመውሰድ ይችላል።

አንቀጽ 41

የኢኮኖሚ፣ የማህበራዊና የባህል መብቶች

1. የክልሉ ነዋሪ የሆነ ወይም በክልሉ ውስጥ ለመኖር የሚፈልግ ማንኛውም ኢትዮጵያዊ በክልሉ ውስጥ በማንኛውም የኢኮኖሚ እንቅስቃሴ የመስማራትና ለመተዳደሪያው የመረጠውን ሥራ የመሥራት መብት አለው።

6. Without prejudice to the exclusive right of people to ownership of land, the state shall ensure the right of private investor to use land on the basis of payment arrangements to be determined by law. Particulars shall be determined by law.
7. Any Ethiopian residing in and out of the region shall have the right to the immovable property he builds on the land or to the permanent improvements he brings about on the land by his labor or capital. This right shall include the right to sell, exchange, or bequeath it, and where the right of land use expires to remove his property, to transfer his title or to claim compensation for it. Particulars shall be determined by law.
8. Notwithstanding the right of private ownership of property, the Regional State may expropriate, on account of public interests, private property subject to advance payment of compensation commensurate to the value of the expropriated property.

Article 41

Economic, Social and Cultural Rights

1. Any resident of the State and any Ethiopian who wishes to live in the state has the right to engage freely in any economic activity and to pursue occupation of this choice for his livelihood.

2. ማንኛውም የክልሉ ነዋሪ መተዳደሪያውን፣ ሥራውንና ሙያውን የመምረጥ መብት አለው።
3. የክልሉ ነዋሪዎች ሁሉ በመንግሥት ገንዘብ በሚካሄዱ ማህበራዊ አገልግሎቶች በእኩልነት የመጠቀም መብት አላቸው።
4. የክልሉ መንግሥት የጤና፣ የትምህርትና ሌሎች ማህበራዊ አገልግሎቶችን ለሕዝብ ለማቅረብ በየጊዜው እየጨመረ የሚሄድ ሀብት ይመድባል።
5. የክልሉ መንግሥት የአካልና የአእምሮ ጉዳተኞችን፣ አረጋጊያንና ያለወላጅ ወይም ያለአሳዳጊ የቀሩ ሕፃናትን ለማቋቋምና ለመርዳት የክልሉ ኢኮኖሚ አቅም በፈቀደው ደረጃ እንክብካቤ ያደርጋል።
6. የክልሉ መንግሥት ለሥራ አጠኝና ለችግረኞች ሥራ ለመፍጠር የሚያስችል ፖሊሲ ይከተላል፣ እንዲሁም በሚያካሄደው የሥራ ዘርፍ ውስጥ የሥራ እድል ለመፍጠር የሥራ ኘርግራሞችን ያወጣል፣ ኘርጅክቶችን ያካሂዳል።
7. የክልሉ መንግሥት የክልሉ ነዋሪዎች ጠቃሚ ሥራ የማግኘት ዕድላቸው እየሰፋ እንዲሄድ ለማድረግ አስፈላጊ እርምጃዎችን ይወስዳል።

2. Any resident of the state has the right to choose his means of livelihood, occupation and profession.
3. All residents of the state have the right to equal access to government- funded social services.
4. The Regional state has the obligation to allocate an ever increasing resource for public health, education and other social services.
5. The regional state shall, within the available means, allocate resources to provide rehabilitation and assistance to the physically and mentally disabled, the aged, and to children who are left without parents or guardian.
6. The Regional state shall pursue policies that aim at creating job opportunities for the unemployed and the poor, and shall undertake programs and projects that create job opportunities.
7. The Regional state shall take the necessary measures to widen opportunities for the residents of the State to find gainful employment.

8. አርሶ አደሮችና ከፊል አርሶ አደሮች በየጊዜው እየተሻሻለ የሚሄድ ኑሮ ለመኖር የሚያስችላቸውንና ለብሄራዊ ሀብት ካደረጉት የምርት አስተዋጽኦ ጋር ተመጣጣኝ የሆነ ተገቢ ዋጋ ለምርት ውጤቶቻቸው የማግኘት መብት አላቸው። የክልሉ መንግሥት የኢኮኖሚና ማህበራዊ ልማት ፖሊሲዎችን በሚተልምበት ጊዜ በዚህ ዓላማ መመራት አለበት።
9. የክልሉ መንግሥት የባህልና የታሪክ ቅርሶችን የመንከባከብና ለሥነ ጥበብና ለስፖርት መስፋፋት አስተዋጽኦ የማድረግ ኃላፊነት አለበት።

አንቀጽ 42
የሠራተኞች መብት

1. የፋብሪካና የአገልግሎት ሠራተኞች፣ የእርሻ ሠራተኞች፣ ገበሬዎች ሌሎች የገጠር ሠራተኞች ከተወሰነ የኃላፊነት ደረጃ በታች ያሉና በሥራ ጠባያቸው የሚፈቅድላቸው የመንግሥት ሠራተኞች፡-

ሀ/ የሥራና የኢኮኖሚ ሁኔታዎችን ለማሻሻል በማህበር የመደራጀት መብት አላቸው። ይህ መብት የሠራተኛ ማህበራትንና ሌሎች ማህበራትን የማደራጀት ከአሰሪዎችና ጥቅማቸውን ከሚነኩ ሌሎች ድርጅቶች ጋር የመደራደር መብቶችን ያካትታል።

8. Peasants and semi-peasants have the right to receive fair prices for their products, that would lead to the improvement of their conditions of life and to enable them to obtain an equitable share of the national wealth commensurate with their contribution. The regional state shall be guided by this objective when formulating economic and social development policies.
9. The state has responsibility to protect and preserve cultural and historical legacies, and to contribute to the promotion of arts and sports

Article 42
Rights of Labor

1. Factory and service workers, farm laborers, farmers and other rural workers and government employees below a certain level of responsibility and whose working conditions so permit:
 - a. Have the right to form associations so as to improve their employment and economic well-being. This right includes the right to form trade union and other associations, and to bargain with employers or other organizations that affect their interests.

ለ/ ከዚህ በላይ በንዑስ አንቀጽ 1 ሥር የተመለከቱት የሠራተኛ ክፍሎች ሥራ ማቆምን ጨምሮ ቅሬታ ለማሰማት መብት አላቸው።

ሐ/ ከፍ ብሎ በፊደል ሀ እና ለ መሠረት እውቅና ባገኙት መብቶች ለመጠቀም የሚችሉት የመንግሥት ሠራተኞች በህግ ይወሰናሉ።

መ/ ሴት ሠራተኞች ለተመሳሳይ ሥራ ተመሳሳይ ክፍያ የማግኘት መብታቸው የተጠበቀ ነው።

2. ሠራተኞች በአግባቡ የተወሰነ የሥራ ሰዓት፣ ዕረፍት፣ የመዝናኛ ጊዜ በየጊዜው ከክፍያ ጋር የሚሰጡ የእረፍት ቀናት፣ ደመወዝ የሚከፈልባቸው የሕዝብ በዓላት እንዲሁም ጤናማና አደጋ የማይደርስ የሥራ አካባቢ የማግኘት መብት አላቸው።

3. እነዚህ መብቶች ተግባራዊ ለማድረግ የሚወጡ ሕጎች በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሠረት እውቅና ያገኙትን መብቶች ሳይቀንሱ የተጠቀሱት ዓይነት የሠራተኛ ማህበራት ስለሚቋቋሙበትና የጋራ ድርድር ስለሚካሄድበት ሥርዓት ይደነግጋሉ።

አንቀጽ 43
የልማት መብት

1. የክልሉ ነዋሪዎች የኑሮ ሁኔታዎች የማሻሻልና የማይቋርጥ እድገት የማግኘት መብታቸው የተጠበቀ ነው።

b. The categories of workers mentioned in paragraph (a) of this sub- Article have the right to express grievances, including the right to strike.

c. Government employees who enjoy the rights provided under paragraphs (a) and (b) of this sub Article shall be determined by law.

d. Women workers have the right to equal pay for equal work.

2. Workers have the right to reasonable limitation of working hours, to rest, to periodic leave with pay, to remuneration for public holidays, as well as to a healthy and safe working environment.

3. Without prejudice to the rights recognized under sub Article 1 of the Article, laws enacted for the implementation of such rights shall establish procedures for the formation of trade unions and for the regulation of the collective bargaining process.

Article 43
The Right to development

1. The residents of the Regional State have the right to improved living standards and to sustainable development.

2. የክልሉ ነዋሪዎች በብሄራዊ ልማት የመሳተፍ በተለይም አባል የሆኑበትን ማህበረሰብ በሚመለከቱ ፖሊሲዎችና ንግድጽክቶች ላይ ሃሳባቸውን እንዲሰጡ የመጠየቅ መብት አላቸው። የልማት እንቅስቃሴ ዋና ዓላማ የክልሉን ነዋሪዎች እድገትና መሠረታዊ ፍላጎቶች ማሟላት ይሆናል።

አንቀጽ 44

የአካባቢ ደህንነት መብት

1. የክልሉ ነዋሪዎች ንዑህና ጤናማ በሆነ አካባቢ የመኖር መብት አላቸው።
2. የክልሉ መንግሥት በሚያካሄዳቸው ንግግራሞች ምክንያት የተፈናቀሉ ወይም ኑሮአቸው የተካባቸው ሰዎች ሁሉ በመንግሥት በቂ እርዳታ ወደ ሌላ አካባቢ መዘዋወርን ጨምሮ ተመጣጣኝ የሆነ የገንዘብ ወይም ሌላ አማራጭ ማካካሻ የማግኘት መብት አላቸው።

ምዕራፍ አራት

የክልሉ መንግሥት አደረጃጀትና የሥልጣን ክፍፍል

አንቀጽ 45

የክልሉ አስተዳደር እርከኖች

1. ክልሉ በክልል፣ በብሄረሰብ ምክር ቤትና በአስተዳደራዊ እርከኖች የተዋቀረ ነው። ይሁን እንጂ የክልሉ ምክር ቤት አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ሌሎች የአስተዳደር እርከኖችን በሕግ ሊያዋቅር፣ ሥልጣንና ተግባራቸውን በህግ ሊወስን ይችላል።

2. The residents of the Regional State have the right to participate in national development activities, particularly, to be consulted on the policies and projects affecting the community in which they are members.
3. The main objectives of development activities of the regional state shall be to enhance the capacity of the residents of the Region for development and to meet their basic needs.

Article 44

Environmental Rights

1. The inhabitants of the Regional State have the right to live in a clean and healthy environment.
2. All persons who have been displaced or whose livelihoods have been adversely affected as a result of the Regional state programs have the right to commensurate monetary or alternative means of compensation including relocation with the assistance of the state.

CHAPTER FOUR

STRUCTURE AND DIVISION OF POWER OF THE REGIONAL STATE

Article 45

Administrative Hierarchies of the Regional State

1. The Regional State is organized in Region, Council of Nationalities, and Administrative hierarchies. However, the state council may organize other administrative hierarchies and determine their powers by law.

2. በክልሉ ውስጥ የሚቋቋሙት የመስተዳደር እርከኖች በክልሉ ውስጥ የሚገኙ ብሄር ብሄረሰቦችና ህዝቦች አሰፋፈር፣ ቋንቋ/ማንነትና ፈቃድ መሠረት ያደረጉ ናቸው።
3. በክልሉ ውስጥ የሚገኙ ሌሎች ህዝቦች ውክልና በልዩ ሁኔታ የሚታይ ይሆናል። ዝርዝሩ በሕግ ይወሰናል።
4. በክልሉ ውስጥ የሚገኙ ከተሞች ልማታቸውን የሚያፋጥን የራሳቸው አስተዳደር ይኖራቸዋል። ዝርዝሩ በሕግ ይወሰናል።

አንቀጽ 46

የክልሉ መንግሥት የሥልጣን አካላት

1. የክልሉ መንግሥት ሕግ አውጭ አካል የክልሉ ምክር ቤት ሲሆን የክልላዊ መንግሥቱ ከፍተኛ የሥልጣን አካል ሆኖ ተጠሪነቱ ለወከለው ሕዝብ ነው።
2. የክልሉ ከፍተኛ የሕግ አስፈጻሚ አካል የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ሲሆን ተጠሪነቱ ለክልሉ ምክር ቤት ነው።
3. የክልሉ የዳኝነት ሥልጣን የክልሉ ፍርድ ቤቶች ብቻ ነው።

አንቀጽ 47

የክልሉ መንግሥት ሥልጣንና ተግባር

1. በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግሥት ውስጥ በውል ተለይተው ለፌዴራሉ መንግሥት ወይም ለፌዴራሉ መንግሥትና ለክልሉ በጋራ ከተሰጡት ሥልጣንና ተግባራት ውጭ ያለ ማናቸውም ሥልጣንና ተግባር የክልሉ መንግሥት ሥልጣንና ተግባር ይሆናል።

2. The administrative hierarchies to be established in the regional state shall be delimited on the basis of the settlement pattern, language, identify and consent of the nations, nationalities or people in the region.
3. Representation of other people of the region shall be given special consideration; particulars shall be determined by law.
4. Cities of the Regional state shall have their own administration which promotes their development. Particulars shall be determined by law.

Article 46

Structure of the Organs of the Regional State

1. The state council is the legislative body and the highest authority of the regional state and is accountable to the people whom it represents.
2. The Executive council is the highest executive organ of the regional state and is accountable to the regional state council.
3. The judicial power of the regional state shall be exclusively vested in the region's courts.

Article 47

Powers and Functions of the State

1. All powers and functions, which are not given expressly to the Federal Government and the federal and regional government jointly in accordance with the constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, shall be vested in the Regional State.

2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ሥር የሰፈረው አጠቃላይ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ ክልላዊ መንግሥቱ፡-

የክልሉን የኢኮኖሚና ማህበራዊ ልማት ፖሊሲ ስትራቴጂና ዕቅድ ያወጣል፣ ያስፈጽማል።

የክልሉን ሕገ መንግሥትና ሌሎች ሕጎችን ያወጣል፣ ያስፈጽማል፣

የፌዴራሉ መንግሥት በሚያወጣው ሕግ መሠረት መሬትንና የተፈጥሮ ሀብትን ያስተዳድራል፣

ራስን በራስ ማስተዳደርን ዓላማው ያደረገ ክልላዊ መስተዳድር ያዋቅራል፣ የሕግ የበላይነት የሰፈነበት ዲሞክራሲያዊ ሥርዓት ይገነባል፣ የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ ሕገ መንግሥትንና ይህንን ሕገ መንግሥት ይጠብቃል፣ ይከላከላል።

የክልሉን መስተዳደር ሠራተኞች አስተዳደርና የሥራ ሁኔታዎች በተመለከተ ሕግ ያወጣል፣ ያስፈጽማል፣ ይህንኑ በሚያስፈጽምበት ጊዜ የሀገሪቱን የትምህርት፣ የሥልጠናና የልምድ መመዘኛዎች ግምት ውስጥ ማስገባት ይኖርበታል።

የክልሉን የፖሊስ ኃይል ያደራጃል፣ ይመራል፣ የክልሉን ሰላምና ፀጥታ ይጠብቃል።

2. Without prejudice to sub Article 1 of this Article, the Regional State shall:

Formulate and execute the region's economic and social development policy, strategy and plan;

Enact and implement the region's constitution and other regional laws;

Administer land and other natural resources in accordance with the laws enacted by the Federal Government;

Establish a Regional State administration that best advances self – rule; build a democratic order where the supremacy of the law prevails, protect and defend the commission of the Federal democratic Republic of Ethiopia and this constitution.

Enact laws concerning the administration of the region's civil servants and their working conditions, and implement the same; in so doing it shall take into account the nationally recognized standards of qualification training and experience;

Establish and administer the state police force, maintain peace and security within the state.

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግሥት አንቀጽ 28 ንዑስ አንቀጽ 1 እና የዚህ ሕገ መንግሥት 29 ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው በሕግ መሠረት ምህረት ያደርጋል።

ለክልሉ በተወሰነው የገቢ ምንጭ ግብርና ሌሎች ታክሶችን ይጥላል፣ ይሰበስባል፣ የክልሉን በጀት ያወጣል፣ ያስፈጽማል።

በክልል መስተዳድሩና በድርጅት ተቀጣሪዎች ላይ የሥራ ግብር ይጥላል፣ ይሰበስባል፣

2.0 የመሬት መጠቀሚያ ክፍያን ይወስናል፣ ይሰበስባል፣

2.01 የእርሻ ሥር ገቢ ግብር ይጥላል፣ ይሰበስባል፣

2.02 በክልሉ ውስጥ በግል ባለቤትነት ሥር ከሚገኙ ቤቶችና ሌሎች ንብረቶች በሚገኝ ገቢ ላይ ግብር ይጥላል፣ ይሰበስባል፣ በክልል መስተዳድሩ ባለቤትነት ሥር ባሉ ቤቶችና ሌሎች ንብረቶች ላይ ኪራይ ያስከፍላል፣

2.03 በክልል መስተዳድሩ ባለቤትነት ሥር ከሚገኙ የልማት ድርጅቶች ላይ የንግድ ትርፍ፣ የሥራ ግብርና የሽያጭና የኤክሳይዝ ታክሶችን ይጥላል፣ ይሰበስባል፣

Grant, without prejudice to sub- article (a) of Article 28 of the constitution of Federal Democratic Republic of Ethiopia and Article 29 of this Constitution, amnesty based on law;

Levy and collect taxes and other duties on revenue sources reserved to the Regional State and issue and administer the Regional State Budget.

Levy and collect income taxed from the civil servants and employees of enterprises within the region.

Determine and collect payment form the use of land.

Levy and collect agricultural income tax.

Levy and collect taxes on income of houses and other properties owned by private person, fix and collect rents on the income of houses and properties owned by the Regional State.

Levy and collect profit, personal income, sales and excise taxes on enterprises owned by the Regional state.

2.04 ከፌዴራል መንግሥት ጋር፡-

ሀ/ በጋራ ከሚያቋቋሟቸው የልማት ድርጅቶች የሚገኘውን የንግድ ትርፍ ግብር፣ የሥራ ግብር፣ የሽያጭና የኤክሳይዝ ታክሶችን በሕገ መሠረት ይካፈላል።

ለ/ ከድርጅቶች የንግድ ትርፍና ከባለአክሲዮኖች የትርፍ ድርሻ ላይ ግብርና የሽያጭ ታክሶችን በሕገ መሠረት ይካፈላል፣

ሐ/ ከከፍተኛ የማዕድን ሥራዎችና ከማናቸውም የፔትሮሊየምና የጋዝ ሥራዎች የሚገኘውን የገቢ ግብርና የሮያሊቲ ክፍያዎች በሕገ መሠረት ይካፈላል።

በክልል መስተዳድሩ አካላት ከሚሰጡ ፈቃዶችና አገልግሎቶች የሚመነጨ ክፍያዎችን ይወስናል ይሰበስባል።

ከደን የሚገኘውን የሮያሊቲ ክፍያ ይወስናል፣ ይሰበስባል፣

በክልሉ ውስጥ ማናቸውም የተፈጥሮ አደጋ ሲያጋጥም ወይም የሕዝብ ጤንነት አደጋ ላይ የሚጥል በሽታ ሲከሰት የአስቸኳይ ጊዜ አዋጅ አውጥቶ በሥራ ላይ ያውላል።

Share, in accordance with the law.

- a. Profit tax, personal income tax, sales and excise taxes on enterprise they jointly establish.
- b. Taxes on the profits of companies and on dividends of share holders.
- c. Taxes on incomes derived from large-scale mining and all petroleum and gas operations and royalties on such operation; jointly with the Federal Government.

Determine and collect fees on licenses and services approved by the executive organs.

Fix and collect royalty for use of forest resources.

Declare and implement state of emergency when any natural disaster or an epidemic disease, which endangers the public health, occur

ምዕራፍ አምስት
ስለክልሉ ምክር ቤት

አንቀጽ 48

ስለክልሉ ምክር ቤት አባላት

1. የክልሉ ምክር ቤት አባላት ነፃ፣ ቀጥተኛ፣ ትክክለኛ በሆነና ደምጽ በምስጢር በሚሰጥበት ሥርዓት በየአምስት ዓመቱ በሕዝብ ይመረጣሉ።
2. የምክር ቤቱ አባላት በአንድ የምርጫ ክልል ውስጥ ከሌሎች ተወዳዳሪዎች መካከል አብላጫ ደምጽ ያገኙ ተወዳዳሪ አሸናፊ በሚሆንበት የምርጫ ሥርዓት ይመረጣሉ። የምክር ቤቱ አባላት ቁጥር የሕዝብ ብዛትን መሠረት ያደረገ ይሆናል። የማእና የኮሞ ብሄረሰቦች ውክልና በልዩ ሁኔታ ይታያል። ጠቅላላ የክልል ምክር ቤት አባላት ቁጥር ከአንድ መቶ አይበልጥም። የተለየ ውክልና እንደሚያስፈልጋቸው የታመነባቸው ሕዝቦች በምርጫ ምክር ቤቱ ውስጥ ይወከላሉ። ዝርዝሩ በህግ ይወሰናል።
3. የምክር ቤቱ አባላት የመላው የክልሉ ሕዝብ ተወካዮች ናቸው። ተገኝተውም፡-
ሀ/ ለሕገ መንግሥቱ
ለ/ ለመረጣቸው ሕዝብና
ሐ/ ለራሳቸው ሕሊና ብቻ ይሆናል።
4. ማንኛውም የምክር ቤቱ አባል በምክር ቤቱ ውስጥ በሚሰጠው ደምጽ ወይም አሰተያየት ምክንያት አይከሰስም። አስተዳደራዊ አርምጃም አይወሰድበትም።

CHAPTER FIVE
THE REGIONAL STATE COUNCIL
Article 48

Members of the Regional State Council

1. Members of the Regional State Council shall be elected by the people for a term of five years by free, direct and fair elections conducted through secret ballot.
2. Members of the Regional State council shall be elected from among candidates in each electoral district by a plurality of the votes cast. The number of members of the Regional State Council shall be on the basis of the size of the population. The representation of Mao and Como nationalities shall be given special consideration. The number of members of the Regional State Council shall not exceed one hundred. People who are believed to be entitled to special representation shall be represented in the Council through election. Particulars shall be determined by law.
3. The members of the Regional State Council shall be the representatives of the people of the Regional State as a whole, and they are accountable to:
 - a. The Constitution
 - b. The electorate
 - c. Their own conscience
4. No member of the Regional State Council may be prosecuted on account of any vote he casts or pinion he expresses in the Council, nor shall any administrative action be taken against any member on such grounds.

5. ማንኛውም የክልል ምክር ቤት አባል ከባድ ወንጀል ሲፈጽም እጅ ከፍንጅ ካልተያዘ በስተቀር ያለምክር ቤቱ ፈቃድ አይያዝም፣ በወንጀልም አይከሰስም።
6. ማንኛውም የምክር ቤቱ አባል የመረጠው ሕዝብ አመኔታ ባጣበት ጊዜ በሕግ መሠረት ከምክር ቤት አባልነቱ ይወገዳል።
7. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 6 ድንጋጌ እንደአግባብነቱ በየደረጃው በሚገኙ ምክር ቤቶች ተፈጻሚነት ይኖረዋል።

ኸንቀጽ 49

የልዩ ምክር ቤት ሥልጣንና ተግባር

1. የክልሉ ምክር ቤት በዚህ ሕገ መንግሥት መሠረት የክልሉ ሕግ አውጭ አካል ነው።
2. የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ ሕገ መንግሥት ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ ምክር ቤቱ በክልሉ የውስጥ ጉዳዮች ላይ የበላይ የፖለቲካ ሥልጣን ባለቤት ነው።
3. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 ድንጋጌዎች ሥር የሰፈረው አጠቃላይ ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ ምክር ቤቱ በተለይ የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል።
 - 3.1 በዚህ ሕገ መንግሥት መሠረት የፌዴራሉን ሕገ መንግሥትና ሌሎች ሕጎችን የማይባረሩ ልዩ ልዩ ሕጎችን ያወጣል።

5. No member of the Council may be arrested or prosecuted without the permission of the council except in the case of flagrant delicto for a serious offence.
6. A member of the council may, in accordance with law, lose his mandate of representation upon loss of confidence by the electorate.
7. The provision of sub Article 6 of this Article shall, as the case may be apply to Council at all levels.

Article 49

Powers and Functions of the Regional State Council

1. According to this constitution, the Regional State Council is the legislative body of the State.
2. Without prejudice to the provision of the constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, the highest political power regarding the internal affairs of the Region is vested in the Regional State Council
3. Without prejudice to the provisions of sub-Article 1 and 2 of this Article the Regional State Council shall have the following powers and functions:

Based on this constitution, enact various laws that are consistent with the Federal Constitution and other laws.

- 3.2 የሕዝቡን ብዛት፣ የክልሉን ስፋትና ማህበረ
ኢኮኖሚያዊ እንቅስቃሴ ግምት ውስጥ
በማስገባት በክልሉ ውስጥ ተጨማሪ
የአስተዳደር እርካታዎች ወይም የራስ በራስ
አስተዳደራዊ አካባቢዎችን በሕግ ያቋቁማል፤
- 3.3 የፌዴራሉ መንግሥት ሥልጣን እንደ
ተጠበቀ ሆኖ ከአጎራባች ብሄራዊ ክልላዊ
መንግሥታት ጋር የሚደረጉ ስምምነቶችን
ያፀድቃል፤
- 3.4 የራሱን አፈ-ጉባኤና ምክትል አፈ- ጉባኤ
ይመርጣል፤ ለምክር ቤቱ ሥራ
የሚያስፈልጉትን ቋሚና ጊዜያዊ
ኮሚቴዎች ይሰይማል፤
- 3.5 ከምክር ቤቱ አባላት መካከል ርዕሰ
መስተዳድሩን በምርጫ ይሰይማል፤ በርዕሰ
መስተዳድሩ አቅርቦት የክልሉን
መስተዳደር ምክር ቤት አባላት ሹመት
ያፀድቃል።
- 3.6 በርዕሰ መስተዳድሩ አቅርቦት የክልሉን
ጠቅላይ ፍርድ ቤት ኘሬዚዳንት ምክትል
ኘሬዚዳንት፣ ዋና ኦዲተርና ምክትል ዋና
ኦዲተርን ይሾማል።
- 3.7 የክልሉን ጠቅላይ፣ ከፍተኛና የመጀመሪያ
ደረጃ ፍርድ ቤቶችን ያቋቁማል፤ ዳኞችን
ይሾማል።
- 3.8 የኦዲትና ሌሎች የቁጥጥር አካላቱን
ያቋቁማል።
- 3.9 የክልሉን ሰላምና ፀጥታ ለመጠበቅ
የሚያስፈልጉ መመሪያዎችን ያወጣል፤
የፀጥታ የፖሊስ ኃይሉን ያቋቁማል።
- 3.10 የክልሉን የማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ
ኘሮግራሞች ያፀድቃል።

Establish additional administrative hierarchies or self-administering areas by taking into account the size of the population, and the region and its socio-economic activities.

Without prejudice to the powers vested to the Federal Government, ratify agreements concluded between neighboring Regional State;

Elect its own speaker and Deputy Speakers of the Council; establish standing and ad-hoc committees necessary for its activities.

Elect chief Executive from among members of the regional state council; approve the appointment of the members of the Executive Council upon recommendation by Chief Executive;

Appoint the President and Vice President of the Regional State Supreme Court, the Auditor General and Deputy- Auditor General upon the recommendation of the Chief Executive.

Establish the Supreme Court, the high courts and fist instance courts of the regional state and appoint judge.

Establish the Regional Audit and other control office.

Issue necessary directives for the maintenance of peace and security of the regional state³ establish security and police force

Approve social and economic programmers of the regional state;

- 3.01 የክልሉን የገቢ ምንጮች የሚመለከቱ ሕጎች ያወጣል፣ የክልሉን በጀት ለብሄረሰብ ምክር ቤቶች ለአስተዳደራዊ ኦርገኖችና ወረዳዎች በቀመር ይመድባል፣ መርምሮ ያፀድቃል።
- 3.02 ለማህበራዊ አልግሎቶች መስፋፋት፣ ለኢኮኖሚያዊ ልማት መፋጠንና ለዴሞክራሲያዊ ሥርዓት ግንባታ አስፈላጊ የሆኑ ተቋማትን ያቋቁማል።
- 3.03 ለክልሉ መንግሥት በተከለለው የገቢ ምንጭ በክልሉ ውስጥ ግብርና ታክስ ይጥላል።
- 3.04 የክልል መስተዳድሩን የሠራተኛ አስተዳደርና የሥራ ሁኔታዎችን በተመለከተ ሕግ ያወጣል።
- 3.05 በዚህ ሕገ መንግሥት አንቀጽ 147 ንዑስ አንቀጽ 2.07/2 ሥር ለክልሉ መንግሥት በተሰጠው ሥልጣን መሠረት የአስቸኳይ ጊዜ አዋጅ ያወጣል።
- 3.06 የሀገሪቱንና የክልሉን ሕግጋተ መንግሥታት አዋጆችና ሌሎች ሕጎችን በክልሉ ውስጥ ተግባራዊ ለማድረግ የሚያስችሉ ዝርዝር የማስፈፀሚያ ደንቦችን ያወጣል።
- 3.07 የክልሉን ርዕሰ መስተዳድርና ሌሎች የክልሉን መንግሥት ባለሥልጣናት ለጥያቄ ይጠራል፣ የአስፈጻሚውን አካል አሠራር ይመረምራል።

Enact laws regarding the sources of income of the Regional State, determine the division of the Regional State's Revenues among Councils of Nationalities, administrative hierarchies and woreda by the formula and approve same.

Establish institutions necessary for the promotion of social services, economic development and building democratic system;

Levy tax and duties on sources of revenue reserved to the regional state.

Enact laws regarding the regional state civil servants and their working conditions of services.

Issue decree of state of emergency in accordance with the power given under sub-Article 2(2.17) of Article 47 of this constitution.

Issue detail regulations which enable to implement the constitutions and laws of the country and the regional state in the region.

Call for questioning the Chief Executive and other officials of the Regional State and investigate the Executive's conduct and of the discharge of its responsibilities.

አንቀጽ 50

የፖለቲካ ሥልጣን

1. በምክር ቤቱ አብላጫ መቀመጫ ያገኘ የፖለቲካ ድርጅት ወይም ድርጅቶች የክልሉን መስተዳድር ምክር ቤት ያደራጃል፣ ወይም ያደራጃሉ፣ ይመራል፣ ወይም ይመራሉ።
2. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ድንጋጌ እንደየአግባብነቱ ለብሄረሰብ ምክር ቤት፣ ለወረዳ እና ለቀበሌ አስተዳደር ምክር ቤት ተፈጻሚ ይሆናል።

አንቀጽ 51

ስለክልሉ ምክር ቤት ጽህፈት ቤት

1. የክልሉ ምክር ቤት የራሱ ጽህፈት ቤት ይኖረዋል።
2. የጽህፈት ቤቱ ሥልጣንና ተግባር በሕግ ይወሰናል።

አንቀጽ 52

ስለምክር ቤቱ አፈ-ጉባኤ አሰደደምና የሥራ ዘመን

1. የክልሉ ምክር ቤት አፈ-ጉባኤ በዚህ ሕግ መንግሥት አንቀጽ 49 ንዑስ አንቀጽ 3/3.4/ መሠረት ከምክር ቤቱ አባላት መካከል በምርጫ የሚሰየም ሆኖ ተጠሪነቱ ለክልሉ ምክር ቤት ነው።
2. የአፈ ጉባኤው የሥራ ዘመን የክልሉ ምክር ቤት የሥራ ዘመን ይሆናል።

አንቀጽ 53

የአፈ-ጉባኤው ሥልጣንና ተግባር

የክልል ምክር ቤት አፈ ጉባኤ በዚህ ሕግ መንግሥት መሠረት የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል።

Article 50

Political Power

1. A political party or political parties with majority seats in the Regional State council shall form the Executive Council and lead same.
2. The Provision of sub- Article 1 of this Article shall, as the case may be, applicable to Council of Nationalities, Woreda and Keble Administrative Councils.

Article 51

Office of the Regional State Council

1. The Regional State Council shall have its own office.
2. The powers and duties of the office shall be determined

Article 52

Designation and Term of Office of the Speaker of the Council

1. The speaker of the Council shall be elected by from among the members of the Council in accordance with sub-Article 3(3.4) of Article 49 of this constitution and shall be accountable to the Regional State Council
2. The term of office of the speaker shall be for the duration of the mandate of the Regional State Council.

Article 53

Powers and Functions of the Speaker

The speaker of the Council shall, in accordance with his constitution, have the following powers and function:-

1. የምክር ቤቱን መደበኛና አስቸኳይ ስብሰባዎች ይጠራል፣ ይመራል።
2. ምክር ቤቱን በሶስተኛ ወገኖች ዘንድ ይወክላል።
3. የምክር ቤቱን ጽህፈት ቤት ያደራጃል፣ ጠቅላላ የአስተዳደር ሥራዎችን በበላይነት ይመራል።
4. ምክር ቤቱ በአባሎቹ ላይ እንዲወሰድ የወሰነውን የዲስፒሊን እርምጃ ያስፈጽማል።
5. የምክር ቤቱን ቋሚና ጊዜያዊ ኮሚቴዎች ያስተባብራል።

አንቀጽ 54

የምክትል ስፈ-ጉባኤው ሥልጣንና ተግባር
 ምክትል ስፈ. ጉባኤው ተጠሪነቱ ለስፈ. ጉባኤውና ለክልሉ ምክር ቤት ሆኖ፡-

1. በስፈ. ጉባኤው ተለይተው የሚሰጡትን ተግባራት ያከናውናል፣
2. ስፈ. ጉባኤው በማይኖርበት ወይም ሥራውን ለማክናወን በማይችልበት ጊዜ ተክቶ ይሠራል።

አንቀጽ 55

የምክር ቤቱ የስብሰባ ጊዜና የሥራ ዘመን

1. የክልሉ ምክር ቤት ቢያንስ በዓመት ሁለት ጊዜ መደበኛ ስብሰባ ያደርጋል።
2. ከምክር ቤቱ አባላት ውስጥ ከግማሽ በላይ የሚሆኑት በስብሰባው ላይ ከተገኙ የስብሰባው ምልዓተ ጉባኤ ይሆናል። የምክር ቤቱ ውሣኔ በስብሰባው ላይ በተገኙት የምክር ቤቱ አባላት በአብላጫ ድምፅ ይተላለፋል።

1. Call and preside over ordinary and extra-ordinary meetings of the state council.
2. Represent the Council before third parties.
3. Organize the office of the council and direct the activities of the administration.
4. Enforce all disciplinary measures taken by the Regional State council against its members.
5. Coordinate the standing and ad-hoc committees of the Council.

Article 54

Powers and Functions of Deputy Speaker

The Deputy speaker shall be accountable to the speaker and Regional State Council and shall:

1. Perform such other functions as may be specifically entrusted to him by the speaker.
2. Acts on behalf of the speaker in his absence or when he is unable to exercise his functions.

Article 55

Sessions and term of office of the Regional State council

1. The council shall have a regular session at least twice a year.
2. The presence of more than half of the members of the Regional State Council shall be passed by majority vote of the members present at the meeting.

3. የክልሉ ምክር ቤት አባላት የሚመረጡት ለአምስት ዓመታት ነው። የሥራ ዘመኑ ከማብቃቱ ከአንድ ወር በፊት አዲስ ምርጫ ተካሄዶ ይጠናቀቃል። የቀድሞው ምክር ቤት የሥራ ዘመን በተጠናቀቀ በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ አዲሱ ምክር ቤት ሥራውን ይጀምራል።
4. ምክር ቤቱ መደበኛ ስብሰባ በማያደርግበት ወቅት አፈ ጉባኤው አስቸኳይ ስብሰባ ሊጠራ ይችላል። የክልሉ ርዕሰ መስተዳድር ወይም ከምክር ቤቱ አባላት መካከል ከአንድ ሶስተኛ በላይ የሚሆኑት አስቸኳይ ስብሰባ እንዲጠራ ከጠየቁ አፈ ጉባኤው የምክር ቤቱን ስብሰባ የመጥራት ግዴታ አለበት።
5. የክልሉ ምክር ቤት ስብሰባ በግልጽ ይካሄዳል፣ ሆኖም ስብሰባው በዝግ እንዲካሄድ በምክር ቤቱ አባላት ወይም በክልሉ አስፈጻሚ አካል ከተጠየቀና ከምክር ቤቱ አባላት መካከል ከግማሽ በላይ የሚሆኑት ጥያቄውን ከደገፉት ምክር ቤቱ በዝግ ስብሰባ ሊያደርግ ይችላል።

አንቀጽ 56

የምክር ቤቱ ውሳኔዎችና ውስጣዊ የአሠራር ሥነ ሥርዓቶች

1. በዚህ ሕገ መንግሥት ውስጥ ተገልጾ በተለይ ካልተደነገገ በስተቀር ማናቸውም ውሳኔዎች የሚተላለፉት በምክር ቤቱ አባላት የአብላጫ ድምጽ ይሆናል።
2. ምክር ቤቱ ውስጣዊ አሠራንና የሕግ አወጣጡን ሂደት አስመልክቶ ዝርዝር ደንቦችን ሊያወጣና በሥራ ላይ ሊያውል ይችላል።

3. The members of the state council shall be elected for a term of five years. Elections for a new state council shall be concluded one month prior to the expiry of the council's term. The new council shall convene within one month of the conclusion of the elections.
4. The speaker of the council may call an extraordinary meeting of the council when the council is not in session. He shall have an obligation to call an extraordinary meeting of the council at the request of the chief executive, or of more than one-third of the members of the council
5. Meetings of the council shall be public. The council may, however, hold a closed meeting at the request of the members of the council or executive council and when such request is supported by a decision of more than half of the members of the council.

Article 56

Decisions and Rule of Procedures of the Council

1. Unless otherwise provided for in this constitution, all decisions of the regional state council shall be passed by majority vote of the members.
2. The council may detail regulation regarding the organization of its work and of law making.

ምዕራፍ ስድስት
ስለ የሕግ አስፈጻሚ አካል

አንቀጽ 57

የአስፈጻሚነት ሥልጣን

1. የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግሥት ከፍተኛ የአስፈጻሚነት ሥልጣን የተሰጠው ለርዕሰ መስተዳድሩና ለክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ነው።
2. ርዕሰ መስተዳድሩና የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ተጠሪነታቸው ለክልሉ ምክር ቤት ነው።
3. የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት አባላት በመንግሥት ተግባራቸው በጋራ ለሚሰጡት ውሳኔና ለሚፈጽሙት ተግባር የጋራ ኃላፊነት አለባቸው።
4. "መስተዳድር" ማለት የክልሉ መንግሥት የሕግ አስፈጻሚ አካል ነው።

አንቀጽ 58

የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት

1. የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ርዕሰ መስተዳድሩ፣ ምክትል ርዕሰ መስተዳድሩ፣ የአስፈጻሚ መሥሪያ ቤቶች ኃላፊዎችና በሕግ በሚወሰነው መሠረት ሌሎች አባላት የሚገኙበት አካል ነው።
2. የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ሰብሳቢ ርዕሰ መስተዳድሩ ነው።
3. የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ተጠሪነቱ ለርዕሰ መስተዳድሩ ነው።
4. የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት በሚወሰነው ውሳኔ ለክልሉ ምክር ቤት ተጠሪ ይሆናል።

CHAPTER SIX
EXECUTIVE COUNCIL

Article 57

Powers of the executive

1. The highest executive powers of the Benishangul Gumuz Regional State are vested in the Chief Executive and the Executive Council.
2. The Chief Executive and the Executive Council are accountable to the Regional State Council.
3. In the exercise of state function, members of the Executive Council shall bear collective responsibility for all decisions they make as a body.
4. "Executive" means the Executive of the Regional State.

Article 58

Executive Council

1. The Executive Council is composed of the Chief Executive, Deputy Chief Executive, Heads Executive Offices and other members determined by law.
2. The Chief Executive shall be the Chairman of the Executive Council.
3. The Executive Council is accountable to the Chief Executive.
4. The Executive Council is accountable to the State Council for its decision.

አንቀጽ 59

የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ሥልጣንና ተግባር
የፌዴራሉ ሕገ መንግሥት ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ከዚህ በታች የተመለከቱት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል።

1. በክልሉ ምክር ቤትና በፌዴራሉ መንግሥት የወጡ ሕጎችና የተላለፉ ውሳኔዎች በክልሉ ውስጥ በሥራ መተርጎማቸውን ያረጋግጣል፣ ደንቦችና መመሪያዎችን ያወጣል።
2. የክልል መስተዳድሩን አስፈፃሚ አካላትና የሌሎች ተቋማትን አደረጃጀት ይወስናል፣ ሥራቸውን ይቆጣጠራል፣ ይመራል።
3. በዚህ ሕገ መንግሥት አንቀጽ 45 ንዑስ አንቀጽ 1 እና አንቀጽ 49 ንዑስ አንቀጽ 3 /3.2/ ድንጋጌዎች ሥር ለክልሉ ምክር ቤት የተሰጠው ሥልጣን እንደጠበቀ ሆኖ በክልሉ ውስጥ ከሚገኙ ወረዳዎችና ቀበሌዎች የሚቀርቡ የሽግሽግ ጥያቄዎችን አጣርቶ ይወስናል።
4. የክልሉን ዓመታዊ በጀት ያዘጋጃል፣ ለክልሉ ምክር ቤት ያቀርባል፣ ሲፀድቅም በተግባር ላይ እንዲውል ያደርጋል።
5. የክልሉን ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ልማት ፖሊሲዎችና ስትራቴጂዎች ይነድፋል፣ የሕግ ረቂቆችን ለክልሉ ምክር ቤት አቅርቦ ያስጸድቃል፣ የተወሰነውንም ያስፈፅማል።
6. በክልሉ ውስጥ ሕግና ሥርዓት መከበሩን ያረጋግጣል፣ በሕግ መሠረት ይቅርታ ያደርጋል።

Article 59

Powers and Functions of the Executive Council

Without prejudice to the provisions of the Federal constitution the Executive Council shall have the following powers and functions;

1. Ensure the implementation of laws enacted and decisions passed by the Regional State Council and Federal Government and issue regulations and directives;
2. Determine the organizational structure of the Executive Bodies of the Regional State and other organs of the State and supervise and direct their activities.
3. Decide, without prejudice, to the powers given to the State Council under sub-article 1 of Article 45 and sub – Article 3 (3.2) of Article 49 of this constitution, on petitions submitted to it from Weredas and Kebeles of the Region, with respect to redefinition of their boundaries;
4. Draw-up the annual budge, and submit to the Regional State Council, implement same upon approval.
5. Formulate economic and social policies and strategies of the Regional State, submit draft laws to the Regional State Council and implement same upon approval.
6. Ensure the observance of law and order in the region and grant pardon in accordance with the law.

7. የክልሉ ምክር ቤት በሚሰጠው ሥልጣን መሠረት ደንቦችን ያወጣል፤
8. በዚህ ህገ መንግሥት አንቀጽ 31 ንዑስ አንቀጽ 3/ሸ/ መሠረት የሚርቡለትን ኃላፊዎች ያሾማል።
9. በዚህ ህገ መንግሥት አንቀጽ 49 ንዑስ አንቀጽ 3 1/3.05/ ሥር ለክልሉ ምክር ቤት አስቀድሞ የተሰጠው ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ የጤና ችግርና ድንገተኛ የተፈጥሮ አደጋ በክልሉ ውስጥ በሚደርስበት ጊዜ የአስቸኳይ ጊዜ ድንጋጌ አውጥቶ በሥራ ላይ ያውላል።
10. የክልሉ ቅርሳቅርስና የተፈጥሮ ሀብት አስፈላጊው እንክብካቤና ጥበቃ የተደረገለት መሆኑን ያረጋግጣል።
11. በክልሉ ምክር ቤት የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል።

አንቀጽ 60

የርዕሰ መስተዳድሩ አሰያይምና የሥራ ዘመን

1. ርዕሰ መስተዳድሩ በክልሉ ምክር ቤት ውስጥ በአብላጫ መቀመጫ ባገኘው የፖለቲካ ድርጅት ወይም ድርጅቶች አቅራቢነት ከክልሉ ምክር ቤት አባላት መካከል በምርጫ ይሰየማል።
2. በዚህ ህገ መንግሥት በሌላ አኳኋን ካልተወሰነ በስተቀር የርዕሰ መስተዳድሩ የሥራ ዘመን የክልል ምክር ቤቱ የሥራ ዘመን ነው።

አንቀጽ 61

የርዕሰ መስተዳድሩ ሥልጣንና ተግባር

1. ርዕሰ መስተዳድሩ የክልል መስተዳድር ሥራ መሪ፣ የመስተዳድር ምክር ቤቱ ሰብሳቢና የክልሉ ኘሬዚዳንት ነው።

7. Issue regulations pursuant to powers vested in it by the Regional State Council.
8. Appoint heads submitted to it in accordance with sub Article 3(h) of Article 61.
9. Without prejudice to the power given to the Regional State Council under Sub Article 3 (3.15) of Article 49 of this constitution, declare and implement a state of emergency when an epidemic or national disaster occurs in the Region.
10. Ensure that the legacies and natural resources of the region are preserved and protected.
11. Perform such other duties as may be entrusted to it by the State Council.

Article 60

Appointment of the Chief Executive and Team of Office

1. The Chief Executive shall be elected upon recommendation by the political party or political parties with majority seats in the Regional State Council.
2. Unless otherwise provided for in this constitution, the term of office of the Chief Executive is for the duration of the mandate of the Regional State Council.

Article 61

Powers and Functions of the Chief Executive

1. The Chief Executive shall be the managing Head and Chairman of the Executive Council and President of the Regional State.

2. ርዕሰ መስተዳድሩ ተጠሪነት ለክልሉ ምክር ቤት ነው።

3. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ሥር የሰፈረው አጠቃላይ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ ርዕሰ መስተዳድሩ፦

ሀ/የክልሉን መስተዳደር ምክር ቤት ይመራል፣ ያስተባብራል፣ ይወክላል።

ለ/ የክልሉ መንግሥት ሕግ አውጭና ሕግ አስፈጻሚ አካላት በየበኩላቸው መክረው ያፀደቋቸውን አዋጆችና ደንቦች በክልሉ ልሣነ ሕግ ጋዜጣ ይታወቁ ዘንድ በአሥራ አምስት ቀናት ውስጥ ፈርሞ ይልካል፣ በአሥራ አምስት ቀናት ውስጥ ካልፈረመ ሕጉ በሥራ ላይ ይውላል።

ሐ/የክልሉ መስተዳደር ምክር ቤት ያወጣቸውን ፖሊሲዎች፣ ደንቦች፣ መመሪያዎችና ውሳኔዎች ተፈጻሚነት ይከታተላል።

መ/ በሕግ መሠረት ይቅርታ ያደርጋል።

ሠ/ የክልሉን ጠቅላይ ፍርድ ቤት ኘሬዚዳንት፣ ምክትል ኘሬዚዳንት፣ የክልሉን ዋና ኦዲተርና ምክትል ዋና ኦዲተር መርቦ ለክልሉ ምክር ቤት በማቅረብ ያስሾማል።

ረ/ ምክትል ርዕሰ መስተዳድሩን ጨምሮ የክልሉ መስተዳደር ምክር ቤት አባላት የሚሆኑ የመሥሪያ ቤት ኃላፊዎችን ሹመት ለክልሉ ምክር ቤት በማቅረብ ያስፀድቃል፣ ምክትል ርዕሰ መስተዳድሩ የክልሉ ምክር ቤት አባል መሆን አለበት፣

2. The Chief Executive shall be accountable to Regional State Council.

3. Without prejudice to the provision of sub article 1 of this article, the Chief Executive shall.

(a) Direct, coordinate and represent the Executive Council.

(b) Sign and convey Proclamations and Regulations adopted by the legislative and Executive bodies of the Regional State within fifteen days, to be published in the Regional States' Negarit Gazeta; If not signed within fifteen days the aw shall take effect without his signature;

(c) Follow up the implementation of policies, regulations, directives and decisions adopted by the Executive Council;

(d) Grant pardon in accordance with the law;

(e) Select nominees for posts of the President and Vice President of the Supreme Court, and Auditor General and Deputy- Auditor General of the Regional State and submit to the State Council for approval.

(f) Submit to the Regional State Council for approval the appointment of Heads of the Regional Offices, Including Deputy Chief Executive, who shall be members of the Regional State Council; the Deputy Chief Executive shall be a member of the Regional State Council.

ሰ/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3 ፊደል ተራ ቁጥሮች ሠ እና ረ ሥር የሰፈረው እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የክልሉ ምክር ቤት ሊሰበሰብ ባልቻለበት ጊዜና ሁኔታ ከምክትል ርዕሰ መስተዳድሩ በመለስ ያሉትንና ከፍ ብሎ የተጠቀሱትን የሥራ ኃላፊዎች በጊዜያዊነት መደብ ያሰራል። የጠቅላይ ፍርድ ቤት ኘሬዚዳንትና ምክትል ኘሬዚዳንት በጊዜያዊነት የሚመደቡት ከዳኞች መካከል ይሆናል።

ሰ/ ከክልል መስተዳድር ምክር ቤት አባላት ውጭ የሆኑ የቢሮ ኃላፊዎች፣ ምክትል የቢሮ ኃላፊዎች፣ ኮሚሽነሮችና ሌሎች የሥራ ኃላፊዎች መርጦ በመስተዳድሩ ምክር ቤት ያሾማል።

ቀ/ የክልሉን ደህንነት ለማስጠበቅና ሕግና ሥርዓትን ለማስከበር የተቋቋሙትን ክልል አቀፍ የፀጥታና የፖሊስ ኃይሎች በበላይነት ይመራል፣ ይቆጣጠራል።

በ/ በክልሉ የሚገኙትን የበታች የአስተዳደር እርከኖች ሥራ ይመራል፣ ያስተባብራል፣ ይቆጣጠራል።

ተ/ በዚህ ሕገ መንግሥት አንቀጽ 59 ንዑስ አንቀጽ 2 ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ የክልሉን ምክር ቤት መሥራች ጉባዔ ይጠራል።

ቸ/ ለክልል ምክር ቤቱ ሪፖርት ያቀርባል።

ኘ/ በክልል ምክር ቤቱ የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል።

(g) Without prejudice to the provisions of sub article 3(e) and (f) of this Article, assign provisionally the officials below the Deputy Chief Executive mentioned above, when the state council is not in session, the assignment of President and Vice President of Supreme Court shall be from among judges of supreme court.

(h) Select nominees and submit for the appointment of Health and Deputy Heads of Bureau and Commissioners and others outside the members of the Executive Council.

(i) Exercises overall direction and supervision over the Regional State's security police forces established to maintain law and order in the region.

(j) Direct, coordinate and supervise subordinate administrative units.

(k) Call, without prejudice to the provision of sub Article (2) of Article 59 of this Constitution, the first session of the Regional State Council.

(l) Submit a report to the Regional State Council.

(m) Perform such other functions as may be entrusted to him by the council.

አንቀጽ 62

የምክትል ርዕሰ መስተዳድር ሥልጣንና ተግባር

1. ምክትል ርዕሰ መስተዳድሩ በርዕሰ መስተዳድሩ አቅራቢነት በክልሉ ምክር ቤት ሹመቱ የሚፀድቅ ሆኖ የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል።
 ሀ/ በርዕሰ መስተዳድሩና በክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ተለይተው የሚሰጡትን ተግባራት ያከናውናል።
 ለ/ ርዕሰ መስተዳድሩ በማይኖርበት ወይም ሥራውን ለማከናወን በማይችልበት ጊዜ ተክቶ ይሰራል።
2. ምክትል ርዕሰ መስተዳድሩ ተጠሪነቱ ለርዕሰ መስተዳድሩና ለክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ነው።

አንቀጽ 63

የርዕሰ መስተዳድሩ ጽህፈት ቤት

1. ርዕሰ መስተዳድሩ በዚህ ሕግ መንግሥት የተጣለበትን ኃላፊነት ለመወጣት ያስችለው ዘንድ የራሱ ጽህፈት ቤት ይኖረዋል።
2. የርዕሰ መስተዳድሩ ጽህፈት ቤት የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ጽህፈት ቤት በመሆን ጭምር ያገለግላል፣ ዝርዝሩ በሕግ ይወሰናል።

አንቀጽ 64

ስለከፍተኛ ኢኮኖሚያዊ፣ ማህበራዊና አስተዳደራዊ ተቋማት መቋቋም

1. የክልሉን ኢኮኖሚያዊ፣ ማህበራዊና አስተዳደራዊ የእለት ተእለት ሥራዎችን የሚያከናውኑ፣ የሚያስተባብሩና የሚመሩ ልዩ ልዩ ቢሮዎች፣ ኮሚሽኖችና ሌሎች ተቋማት እንደፈለገላቸው ይቋቋማሉ።

Article 62

Powers and Functions of the Deputy Chief Executive

1. The Deputy Chief Executive shall be appointed by the State Council upon the recommendation of the Chief Executive and shall have the following powers and function.
 - a. Perform such other functions as may be specifically entrusted to him by the Chief Executive.
 - b. Act on behalf of the Chief Executive in his absence or is unable to exercise his functions.
2. The Deputy Chief Executive shall be accountable to the Chief Executive and the Executive Council.

Article 63

Office of Chief Executive

1. The Chief Executive shall be in order to carry out his responsibilities entrusted to him by this Constitution, have his own office.
2. The office shall also serve as office of the Executive council. Particulars shall be determined by law.

Article 64

Establishment of Higher Economic, Social and Administrative Institutions.

1. There shall be established various Bureau, Commissions and other higher institutions as may be necessary in order to carry out the day to day economic, Social and administrative activities.

2. የቢሮዎች፣ የኮሚሽኖችና ሌሎች ከፍተኛ ተቋማት ተጠሪነት ለክልሉ ርዕሰ መስተዳደር ምክር ቤቱ ይሆናል።
3. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 የተደነገገው ቢሮም የክልሉ ቢሮዎች፣ ኮሚሽኖችና ሌሎች ተቋማት ተጠሪነት ከተቋቋሙበት አላማና ከሚያስፈጽሙት ተልዕኮ ጋር አግባብነት ላላቸው የክልሉ መንግሥት የበላይ አስፈጻሚ መሥሪያ ቤቶች ይሆናል። ዝርዝሩ በሕግ ይወሰናል።

ምዕራፍ ሰባት
ስለፍርድ ቤቶች ስወቃቀርና የዳኝነት ሥልጣን

አንቀጽ 65

ስለ ነፃ የዳኝነት አካል መቋቋም

1. የክልሉ ነፃ የዳኝነት አካል በዚህ ሕገ መንግሥት ተቋቁሟል።
2. የዳኝነትን ሥልጣን ከመደበኛ ፍርድ ቤቶች ወይም በሕግ የመዳኘት ሥልጣን ከተሰጠው ተቋም ውጪ የሚያደርግና በሕግ የተደነገገውን የዳኝነት ሥርዓት የማይከተል ልዩ ወይም ጊዜያዊ ፍርድ ቤት አይቋቋምም።

አንቀጽ 66

ስለ ባህሳዊና ሃይማኖታዊ የዳኝነት አካላት

በዚህ ሕገ መንግሥት አንቀጽ "5 ንዑስ አንቀጽ 5 ሥር የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ይህ ሕገ መንግሥት ከመጽደቁ በፊት በመንግሥት እውቅና አግኝተው ሲሠራባቸው የነበሩ ሐይማኖታዊና ባህሳዊ የዳኝነት አካላት በዚህ ሕገ መንግሥት መሠረት እውቅና አግኝተው ይደራጃሉ።

2. The Bureau, Commissions and other higher institutions shall be accountable to the Chief Executive and the Executive Council.
3. Without prejudice to sub Article 2 of this Article Regional Bureau, commissions and other higher institutions shall be accountable to the appropriate superior executive office with which they have common objective and missions. Particulars shall be determined by law.

CHAPTER SEVEN
STRUCTURE AND POWRS OF THE COURTS

Article 65

Independence of the Judiciary

1. An independent judiciary of the Regional State is established by this Constitution.
2. Special or ad-hoc courts which take judicial powers away from the regular courts or institutions legally empowered to exercise judicial functions and which do not follow legally prescribed procedures shall not be established.

Article 66

Customary and Religious Judicial Organs

Without prejudice to the provision of sub article 5 of Article 35 of this Constitution, religious and customary courts that had state recognition and functioned prior to the adoption of the state constitution shall be organized on the basis or recognition accorded to them by this constitution.

አንቀጽ 67

የዳኝነት ሥልጣን

1. የክልሉ የዳኝነት ሥልጣን የፍርድ ቤቶች ብቻ ነው።
2. በየትኛውም ደረጃ የሚገኝ የዳኝነት አካል ከማናቸውም የመንግሥት አካል፣ ባለሥልጣን ወይም ሌላ ተዕዕኖ ነፃ ነው።
3. ዳኞች የዳኝነት ተግባራቸውን በሙሉ ነፃነት ያከናውናሉ። ከሕግ በስተቀር በሌላ ሁኔታ አይመሩም።
4. ማንኛውም ዳኛ ከዚህ በታች በተጠቀሱት ሁኔታዎች ካልሆነ በስተቀር በሕግ የተወሰነው የጡረታ መውጫ እድሜ ከመድረሱ በፊት ከፈቃዱ ውጭ ከዳኝነት ሥራው አይነሳም።
 - ሀ/ የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ በዳኞች የዲስፒሊን አገልግሎት መሰረት ጥፋት ፈጽሟል ወይም ጉልህ የሆነ የሥራ ችሎታና ቅልጥፍና አንሳታል ብሎ ሲወሰን ወይም፡
 - ለ/ በሕመም ምክንያት ዳኛው ተግባሩን በተገቢው ሁኔታ ማከናወን አይችልም ብሎ ሲወሰንና፣
 - ሐ/ የጉባኤው ውሳኔ ለክልሉ ምክር ቤት ቀርቦ በአባላቱ የአብላጫ ድምፅ ሲደገፍና ሲፀድቅ።
5. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 4 የሰፈሩት ድንጋጌዎች አፈፃፀም ዝርዝር በሕግ ይወሰናል።
6. የማንኛውም ዳኛ የጡረታ መውጫ ጊዜ አይረዘምም።

Article 67

Judicial Power

1. Judicial Power in the State is exclusively vested in the courts.
2. Courts of any level shall be free from any interference or influence of any governmental body, public official, or any other source.
3. Judges shall exercise their function in full independence. They shall be directed solely by the law.
4. No judge shall be removed from his duties before he reaches the legally determined retirement age except under the following conditions;
 - a. When the judicial administration council decides to remove him for violation of disciplinary rules or on ground gross incompetence or inefficiency; or
 - b. When the Judicial administration council decided that a judge can no longer discharge his duty on account of illness; and
 - c. When the State Council approves by a majority vote the decisions of the Judicial Administration Council
5. The implementation of sub- article 4 of this article shall be determined by law.
6. The retirement age of a judge may not be extended.

የፍርድ ቤቶች አደረጃጀትና ሥልጣን

1. የክልሉ የዳኝነት አካል በክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት፣ በከፍተኛ ፍርድ ቤቶችና በመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች ይደራጃል። የወረዳ ፍርድ ቤት የክልሉ የበታችና የመጀመሪያ ደረጃ የዳኝነት አካል ነው።
2. የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት፣
 - ሀ/ ክልላዊ ጉዳዮችን በተመለከተ ከፍተኛውና የመጨረሻው የዳኝነት ሥልጣን፣
 - ለ/ በፌዴራል ጉዳዮች ላይ የፌዴራሉ መንግሥት ከፍተኛ ፍርድ ቤት የዳኝነት ሥልጣን፣
 - ሐ/ ማናቸውም ክልላዊ ፍርድ ቤት የሰጠው የመጨረሻ ውሳኔ መሠረታዊ የሕግ ስህተት ሲኖርበት በሰበር ችሎት የማየት ሥልጣን ይኖረዋል፣ ዝርዝሩ በሕግ ይወሰናል።
3. የክልሉ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ካለው ክልላዊ ሥልጣን በተጨማሪ የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የዳኝነት ሥልጣን ይኖረዋል።
4. የክልሉ ከፍተኛ ፍርድ ቤት በፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የዳኝነት ሥልጣን መሠረት በሚሰጠው ውሳኔ ላይ የሚቀርበው ይግባኝ በክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ታይቶ ይወሰናል።
5. የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ባለው የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት የዳኝነት ሥልጣን መሠረት በሚሰጠው ውሳኔ ላይ የሚቀርበው ይግባኝ በፌዴራሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ታይቶ ይወሰናል።

Jurisdiction and Structure of Courts

1. The judicial organ of the state shall comprise the regional state supreme court, High Courts and First Instance Courts. The woreda courts shall be the lowest and first instance courts of the Region.
2. The Supreme Court shall;
 - a. Be the highest and final judicial power over state matters;
 - b. Exercise the jurisdiction of the Federal High Court over federal matters.
 - c. Exercise power of cassation over any final court decision on State matters which contains a basic error of law. Particulars shall be determined by law.
3. State High Courts shall in addition to regional state jurisdiction exercise the jurisdiction of the Federal First- Instance Courts.
4. Decisions rendered by a State High court exercising the jurisdiction of the Federal First- Instance Court are appealable to the Regional State Supreme Court.
5. Decisions rendered by a state supreme court on federal matters are appealable to the Federal Supermen Court.

6. የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት የዳኝነት አካላቱን የሚያስተዳድርበትን በጀት በቀጥታ ለክልሉ ምክር ቤት አቅርቦ ያስወስናል፤ ሲፈቀድም በጀቱን ያስተዳድራል።

7. የክልሉ ፍርድ ቤቶች በውክልና የሚፈፀሙትን ፌዴራላዊ የዳኝነት ተግባር ለማከናወን የሚያወጡትን የገንዘብ ወጪ በተመለከተ ክፍያ ለመገንጠል መንግሥቱ ማካካሻ እንዲሰጣቸው የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ንግድ ለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ጥያቄ ያቀርባል።

አንቀጽ 69

ስለ ዳኞች አሻሻያ

1. የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ንግድ ለፌዴራል ንግድ ለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ጥያቄ ያቀርባል።

2. የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት፣ የከፍተኛ ፍርድ ቤቶች እና የወረዳ ፍርድ ቤቶች ዳኞች በክልሉ የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ አቅራቢነት በክልሉ ምክር ቤት ይሾማሉ።

3. የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤትና የክልል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ዳኞች በክልሉ የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ አቅራቢነት በክልሉ ምክር ቤት ይሾማሉ። የክልሉ የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ የዳኞችን ሹመት ለምክር ቤቱ ከማቅረብ በፊት የፌዴራሉ የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ በዕጩዎቹ ላይ ያለውን አስተያየት መጠየቅና አስተያየቱን ከራሱ አስተያየት ጋር በማያያዝ ለክልሉ ምክር ቤት የማቅረብ ኃላፊነት አለበት። የፌዴራሉ የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ አስተያየቱን በሶስት ወር ጊዜ ውስጥ ካላቀረበ የክልል ምክር ቤት ሹመቱን ያፀድቃል።

6. The State Supreme Court shall draw up and submit directly to the State Council for approval of the administrative budget of the Regional State Courts. It shall administer the budget upon approval.

7. The State Supreme Court shall request the Federal Supreme Court to provide a compensatory budget for those state courts concurrently exercise the jurisdiction of the Federal Courts.

Article 69

Appointment of Judges

1. The President and Vice- President of the Regional State Supreme Court shall, upon recommendation by the Chief Executive, be appointed by the Regional State Council

2. The Regional State Supreme court, High Court and Woreda Court judges shall, up on recommendation by the state judicial Administration council, be appointed by The Regional State Council. The judges of the regional Supreme Court and high Courts shall be appointed upon the recommendation of the Judicial Administration Council.

3. The State Judicial Administration Council, before submitting nominees of the State's supreme and High Court judges to the State Council, has the responsibility to solicit and obtain the views of the Federal Judicial Administration Council on the nominees and to forward those views along with its recommendations. If the Federal Judicial Administration Council does not submit its view within three months, the State Council may grant the appointments.

አንቀጽ 70

ስለክልሉ ዳኞች አስተዳደር ጉባኤ መቋቋም

1. በክልሉ ውስጥ ዳኞች በአብላጫ ድምፅ የሚወከሉበት የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ ይቋቋማል።
2. የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ንሬዚዳንት ጉባኤውን በሰብሳቢነት ይመራል።
3. የጉባኤው አባላት ዝርዝር፣ ስብጥር፣ ሥልጣንና ተግባር በሕግ ይወሰናል።

አንቀጽ 71

ሕገ መንግሥት ተርጓሚ ኮሚሽን

1. በክልሉ ውስጥ የሕገ-መንግሥታዊ ክርክር ጉዳይ ወይም የትርጉም ጥያቄ ሲነሣ በክልሉ ውስጥ ከሚገኙ ከኢየንዳንዱ የክልል ባለቤት ብሄረሰብ አራት ሰው በጠቅላላው ሃያ አባላት የሚገኙበት በውክልና የሚሰየም የሕገ መንግሥት ተርጓሚ ኮሚሽን በዚህ የሕገ መንግሥት ተቋቋሟል። አባላቱን የሚመርጡት የብሄረሰብ ምክር ቤቶች ይሆናሉ።
2. ኮሚሽኑ የክልሉ ሕገ-መንግሥታዊ ጉዳዮች አጣሪ ጉባኤ በሚያቀርብለት ሕገ መንግሥታዊ ጉዳይ ላይ መክሮ በስልጣን ቀናት ውስጥ ውሳኔ ይሰጣል። ዝርዝሩ በሕግ ይወሰናል።
3. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሠረት የሚቋቋመው ኮሚሽን የአገልግሎት ዘመን የክልል ምክር ቤቱ የሥራ ዘመን ሲሆን ሕገ መንግሥታዊ ኃላፊነቱን ለመወጣት አስፈላጊ በሆነ ጊዜ ይሰበሰባል።

Article 70

Establishment of the State Judicial Administration Council

1. There shall be established a Regional State's judicial Administration Council with the majority of judges.
2. The President of the State Supreme Court shall be the chairman of the Council.
3. The composition of members of the Council and their powers and functions shall be determined by law.

Article 71

Constitutional Interpretation Commission

1. It is hereby established by this constitution a constitutional interpretation commission composed of four representatives drawn from each indigenous nationality and whose total number of members is twenty, which hears and decides on matters of constitutional issues or questions of interpretation. The members shall be elected by the Councils of Nationalities.
2. The commission shall, deliberate and decide on matters of constitutional issue submitted to it from the Regional Council or Constitutional Inquiry with 60 days. Particulars shall be determined by law.
3. The term of office of commission established in accordance with sub- Article 1 of this Article shall be for the duration of the mandate of the Regional State Council which they represent and shall meet as may be necessary to carry out its constitutional responsibilities.

4. ኮሚሲዮን የራሱን ሰብሳቢና ፀሐፊ ከአባላቱ መካከል መርጦ ሥራውን የሚያከናውን ሲሆን ለሥራው የሚያስፈልገውን የጽህፈት ቤት አልግሎትና የፋይናንስ ድጋፍ ከክልሉ ምክር ቤት ያገኛል።

አንቀጽ 72

የሕገ መንግሥት ጉዳዮች አጣሪ ጉባኤ

- 1. የክልሉ ሕገ መንግሥታዊ ጉዳዮች አጣሪ ጉባኤ በዚህ ሕገ መንግሥት ተቋቁሟል።
- 2. የክልሉ ሕገ መንግሥታዊ ጉዳዮች አጣሪ ጉባኤ አሥራ አንድ አባላት የሚኖሩት ሲሆን እነርሱም የሚከተሉት ናቸው።

ሀ/ የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ንጋዢዳንት ሰብሳቢ፤

ለ/ የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ምክትል ንጋዢዳንት ምክትል ሰብሳቢ፤

ሐ/ በርዕሰ መስተዳድሩ አቅራቢነት በክልሉ ምክር ቤት የሚሾሙና በሙያ ብቃታቸውም ሆነ በሥነ ምግባራቸው የተመሰከረላቸው ስድስት የሕግ ባለሙያዎች አባላት፤

መ/ በአፈ ጉባኤው አቅራቢነት ከክልሉ ምክር ቤት አባላት መካከል በምርጫ የሚሰየሙ ሶስት ተወካዮች አባላት።

አንቀጽ 73

የአጣሪ ጉባኤው ሥልጣንና ተገባር

- 1. የክልሉ ሕገ መንግሥታዊ ጉዳዮች አጣሪ ጉባኤ ይህንን ሕገ መንግሥት መሠረት አድርገው ከክልሉ የሚመነጩ ሕገ መንግሥታዊ ጉዳዮችን የማጣራት ሥልጣን ይኖረዋል። በሚያደርገው ማጣራት መሠረትም የክልሉን ሕገ መንግሥት መተርጎም አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው በጉዳዩ ላይ የራሱን የውሳኔ ሃሳብ አዘጋጅቶ ለሕገ መንግሥት ተርጓሚ ኮሚሲዮን ያቀርባል።

4. The commission shall elect its own chairman and Secretary from among its members, and shall receive Regional State Council to carry out its functions.

Article 72

Council of Constitutional Inquiry

- 1. The Council of Constitutional Inquiry is established by this Constitution.
- 2. The Council of Constitutional inquiry shall have eleven members comprising:-

a. The President of the State Supreme Court, who shall serve as its Chairperson;

b. The Vice-President of the State Supreme Court who shall serve as its Vice-Chairperson;

c. Six legal experts, appointed by the State Council on recommendations by the Chief Executive, who shall have proven professional competence and high moral standing.

d. Three representatives elected from among members of the State Council upon the recommendation of the speaker.

Article 73

Powers and functions of the Council of Constitutional Inquiry

- 1. The Regional Council of Constitutional Inquiry shall have powers to investigate constitutional disputes. Should the council, upon consideration of the matter, find it necessary to interpret the constitution, it shall submit its recommendations there on to the constitutional Interpretation commission.

2. አጣሪ ጉባኤው በክልሉ መንግሥት አካላት የሚወጡ ሕጎች፣ ደንቦችና መመሪያዎች ከዚህ ሕገ መንግሥት ጋር ይቃረናሉ የሚል ጥያቄ በማናቸውም ሁኔታ ሲነሳና ጉዳዩ በሚመለከተው ፍርድ ቤት ወይም በባለጉዳዮች አማካኝነት ሲቀርብለት ከመረመረና ካጣራ በኋላ ለመጨረሻ ውሳኔ ለኮሚሲዮኑ ያቀርባል።

3. በፍርድ ቤቶች ዘንድ የሕገ መንግሥቱ ትርጉም ጥያቄ ሲነሳ ጉባኤው፣

ሀ/ የክልሉን ሕገ መንግሥት መተርጉም አስፈላጊ ሆኖ ሳያገኘው ሲቀር ጉዳዩን ለሚመለከተው ፍርድ ቤት ወዲያውኑ ይመልሳል።

ለ/ የሕገ መንግሥት ትርጉም ጥያቄ መኖሩን ያመነበት እንደሆነ በጉዳዩ ላይ የሚሰጠውን ሕገ መንግሥታዊ ትርጉም አሰናድቶ ለኮሚሲዮኑ ለመጨረሻ ውሳኔ ያቀርባል።

ምዕራፍ ስምንት

የብሄረሰብ አስተዳደር ስድስትና ሥልጣን

አንቀጽ 74

የብሄረሰብ አስተዳደር ስድስትና ስድስት

1. የብሄረሰብ አስተዳደር ከክልል ቀጥሎ የሚገኝ የአስተዳደር እርከን ነው።

2. እያንዳንዱ የብሄረሰብ አስተዳደር የሚከተሉት አካላት ይኖሩታል።

ሀ/ የብሄረሰብ ምክር ቤት፣

ለ/ የብሄረሰብ አስተዳደር ምክር ቤት፣

ሐ/ የብሔረሰብ አስተዳደር የዳኝነት አካል።

2. Where the laws, regulations and directives issued by the state organs are contested as being unconstitutional and are submitted to the Council of Constitutional Inquiry by a court or a party to dispute, the council, after examining the claim, shall submit its findings to the commission for a final decision.

3. When issues of constitutional interpretation arise in courts, the Council shall:

a. Remand the case to the concerned court if it finds no reason for constitutional interpretation. Any interested party who is dissatisfied with the decision of the council may appeal to the Commission

b. Submit its recommendation to the commission for a final decision if it believes there is a need for constitutional interpretation.

CHAPTER EIGHT

Powers and Organization of Administration of Nationalities

Article 74

Organization of Administration of Nationalities

1. The Administration of Nationalities is an administrative hierarchy coming after the Regional State Council.

2. Each Administration of Nationalities shall have the following organs:

a. Council of Nationalities

b. Nationalities Administration Council

c. Nationalities Administration Judicial Organ.

አንቀጽ 75

የብሄረሰብ ምክር ቤት ሥልጣንና ተግባር

1. እያንዳንዱ የብሄረሰብ ምክር ቤት ለአልል ምክር ቤት አባልነት የተመረጡትን ጨምሮ በውስጡ ከታቀፉት የወረዳ ምክር ቤቶች በልዩ ሁኔታ የሚመረጡ አባላት ያሉበት ሆኖ ይቋቋማል። ዝርዝሩ በሕግ ይወሰናል።
2. የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግሥት ለፌዴራል የህዝብ ተወካዮችና ለፌዴሬሽን ምክር ቤት በዚህ ሕገ መንግሥት ደግሞ ለአልሉ ምክር ቤት የተሰጣቸው ሥልጣንና ተግባር እንደተጠበቀ ሆኖ የብሄረሰብ ምክር ቤቶች የየብሄረሰባቸው የበላይ የፖለቲካ ሥልጣን ባለቤቶች ናቸው።
3. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 ድንጋጌ ሥር የሰፈረው አጠቃላይ ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ እያንዳንዱ ምክር ቤት ተጠሪነቱ ለአልል ምክር ቤት ሆኖ የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል።

ሀ/ የሚጠቀምበት የሥራ ቋንቋ ይወሰናል፤
 ለ/ብሄረሰቡ በቋንቋው ለመናገርና ለመጻፍ፤
 ቋንቋውን ለማሳደግ፤ ለመጠበቅ፤
 ለመግለጽ፤ ለማዳበርና ለማስፋፋት፤
 እንዲሁም ታሪኩን ለመንከባከብ ያለው መብት ማስጠበቅ፤

Article 75

Powers and Duties of the Council of Nationalities

1. Each nationality council shall be established comprising members elected from among members of the Woreda Council under special condition including members of the Regional Council. Particulars shall be determined by law.
2. Without prejudice to the powers and functions given to the House of People's Representative and House of Federation under the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia and, the Regional Council under this Constitution, the Council of Nationalities shall be the supreme political power of their nationalities.
3. Without prejudice to the generality stated under sub-article 2 of this article, each Council of Nationalities, shall be accountable to the Regional Council, and shall have the following powers and functions:
 - a. Determine its working language;
 - b. Protect the rights of Nationality to speak and write, to develop, preserve, express, promote and expand its language as well as to preserve its historical heritage;

ሐ/ በዚህ ሕገ መንግሥት ለክልል ምክር ቤት የተሰጠው የሕግ አውጭነት ሥልጣን እንደጠበቀ ሆኖ በተደራጀበት አካባቢ ከክልል አቀፍ ሕግጋት፣ ደንቦችና መመሪያዎች ጋር በማይገረር ሁኔታ የራሱን ዝርዝር የአፈጻጸም መመሪያዎች አውጥቶ ሥራ ላይ ያውላል።

መ/ የክልሉ ምክር ቤት ያፀደቀውን እቅድና በጀት መሠረት በማድረግ የአካባቢውን ዕቅድና በጀት መርምሮ ያፀድቃል።

ሠ/ የብሄረሰብ ምክር ቤት አፈ ጉባኤ፣ ምክትል አፈ ጉባኤንና ዋና አስተዳዳሪውን መርጦ ይሰይማል።

ረ/ በዋና አስተዳዳሪ የሚቀርቡለትን የብሄረሰብ አስተዳደሩን ምክትል አስተዳዳሪና ሌሎች የአስተዳደር ምክር ቤት አባላት ሹመት መርምሮ ያፀድቃል።

ሰ/ የብሄረሰብ አስተዳደሩ ከፍተኛና የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች ዳኞች ሹመት ላይ የበኩሉን አስተያየት ለክልሉ ምክር ቤት ይሰጣል።

ሸ/ የብሄረሰብ አስተዳደሩን ዋና አስተዳዳሪ ጨምሮ ሌሎች የአስተዳደር ባለሥልጣናትን ለጥያቄ ይጠራል፣ አሰራራቸውንም ይመረምራል።

አንቀጽ 76

የብሄረሰብ ምክር ቤት አመራር

1. የብሄረሰብ ምክር ቤት የራሱ ጽህፈት ቤት ኖሮት ከምክር ቤቱ አባላት መካከል በሚመረጡ የራሱ አፈ-ጉባኤና ምክትል አፈ-ጉባኤ ይመራል፣ ዝርዝርና በሕግ ይወሰናል።

- c. Issue and enforce, without prejudice to the legislative power given to the Regional Council under this constitution, implementation directives consistent with Regional laws, regulations and directives in its jurisdiction.
- d. Evaluate and approve its plan and budget based on the regional plan and budget approved by the Regional Council.
- e. Elect its speaker and deputy speaker and chief administrator.
- f. Evaluate and approve the appointment of deputy chief administration of the Administrator of Nationalities and other members of the Council of Nationalities upon the recommendation of the Chief Administrator;
- g. Submit its recommendation to the Regional Council on the appointment of judges of the High Court and First Instance Court of the Administration of Nationalities.
- h. Call for questioning the officials of the Nationality Administration including the Chief Administrator and evaluate their performance.

Article 76

Leadership of the Council of Nationalities

1. The Council of Nationalities shall have its own office and be led by its own speaker and deputy speaker elected from among members of the Council. Particulars shall be determined by law.

፪፥ የአፈ ጉባኤውንና ምክትል አፈ ጉባኤውን ዝርዝር ሥልጣንና ኃላፊነቶች አስመልክቶ በዚህ ሕገ መንግሥት ለክልሉ ምክር ቤት አፈ ጉባኤና ምክትል አፈ ጉባኤ የተፃፉት ድንጋጌዎች እንደአግባብነቱ ተፈጻሚነት ይኖራቸዋል።

3. ምክር ቤቱ ለሥራው እንደአስፈላጊነቱ ራሱን በልዩ ልዩ ንዑሳን ኮሚቴዎች ያደራጃል።

አንቀጽ 77

የብሄረሰብ ምክር ቤት የሥራ ዘመንና የስብሰባ ጊዜ

1. የብሄረሰብ ምክር ቤት የሥራ ዘመን አምስት ዓመት ይሆናል። የሥራ ዘመኑ ከማብቃቱ ከአንድ ወር በፊት አዲስ ምርጫ ተካሂዶ ይጠናቀቃል። የቀድሞው ምክር ቤት የሥራ ዘመኑ በተጠናቀቀ በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ አዲሱ ምክር ቤት ሥራውን ይጀምራል።
2. የብሄረሰብ ምክር ቤት ቢያንስ በአመት ሶስት ጊዜ ይሰበሰባል።
3. ከምክር ቤቱ አባላት ከግማሽ በላይ ከተገኙ ምልዕተ ጉባኤ ይሆናል። የምክር ቤቱ ውሣኔ በስብሰባ ላይ ከተገኙት አባላት አብላጫ ድምጽ ይተላለፋል።
4. የብሄረሰብ ምክር ቤት ስብሰባ በግልፅ ይካሄዳል። ምክር ቤቱ መደኛ ስብሰባ በሚያደርግበት ወቅት አፈ ጉባኤው አስቸኳይ ስብሰባ ሊጠራ ይችላል። የብሄረሰብ አስተዳደሩ ዋና አስተዳዳሪ ወይም ከምክር ቤቱ አባላት መካከል አንድ ሶስተኛው የሚሆኑት አስቸኳይ ስብሰባ እንዲጠራ ከጠየቁ አፈ ጉባኤው ምክር ቤቱን ለስብሰባ የመጥራት ግዴታ አለበት።

2. The Powers and duties of the speaker and deputy speaker of the regional council stipulated in this constitution shall, as the case may be, be applicable to the speaker and deputy speaker.
3. The Council shall organize it self in various sub-committees as may be necessary for discharging its responsibilities.

Article 77

Term of Office and Meeting of the Council of Nationalities

1. The term of office of the council of nationalities shall be five years. New election shall be conducted one month before the expiry of the term of office of the council. The new council shall assume office within one month of the completion of the term of office the outgoing council.
2. The Council of nationalities shall be convened at least thrice a year.
3. There shall be quorum when more than half of the members of the council are present at the meeting. The decision of the council shall be passed by the majority of the members present at the meeting.
4. The meeting of the Council of Nationalities shall be conducted in public. Where the council has, not regular meeting, the speaker may call on extra-ordinary meeting. The speaker of the council shall have an obligation to call extra-ordinary meeting at the request of the chief administrator of the administration of nationalities or one third of the members of the council.

አንቀጽ 78

የብሄረሰብ አስተዳደር ምክር ቤት

1. የብሄረሰብ አስተዳደር ከፍተኛ የህግ አስፈጻሚ አካል የብሄረሰብ አስተዳደር ምክር ቤት ሲሆን ተጠሪነቱም ለሚመለከተው ብሄረሰብ አስተዳደር ዋና አስተዳዳሪና ለብሄረሰቡ ምክር ቤት ነው።
2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ሥር የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የብሄረሰብ አስተዳደር ምክር ቤት ለክልሉ አስተዳደር ምክር ቤትና ለርዕሰ መስተዳድሩ ተጨማሪ ተሪነት ይኖርበታል።
3. የብሄረሰብ አስተዳደር ምክር ቤት የብሄረሰብ አስተዳደሩ ዋና አስተዳዳሪ፣ ምክትል አስተዳዳሪና በአስተዳደሩ ውስጥ የሚገኙ የአስፈጻሚ መምሪያ ኃላፊዎች የሚካተቱበት አካል ሆኖ ይቋቋማል።

አንቀጽ 79

የብሄረሰብ አስተዳደር ምክር ቤት ሥልጣንና ተግባራት

1. የብሄረሰብ አስተዳደር ምክር ቤት የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል።
 - ሀ/ የብሄረሰብ ምክር ቤት በክልል ምክር ቤትና በፌዴራል መንግሥት አካላት የወጡ ሕጎችና የተሰጡ ውሳኔዎች በአስተዳደሩ ውስጥ በሥራ መተርጎማቸውን ያረጋግጣል።
 - ለ/ የአስተዳደር ምክር ቤት አባላት የሆኑ መምሪያዎችንና ሌሎች አስፈጻሚ አካላትን አደረጃጀት ይወስናል፣ ሥራቸውን ይከታተላል፣ በበላይነት ይመራል፣

Article 78

Council of Administration of Nationalities

1. The Council Administration of Nationalities shall be the highest executive organ of the administrative of nationalities and is accountable to the concerned Chief Administration and Council of Nationalities.
2. Without prejudice to sub Article 1 of this article, the Council of the Administration of Nationalities shall also be accountable to the Regional Executive Council and Chief Executive.
3. The Council of administration of Nationalities shall be composed of the Chief Administrator, Deputy Chief Administrator and heads of Executive Departments in the Administration.

Article 79

Powers and Functions of the Council of Administration of Nationalities

1. The Council of Administration of Nationalities shall have the following powers and functions:
 - a. Ensure the implementation of laws enacted, and decisions made by the Regional State Council and organs of the Federal Government in the Administration.
 - b. Determine the organization of the departments and other executive organs of the members of the Council of the Administration and follow up and direct their activities.

ሐ/የአስተዳደሩን ዓመታዊ በጀት ረቂቅ ያዘጋጃል፣ ለብሄረሰብ ምክር ቤቱ ያቀርባል፣ ሲፈቀድም በተግባር እንዲውል ያደርጋል።

መ/የአስተዳደሩን ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ልማት ፖሊሲዎችና አስተራቴጂዎች በዝርዝር ይነድፋል፣ በብሄረሰብ ምክር ቤቱ ያፀድቃል፣ የተወሰነውን ያስፈጽማል።

ሠ/ በብሄረሰብ አስተዳደር ውስጥ ሕግና ሥርዓት መከበሩንና የሕዝቡ ሰላምና ደህንነት መጠበቁን ያረጋግጣል።

ረ/ በብሄረሰብ ምክር ቤትና በክልሉ መስተዳደር ምክር ቤት የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል።

2. የብሄረሰብ አስተዳደር ምክር ቤት አባላት በመንግሥት ተግባራቸው በጋራ ለሚሰጡት ውሳኔና ለሚፈጽሙት ተግባራት የጋራ ኃላፊነት አለባቸው።

አንቀጽ 80

የብሄረሰብ አስተዳደር ዋና አስተዳደሪ አሰያዩምና የሥራ

ዘመን

1. የብሄረሰብ አስተዳደር ዋና አስተዳዳሪ በብሄረሰብ ምክር ቤቱ አብላጫ ድምፅ ባገኘው የፖለቲካ ድርጅት ወይም የፖለቲካ ድርጅቶች አቅራቢነት ከብሄረሰብ ምክር ቤቱ አባላት መካከል በምርጫ ይሰየማል።

2. በዚህ ሕግ መንግሥት በሌላ አኳኋን ካልተወሰነ በስተቀር የዋና አስተዳዳሪው የሥራ ዘን የምክር ቤቱ የሥራ ዘመን ነው።

:

- c. Draw up the annual draft budget and submit in to the council of Nationalities and implement same upon approval
 - d. Formulate in detail the economic and social policies of the Administration and implement same upon approval.
 - e. Ensure that law and order are observed and peace and stability are maintained within the administration.
 - f. Perform such other functions as may be entrusted to it by the council of Nationalities and the Regional Executive Council.
2. In exercising state functions members of the Council of administration nationalities shall bear collective responsibility for the decision they make and the responsibilities they discharge.

Article 80

Election and Term of Office of the Chief Administrator of Administration of Nationalities

- 1. The Chief Administrator of the Administration of Nationalities shall be elected from among the members of the council Nationalities upon the recommendation of the political party or parties with majority seats in the Council of Nationalities.
- 2. Unless otherwise provided for in this constitution, the term of office of the Chief Administrator is for the duration of the mandate of the Council of Nationalities.

አንቀጽ 81

የዋና አስተዳዳሪው ሥልጣንና ተግባር

1. የብሄረሰብ አስተዳደር ዋና አስተዳዳሪ የአስተዳደሩ ሥራ መሪ፣ የአስተዳደር ምክር ቤት ሰብሳቢና ተጠሪ ነው።
2. ዋና አስተዳዳሪው ተጠሪነቱ ለብሄረሰብ ምክር ቤትና ለክልሉ ርዕሰ መስተዳድር ነው።
3. ሌሎች የዋና አስተዳዳሪውን ሥልጣንና ተግባራት በሚመለከት በዚህ ሕገ መንግሥት የርዕሰ መስተዳድሩን ሥልጣንና ተግባር አስመልክቶ የተጻፉት ድንጋጌዎች እንደአግባብነታቸው ተፈጻሚ ይሆናሉ።

አንቀጽ 82

የብሄረሰብ አስተዳደር ምክትል አስተዳዳሪ ሥልጣንና ተግባር

1. የብሄረሰብ አስተዳደር ምክትል አስተዳዳሪ በዋና አስተዳዳሪው አቅራቢነት ሹመቱ በብሄረሰብ ምክር ቤት የሚፀድቅ ሆኖ የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል።
 - ሀ/ በዋናው አስተዳዳሪውና በብሄረሰብ አስተዳደር ምክር ቤቱ ተለይተው የሚሰጠውትን ተግባራት ያከናውናል፤
 - ለ/ ዋናው አስተዳዳሪ በማይኖርበት ወይም ሥራውን ማከናወን በማይችልበት ጊዜ ተክቶ ይሠራል፤
2. ምክትል አስተዳዳሪው ተጠሪነቱ ለዋና አስተዳዳሪውና ለብሄረሰብ አስተዳደር ምክር ቤት ነው።

Article 81

Powers and Function of the Chief Administrator

1. The Chief Administrator of the administration nationalities shall be the Executive officer, Chairman and representative of the Council of administration.
2. The Chief Administrator shall be accountable to the council of nationalities and chief executive of the Regional State.
3. The Powers and functions of the Chief Executive stipulated in this constitution shall, as the case may be, be applicable to the Chief Administrator.

Article 82

Power and function of the Deputy Chief Administrator

1. The Deputy Chief Administrator of the administration of Nationalities shall be appointed upon the recommendation of the chief administrator and shall have the following powers and function;
 - a. Perform such other functions as may be specifically entrusted to him by the Chief Administrator and council of Administration of Nationalities.
 - b. Act on behalf of the Chief Administrator in his absence or when he is unable to execute his powers and functions.
2. The deputy chief administrator shall be accountable to the chief administrator and the council of administration of nationalities.

አንቀጽ 83

የዋና አስተዳዳሪው ጽህፈት ቤት

1. የብሄረሰብ አስተዳደር ዋና አስተዳዳሪ የራሱ ጽህፈት ቤት ይኖረዋል፤
2. የዋና አስተዳዳሪው ጽህፈት ቤት የብሄረሰብ አስተዳደር ምክር ቤት ጽህፈት ቤት በመሆን ጭምር ሊያገለግል ይችላል፤ ዝርዝሩ በሕግ ይወሰናል።

ምዕራፍ ዘጠኝ

ስለ ወረዳ አስተዳደር አደረጃጀትና ሥልጣን

አንቀጽ 84

አደረጃጀት

የወረዳ አስተዳደር የሚከተሉት አባይት የሥልጣን አካላት ይኖሩታል፤

1. በሥሩ ከተደራጁ ቀበሌዎች በሚወከሉ የሕዝብ ተመራጮች ተዋጽኦ የሚቋቋም የወረዳ ምክር ቤት፤
2. ከዚህ ምክር ቤት አባላት መካከል ተመርጦ በሚሰየም የወረዳ ዋና አስተዳዳሪ አማካይነት የሚቋቋም የአስተዳደር ምክር ቤትና፤
3. በዚህ ሕገ መንግሥት መሠረት የተቋቋመ የመጀመሪያ ደረጃ የዳኝነት አካል ይኖረዋል።

አንቀጽ 85

የወረዳ አስተዳደር ሥልጣንና ተግባር

1. የወረዳ አስተዳደር በተደራጀበት አካባቢ የኢኮኖሚያዊ ልማትና ማህበራዊ አገልግሎት እቅዶችን ለማዘጋጀትና ለመወሰንም ሆነ የክልሉ መንግሥት አካላት በየጊዜው የሚያወጧቸውን ፖሊሲዎች፣ ሕጎች፣ ደንቦችና መመሪያዎች በሥራ ላይ ለማዋል የሚያስችል ማናቸውም ሥልጣን ይኖረዋል።

Article 83

Office of the Chief Administrator

1. The Chief Administrator of administration of nationalities shall have its own office.
2. The office of the chief Administrator may also serve as the office of the council of Administration of Nationalities. Particulars shall be determined by law.

CHAPTER NINE

STRUCTURE AND POWER OF THE WEREDA ADMINISTRATION

Article 84

Structure

The Woreda Administration shall have the following organs:

1. A Woreda Council established by representatives drawn from kebele organized under it.
2. The Woreda Administrative Council established by the chief administrator of the woreda who shall be elected from among the members of the woreda council; and
3. A first instance court established in accordance with this constitution.

Article 85

Power and Function of the Woreda administration

1. The woreda Administration shall have all powers necessary to draw up and determine plans of economic development and social service and implement policies, laws, regulations and directives issued by the Regional State within its own administration.

2. እያንዳንዱ ወረዳ እራሱን የማስተዳደር፣ አካባቢውን የማልማትና በውስጣዊ ጉዳዮቹ ላይ ውሳኔ የመስጠት መብትና ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ የክልል መስተዳደር የበታች አካል ነው።

አንቀጽ 86

ስለ ወረዳ ምክር ቤት አባላት አመራረጥና ተጠሪነት

1. የወረዳ ምክር ቤት አባላት ወረዳው የተደራጀበት አካባቢ ከሚገኙ የቀበሌ ነዋሪዎች መካከል በቀጥታ በሕዝብ ይመረጣሉ።
2. የወረዳ ምክር ቤት አባላት ተጠሪነት ለመረጣቸው ሕዝብ ይሆናል።

አንቀጽ 87

የወረዳ ምክር ቤት ሥልጣንና ተግባር

1. የወረዳ ምክር ቤት በተቋቋመበት ወረዳ ውስጥ ከፍተኛው መንግሥታዊ የሥልጣን አካል ነው። ተጠሪነቱ እንደአግባብነቱ ለብሄረሰብ ምክር ቤት ወይም ለክልል ምክር ቤት ይሆናል።
2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ሥር የሰፈረው አጠቃላይ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ ምክር ቤቱ የሚከተሉት ዝርዝር ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል።

ሀ/ የወረዳውን ኢኮኖሚያዊ ልማት፣ ማህበራዊ አገልግሎቶች፣ አስተዳደራዊ የሥራ እቅዶች፣ ኘርግራሞችና በጀት ረቂቅ መርምሮ ያፀድቃል።

2. Without prejudice to the rights and powers of each Woreda to self administration, to develop its woreda and determine its own internal affairs it shall be a subordinate to the Regional Executive.

Article 86

Election and Accountability of Members of the Woreda Council

1. Members of the Woreda council shall be directly elected by the people residing in the Kebeles within the woreda.
2. The members of the Council shall be accountable to the people who elected them.

Article 87

Powers and Functions of the Woreda Council

1. The Woreda council is the highest authority of the woreda and shall be accountable to the council of nationalities or the state council as the case may be.
2. Without prejudice to the generality stated under sub – article 1 of this article, the woreda council shall have the following powers and functions:
 - a) Approve economic development, social services and administrative plans, programs and budget of the woreda.

ለ/ በወረዳው ውስጥ መሠረታዊ የግብርና ልማት ሥራዎች ወቅቱን ጠብቀው መካሄዳቸውንና የተፈጥሮ ሀብት ልማት፣ ጥበቃና እንክብካቤ ሥራ ልዩ ትኩረት ተሰጥቶት መከናወኑን ይከታተላል።

ሐ/ ነዋሪው ሕዝብ ለልማት ሥራ በስፋት የሚነሳሳበትንና የሚንቀሳቀስበትን አመቺ ሁኔታ ይፈጥራል።

መ/ ከምክር ቤቱ አባላት መካከል አፈ ጉባኤውን፣ ምክትል አፈ ጉባኤውንና ዋና አስተዳደሪውን በምርጫ ይሰይማል፣ በዋና አስተዳዳሪው የሚቀርቡለትን ምክትል አስተዳዳሪና ሌሎች የወረዳ አስተዳደር ምክር ቤት አባላት ሹመት መርምሮ ያፀድቃል።

ሠ/ የራሱን ውስጣዊ የአሠራር ሥነ ሥርዓት መመሪያ ያወጣል።

ረ/ ዝርዝሩ በሕግ የሚወሰን ሆኖ የመሬት መጠቀሚያ ክፍያ፣ የእርሻ ሥራ ገቢ ግብርና ሌሎች ገቢዎች ወቅቱን ጠብቀው መሰብሰባቸውን ያረጋግጣል።

ሰ/ ክልሉ ከሚመድበውና ከሚያስተዳድረው ውጪ ያለውንና የወረዳውን የገቢ ምንጭ ይጠቁማል።

ሸ/ የፌዴራሉና የክልሉ ሕግጋተ መንግሥታትና ሌሎች ሕጎች እንደተጠበቁ ሆነው የወረዳውን ሰላምና ፀጥታ ለማረጋገጥ የሚያስችል ዝርዝር መመሪያ አውጥቶ በሥራ ላይ ያውላል።

ቀ/ የወረዳውን ዋና አስተዳዳሪ ጨምሮ ሌሎች የወረዳውን ባለሥልጣናት ለጥያቄ ይጠራል፣ የአስፈጻሚውን አካል አሠራር ይመረምራል።

- b) Follow up the timely undertaking of the basic agricultural development activities in the woreda, and to ensure that special attention given to the accomplishment of the task with regard to the development, protection and preservation of natural resources.;
- c) Create favorable condition for the mobilization of the residents for development activities;
- d) Elect the speaker, deputy speaker and chief administrator as well as approve the appointment of deputy chief administrator and members of woreda administrative council upon recommendation by the chief administrator.
- e) Issue directive regarding its own internal rules of procedure; Ensure the timely collection of land use payment, agricultural income tax, and other incomes; particulars shall be determined by law;
- f) Inform about income resources of the woreda other than those allocated by the Regional State.
- g) Without prejudice to the Federal and Regional constitutions and other laws, issue detailed directives to ensure the peace and security of the woreda.
- h) Call for questioning the chief administrator including other officials of the woreda and evaluate the performance of the executive organ.

አንቀጽ '88

ስለ ምክር ቤቱ አመራርና አፈ ጉባኤ

1. የወረዳ ምክር ቤት የራሱ ጽህፈት ቤት እንዲኖረው ሆኖ ምክር ቤቱ አብላጫ ድምፅ ባገኘው የፖለቲካ ድርጅት ወይም ድርጅቶች አቅራቢነት ተመርጦ በሚሠየም አፈ ጉባኤና ምክትል አፈ ጉባኤ ይመራል።
2. አፈ ጉባኤው ተጠሪነቱ ለወረዳው ምክር ቤት ሆኖ ወቅቱን ጠብቆ ምክር ቤቱ ለስብሰባ የመጥራትና ጉባኤውን የመምራት ኃላፊነት ይኖርበታል።
3. ሌሎች የአፈ ጉባኤው ዝርዝር ተግባርና ኃላፊነቶች የክልል ምክር ቤቱን አፈ ጉባኤ አስመልክቶ በዚህ ሕገ መንግሥት የተደነገጉት እንደየአግባብነቱ ተፈጻሚ ይሆናሉ።

አንቀጽ 89

የወረዳ ምክር ቤት ምክትል አፈ ጉባኤ

ምክትል አፈ ጉባኤ ተጠሪነቱ ለአፈ ጉባኤውና ለወረዳው ምክር ቤት ሆኖ፡-

1. በአፈ ጉባኤው ተለይተው የሚሰጡትን ተግባራት ያከናውናል።
2. አፈ ጉባኤው በማይኖርበት ጊዜ ወይም ሥራውን ለማከናወን በማይችልበት ጊዜ ተክቶ ይሰራል።

Article 88

Leadership of the council and the Speaker

- 1) The woreda council shall have its own office which shall be led by the Speaker and deputy speaker who shall be elected on the recommendation of the political party or parties with majority seats in the council.
- 2) The speaker shall be accountable to the Woreda council and shall have the responsibility to call and chair the meeting of the council in accordance with the prescribed schedule.
- 3) With respect to other detailed powers and functions of the speaker, the provision of this constitution dealing with the speaker of the Regional State Council shall, as the case may be applicable.

Article 89

Deputy Speaker of the Woreda

The Deputy Speaker shall be accountable to the Speaker and the woreda council and shall:

- 1) Perform such other functions as may be specifically entrusted to him by the speaker.
- 2) Act on behalf of the speaker in his absence or when he is unable to carry out his functions.

አንቀጽ 90

የምክር ቤቱ የስብሰባ ጊዜና የሥራ ዘመን

1. የወረዳ ምክር ቤት በየሶስት ወሩ ይሰበሰባል።
2. ከምክር ቤቱ አባላት መካከል ከግማሽ በላይ የሚሆኑት በስብሰባው ላይ ከተገኙ ምልዓተ ጉባዔ ይሆናል። የምክር ቤቱ ውሳኔ በስብሰባው ላይ በተገኙት የምክር ቤቱ አባላት የአብላጫ ድምጽ ይተላለፋል።
3. የወረዳ ምክር ቤት የሥራ ዘን አምስት ዓመት ይሆናል። የምክር ቤቱ የሥራ ዘመን ከማብቃቱ አንድ ወር በፊት አዲስ ምርጫ ተካሄዶ ይጠናቀቃል። የቀድሞው ምክር ቤት የሥራ ዘመን በተጠናቀቀ በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ አዲሱ ምክር ቤት ሥራውን ይጀምራል።
4. የወረዳ ምክር ቤት ስብሰባ በግልፅ ይካሄዳል። ምክር ቤቱ መደበኛ ስብሰባ በማያደርግበት ወቅት አፈ ጉባኤው አስቸኳይ ስብሰባ ሊጠራ ይችላል። የወረዳው ዋና አስተዳዳሪ ወይም ከምክር ቤቱ አባላት መካከል ከግማሽ በላይ የሚሆኑት አስቸኳይ ስብሰባ እንዲካሄድ ከጠየቁ አፈ ጉባኤው የምክር ቤቱን አስቸኳይ ስብሰባ የመጥራት ግዴታ አለበት።

አንቀጽ 91

ስለ ወረዳው አስተዳደር ምክር ቤት

1. የወረዳ አስተዳደር ምክር ቤት የተቋቋመበት ወረዳ ከፍተኛ ሕግ አስፈጻሚ አካል ሲሆን ተጠሪነቱም ለወረዳው ዋና አስተዳዳሪና ለወረዳው ምክር ቤት ነው።

Article 90

Meetings and Term of Office

- 1) The Woreda Council shall hold its session every three month. The presence of more than one half of the members of the council at a meeting shall constitute a quorum.
- 2) The decision of the Council shall be passed by a majority of members present at the meeting.
- 3) The term of the council shall be five years. Election for a new Council shall be concluded one month prior to the expiry of the council's term. The new Council shall convene within one month of the conclusion of the election.
- 4) Meetings of the Council shall be public. The speaker may call an extraordinary meeting when the council is not in session. Where the Chief Administrator or more than one half of the members of the council so request, the speaker shall have an obligation to call an extra-ordinary meeting.

Article 91

Woreda Administrative Council

- 1) The woreda administrative council is the highest executive organ of the woreda and is accountable to the chief administrator and woreda council

2. የወረዳ አስተዳደር ምክር ቤት የወረዳው ዋና አስተዳዳሪ፣ ምክትል አስተዳዳሪ እንዲሁም በወረዳው ውስጥ የተቋቋሙ ዋና ዋና ዓላማ አስፈጻሚ የሴክተር ጽህፈት ቤት ኃላፊዎች የሚገኙበት አካል ሲሆን በብሄረሰብ አስተዳደሮች ውስጥ የሚገኙትን ሳይጨምር ከወረዳ ምክር ቤት በተጨማሪ ለክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ተጠሪነት ይኖረዋል።

አንቀጽ 92

ስለ ወረዳ አስተዳደር ምክር ቤት ሥልጣንና ተግባር

1. የወረዳ አስተዳደር ምክር ቤት የሚከተሉት ዝርዝር ሥልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡-

ሀ/ የፌዴራሉና የክልል መንግሥት ፖሊሲዎች፣ ሕጎች፣ ደንቦች፣ መመሪያዎች እቅዶችና ኘሮግራሞች በተቋቋመበት ወረዳ ውስጥ በሥራ ላይ እንዲውሉ ያደርጋል።

ለ/ በወረዳው ውስጥ የሚገኙ አስፈጻሚ አካላትን በበላይነት ያስተባብራል፣ ሥራቸውን ይከታተላል፣ ይመራል።

ሐ/ በሕግ መሠረት የመሬት መጠቀሚያ ክፍያ፣ የእርሻ ሥራ ገቢ ግብር እና ሌሎች ገቢዎችን ይሰበስባል፣ ተጨማሪ ገቢዎች ስለሚገኙበት ሁኔታ አጥንቶ ለወረዳው ምክር ቤት ለውሳኔ ያቀርባል።

መ/ የወረዳውን ዓመታዊ በጀት ያዘጋጃል፣ ለወረዳው ምክር ቤት ያቀርባል፣ ሲፀድቅም በተግባር ላይ እንዲውል ያደርጋል።

2) The administrative council shall comprise the chief and deputy chief administrators as well as heads of line sector offices and shall, without including those in the administration of nationalities, be accountable to the Regional Executive Council in addition to the Woreda Council.

Article 92

Powers and functions of Woreda Administrative Council

1) The woreda administrative council shall have the following powers and functions:

a) Implement policies, laws, regulation, directives, plans and programmers issued by the Federal Government and the regional State;

b) Coordinate the executive organs of the woreda, follow up and direct their activities;

c) Collect land use payment, agricultural income tax and other incomes in accordance with the law, conduct study regarding other sources of income and submit to the woreda council for approval.

d) Draw up the woreda's annual budget, submit it to the woreda council and implement it upon approval.

ሠ/ የወረዳውን ሰላምና ፀጥታ ይጠብቃል፣ የወረዳውን የፀጥታና የፖሊስ አካላት ይመራል፣ ሥራቸውን ያስተባብራል፣ ይቆጣጠራል።

ረ/ የማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊና አስተዳደራዊ እቅዶችን አዘጋጅቶ ለወረዳው ምክር ቤት በማቅረብ ያስፀድቃል፣ ሲፈቀድም ተግባራዊ ያደርጋል።

ሰ/ ሕዝቡን ለልማት ሥራ በስፋት ያነሳሳል፣ የገጠር ልማትን ያፋጥናል፣ የተፈጥሮ ሀብት ይጠብቃል፣ ያለማል፣ ይንከባከባል።

ሸ/ በወረዳው ውስጥ የሚገኝ ማናቸውም ቅርሳ ቅርስ አስፈላጊው ጥበቃና እንክብካቤ የተደረገለት ስለመሆኑ በቅርበት ይከታተላል።

ቀ/ በወረዳው ምክር ቤትና በክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት የማሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል።

2. የወረዳ አስተዳደር ምክር ቤት አባላት በመንግሥታዊ ሥልጣናቸው ለሚፈጽሙት ተግባርና ለሚያሳልፉት ውሳኔ በጋራ ኃላፊነት አለባቸው።

አንቀጽ 93

ስለ ወረዳው ዋና አስተዳዳሪ አሰያይምና የሥራ ዘመን

1. የወረዳው ዋና አስተዳዳሪ በወረዳ ምክር ቤት ምርጫ አሸናፊ በሆነውና በምክር ቤቱ ውስጥ አብላጫ መቀመጫ ባገኘው የፖለቲካ ድርጅት/ቶች/ ከምክር ቤቱ አካላት መካከል በምርጫ ይሰየማል።

e) Maintain the peace and security of the woreda, direct the police and security forces of the woreda, and coordinate and supervise their activities.

f) Draw up socio-economic and administrative plans and submit it to woreda council for approval and implement same upon approval.

g) Mobilize the people for development activities to accelerate rural development, as well as preserve, protect and develop natural resources;

h) Follow up closely to ensure that all antiquities found in the woreda are given the necessary protection.

i) Perform such other duties as may be assigned to it by the woreda council and the Regional State executive council.

2) The members of woreda administrative council are collectively responsible in performing their state functions.

Article 93

Appointment and Term of Office of Woreda chief Administrator

1) The Chief Administrator shall be elected from among members of the council upon recommendation by a political party or political parties with majority seats in the council.

2. በዚህ ሕገ መንግሥት በሌላ አኳኋን ካልተወሰነ በስተቀር የወረዳው ዋና አስተዳዳሪ የሥራ ዘመን የወረዳው ምክር ቤት የሥራ ዘመን ይሆናል።

አንቀጽ 94

የወረዳው ዋና አስተዳዳሪ ሥልጣንና ተገባር

- 1. የወረዳው ዋና አስተዳዳሪ የወረዳው አስተዳደር ሥራ መሪ፣ ያስተዳደር ምክር ቤቱ ሰብሳቢና አስተዳዳሪ ነው።
- 2. ዋና አስተዳዳሪው ተጠሪነቱ ለወረዳው ምክር ቤትና ለክልሉ ርዕሰ መስተዳድር ሆኖ፣

ሀ/ የወረዳው አስተዳደር ይወክላል፣

ለ/ የወረዳውን አስተዳደር ምክር ቤት ይሰበስባል፣ ይመራል፣

ሐ/ የፌዴራሉና የክልሉ መንግሥታት ፖሊሲዎች፣ ሕጎች፣ ደንቦች፣ መመሪያዎችና ኘርግራሞች በወረዳው ውስጥ በትክክል ሥራ ላይ መዋላቸውን ያረጋግጣል፣

መ/ ምክትል አስተዳዳሪውን ጨምሮ የወረዳውን አስተዳደር ምክር ቤት አባላት ሹመት ለወዳው ምክር ቤት አቅርቦ ያስፀድቃል፣ ምክትል አስተዳዳሪው የምክር ቤት አባል መሆን አለበት።

2) Unless otherwise provided for in this constitution the term of office of the woreda chief administrator is for the duration of the mandate of woreda council.

Article 94

Power and Functions of Woreda Chief Administrator

- 1) The woreda Chief Administrator shall be the chief Executive the woreda administration and Chairman of the administrative Council and Administrator
- 2) The Chief Administrator shall be accountable to the woreda council and chief executive of the region and shall;
 - a) Represent the woreda administration.
 - b) Preside over, and direct, the Woreda administrative council.
 - c) Ensure the proper implementation, of the Federal and Regional State policies, laws, regulation, directives and programmes in the woreda;
 - d) Submit to the woreda council for approval the appointment of members of the woreda administrative council including the deputy woreda administrator who shall be a member of the council.

ሠ/ የወረዳ አስተዳደርን ልዩ ልዩ ተቋማትና በሥሩ የሚገኙትን ቀበሌዎች ሥራ በበላይነት ያስተባብራል፣ ይመራል፣ ይቆጣጠራል፣

ረ/የወዳው ማህበራዊ አገልግሎቶች፣ የኢኮኖሚያዊ ልማት ኘሮግራሞች እና እቅዶች ወቅቱን ጠብቀው መዘጋጀታቸውን ይቆጣጠራል፣ ተግባራዊነታቸውንም ይከታተላል፣

ሰ/ የወረዳው ነዋሪ ሕዝብ ሰላምና ደህንነት በአስተማማኝ ሁኔታ ይጠበቅ ዘንድ ሕግና ሥርዓትን እንዲያስከብሩ የተቋቋመትን የፀጥታና የፖሊስ ኃይሎች በበላይነት ይመራል፣ ይቆጣጠራል፣

ሸ/ ለወረዳው አስተዳደር ምክር ቤት፣ ለወረዳው ምክር ቤትና ለበላይ የአስተዳደር አካላት በየጊዜው ሪፖርት ያቀርባል፣

ቀ/ በዚህ ሕገ መንግሥት አንቀጽ (4 ንዑስ አንቀጽ 2 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ዋና አስተዳዳሪው የወረዳውን ምክር ቤት መሥራች ጉባኤ ይጠራል፣

በ/ በወረዳው ምክር ቤትና በርዕሰ መስተዳድሩ የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል፣

e) Coordinate, direct, supervise the various institutions of the woreda administration and kebele in the woreda;

f) Supervise, follow up and direct the timely preparation and implementation of social services and economic development programmers and plans;

g) Direct and supervise the police and security forces, which are established to maintain law and order in order to adequately preserve the peace and security of the residents of the woreda;

h) Submit periodical reports to the woreda administrative council, woreda council and superior administrative organs;

i) Without prejudice to sub article 2 of article 94 of this constitutions, the chief administrator shall call the first session of the new woreda council.

j) Perform such other functions as may be entrusted by the woreda council and the chief executive.

አንቀጽ 95

የወረዳ ምክትል ስነ-ምግባር ሥልጣንና ተግባር

1. በዋና አስተዳዳሪውና በወረዳው አስተዳደር ምክር ቤት ተለይተው የሚሰጡትን ተግባራት ያከናውናል፤
2. ዋና አስተዳዳሪው በማይኖርበት ወይም ሥራውን ለማከናወን በማይችልበት ጊዜ ተክቶ ይሰራል፤
3. ምክትል አስተዳዳሪው ተሪነቱ ለወዳው ዋና አስተዳዳሪና ለአስተዳደር ምክር ቤቱ ነው።

አንቀጽ 96

የዋና አስተዳዳሪው ጽህፈት ቤት

1. የወረዳው ዋና አስተዳዳሪ የራሱ ጽህፈት ቤት ይኖረዋል፤ ጽህፈት ቤቱ በዋና አስተዳዳሪው ተርጎ በሚመደብ አንድ የሥራ ኃላፊ ይመራል።
2. የዋና አስተዳዳሪው ጽህፈት ቤት የወዳው አስተዳደር ምክር ቤት ጽህፈት ቤት በመሆን ጭምር ሊያገልግል ይችላል።
3. በዚህ ሕገ መንግሥት ለርዕሰ መስተዳድር ጽህፈት ቤት የተደነገገው ሥልጣንና ተግባር እንደአግባብነቱ ለወረዳ ዋና አስተዳደር ጽህፈት ቤት ተፈጻሚነት ይኖረዋል።

ምዕራፍ አሥር

ስለ ቀበሌ አስተዳደር አደረጃጀትና ሥልጣን

አንቀጽ ፱፯

አደረጃጀትና ተጠሪነት

1. የቀበሌ አስተዳደር የክልሉ የመጨረሻው መንግሥታዊ የአስተዳደር እርከን ሲሆን በዚህ ሕገ መንግሥት መሠረት ተጠሪነቱ እንደሁኔታው ለታቀፈበት የከተማና የወረዳ አስተዳደር ነው።

Article 95

Powers and Functions of the Woreda Deputy Chief Administrator

The Deputy Chief Administrator shall have the following powers and functions:

1. Perform such other functions as may be entrusted to him by the Chief Administrator and Woreda Administrative Council.
2. Act on behalf of the Chief Administrator in his absence and when he is unable to carry out his functions.
3. Be accountable to the Chief Administrator and Administrative Council.

Article 96

Office of the Chief Administrator

1. The Chief Administrator shall have its own office and the office shall have a Head who is elected and assigned by him.
2. The Office of the Chief Administrator may also serve as the office of the Woreda Administrative Council.
3. The Powers and function of the office of the Chief Executive provided for in this constitution shall, as the case may be, be applicable to the office of the Chief Administrator of the Woreda.

**CHAPTER TEN
STRUCTURE AND POWER OF THE
KEBELE ADMINISTRATION**

Article 97

Structure and Accountability

1. The Kebele Administration is the lowest administrative unit of the Regional State and shall, as the case may be, be accountable to the city or woreda administration in accordance with this constitution.

2. የቀበሌ አስተዳደር የሚከተሉት አባላት አካላት ይኖሩታል።

ሀ/ የቀበሌ ምክር ቤት፣

ለ/ የቀበሌ አስተዳደር ምክር ቤትና

ሐ/ የማህበራዊ ፍርድ ቤት

አንቀጽ ፱፮

ስለ ቀበሌ ምክር ቤት

1. የቀበሌ ምክር ቤት በዚህ ሕገ መንግሥት መሠረት የቀበሌው ነዋሪ ሕዝብ ከፍተኛ የሥልጣን አካል ሆኖ ተቋቁሟል።

2. የቀበሌ ምክር ቤት አባላት በቀጥታ በቀበሌው ነዋሪ ሕዝብ የሚመረጡ ይሆናሉ፣ ተጠሪነታቸውም ለመረጣቸው ሕዝብ ነው።

3. የቀበሌ ምክር ቤት ተጠሪነቱ ለወረዳው ምክር ቤት ይሆናል።

አንቀጽ 99

የቀበሌ ምክር ቤት ሥልጣንና ተግባር

በዚህ ሕገ መንግሥት አንቀጽ (8 ንዑስ አንቀጽ 1 ሥር የሰፈረው አጠቃላይ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ የቀበሌ ምክር ቤት ከዚህ በታች የተመለከቱት ዝርዝር ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል።

1. የወረዳው ምክር ቤትና የወረዳው አስተዳደር ምክር ቤት በየጊዜው የሚያወጧቸው እቅዶችና መመሪያዎች በቀበሌ ውስጥ በሥራ ላይ እንዲውሉ ያደርጋል፣ የቀበሌን የሥራ መመሪያ ሊያወጣ ይችላል።

2. የበላይ የሆኑት የአስተዳደር አካላት ከሚያወጧቸው ፖሊሲዎች፣ ሕጎች፣ ደንቦችና መመሪያዎች ጋር በማይቃረን መንገድ የአካባቢ ማህበራዊ ጉዳይ መመሪያዎችን አውጥቶ በቀበሌው ውስጥ በሥራ ላይ እንዲውሉ ያደርጋል።

2. The Kebele Administration shall have the following major organs:

- a. The Kebele Council
- b. The Kebele Administrative Council and
- c. The Social Court.

Article 98

The Kebele Council

1. The Kebele Council shall be established as the highest authority of the kebele in accordance with this constitution.

2. The members of the kebele council shall be directly elected by the residents of the kebele and shall be accountable to the people who elected them.

3. The Kebele council shall be accountable to the woreda council.

Article 99

Powers and Functions of the Kebele Council

Without prejudice to the generality stated in sub-Article 1 of Article 98 the Kebele Council shall have the following powers and functions:

1. Implement the plans and directives issued from time to time by the Woreda Council and Woreda Administrative Council within its kebele and may issue working directives of the kebele.

2. Issue directives on social matters and implement it regulation, and directives issued by its superior Administrator organs.

3. ከምክር ቤቱ አባላት መካከል የቀበሌውን አፈ ጉባኤ፣ ምክትል አፈ ጉባኤና አስተዳዳሪ በምርጫ ይሰይማል፣ የቀበሌውን የአስተዳደር ምክር ቤት ያደራጃል፣
4. የነዋሪውን ሕዝብ ትችትና አስተያየት መሠረት በማድረግ በቀበሌው አስተዳዳሪ ተመርጠው የሚቀርቡለትን የማህበራዊ ፍርድ ቤት ዳኞች ይሾማል፣
5. የበላይ በሆኑ የአስተዳደር አካላት የሚሰጡትን የማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊ ልማትና አስተዳደራዊ እቅዶችንና ኘሮግራሞችን ተቀብሎ በቀበሌው ውስጥ በሥራ ላይ የሚውሉበትን ዝርዝር የሥራ አፈጻጸም መርሀ ግብር ያወጣል፣ አፈጻጸሙንም ይከታተላል፣
6. ለሚመለከተው ቀበሌ ነዋሪ ሕዝብ የሚጠቅሙ ሌሎች ተጨማሪ እቅዶችን ያወጣል፣ ተግባራዊነታቸውንም በቅርበት ይከታተላል፣
7. የቀበሌውን ነዋሪ ሕዝብ ለልማት ሥራ ያነሳሳል፣ የተፈጥሮ ሀብት ልማትና እንክብካቤ ሥራ በቅርበት ይከታተላል፣
8. የቀበሌው ነዋሪ ሕዝብ ሰላምና ደህንነት መጠበቅንና ሕግና ሥርዓት መከበሩን ያረጋግጣል፣
9. የቀበሌውን አስተዳዳሪና ምክትል አስተዳዳሪ ለጥያቄ ይጠራል፣ የአስፈጻሚውን አካለ አሰራር ይመረምራል፣
- o. የቀበሌውን የአስተዳደር ምክር ቤትና ሌሎች ንዑሳን ኮሚቴዎች የሥራ ክፍፍልና ምደባ ይወስናል።

3. Elect is Speaker, Deputy Speaker and Administrator form among the members of Kebele Council, organize the Kebele Administrative Council.
4. Approve the appointment of the judges of the social court submitted to it by the Administrator of the Kebele based on the opinion of the residents;
5. Issue detailed guidelines for the implementation of the socio-economic and administrative plans and programmes issued to it by its superior organs and follow up the implementation of same;
6. Issue other plans useful for the residents of the Kebele and follow-up closely its implementation;
7. Mobilize the residents of the kebele for development activities; follow-up closely the protection and preservation of natural resources.
8. Ensure the preservation of peace and security as well as the maintenance of law and order.
9. Call for questioning the Administrator and Deputy Administrator and evaluate the performance of the executive organ.
10. Determine the division of work and assignment among the kebele administrative council and other sub- committees.

አንቀጽ 100

ስለ ቀበሌ ምክር ቤት አመራር

1. የቀበሌ ምክር ቤት የራሱ ጽህፈት ቤት የሚኖረው ሆኖ ከአባላቱ መካከል በሚመረጡ አፈ-ጉባኤ እና ምክትል አፈ-ጉባኤ ይመራል።
2. አፈ ጉባኤው ተጠሪነቱ ለቀበሌው ምክር ቤት ሆኖ ምክር ቤቱን በወቅቱ ይሰበሰባል፣ ይመራል፣ አጀንዳዎች እንዲዘጋጁ ያደርጋል፣ ቃሌ-ጉባኤዎች መያዣቸውንና ሰነዶች መጠበቃቸውን ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል
3. ምክትል አፈ ጉባኤው ተጠሪነቱ ለአፈ ጉባኤውና ለቀበሌው ምክር ቤት ሆኖ፡-
 - ሀ/ በአፈ-ጉባኤው ተለይተው የሚሰጡትን ተግባራት ያከናውናል።
 - ለ/ አፈ-ጉባኤው በማይገኝበት ወይም ሥራውን ለማከናወን በማይችልበት ጊዜ እርሱን ተክቶ ይሰራል።

አንቀጽ 101

የምክር ቤቱ የስብሰባ ጊዜና የሥራ ዘመን

1. የቀበሌው ምክር ቤት መደኛ ስብሰባውን በወር አንድ ጊዜ ያካሂዳል፣
2. ከምክር ቤቱ አባላት መካከል ከግማሽ በላይ የሚሆኑት በስብሰባው ላይ ከተገኙ ምልዓተ ጉባዔ ይሆናል። የምክር ቤቱ ውሳኔ በስብሰባው ላይ በተገኙት የምክር ቤቱ አባላት የአብላጫ ድምፅ ይተላለፋል፣
3. የምክር ቤቱ የሥራ ዘመን አምስት ዓመት ይሆናል። የሥራ ዘኑ ከማብቃቱ ከአንድ ወር በፊት አዲስ ምርጫ ተካሂዶ ይጠናቀቃል። የቀድሞው ምክር ቤት የሥራ ዘመን በተጠናቀቀ በሥራ አምስት ቀናት ውስጥ አዲሱ ምክር ቤት ሥራውን ይጀምራል።

Article 100

Leadership of the Kebele Council

1. The Kebele Council shall have its own office and shall be led by a speaker and Deputy Speaker elected from among the members of the Council.
2. The Speaker shall be accountable to the Kebele Council and call and preside over the meetings of the council and ensure the preparation of the agenda and minutes, and follow-up and supervise the custody of documents.
3. The Deputy speaker shall be accountable to the speaker and kebele council and shall;
 - a. Perform such other duties as may be assigned to him by the speaker.
 - b. Act on behalf of the speaker in his absence and when he is unable to exercise his functions.

Article 101

Sessions and Term of Mandate

1. The Kebele council shall hold its session every month.
2. The presence of more than half of the members of the Council at a meeting constitutes a quorum. The decision of the Council shall be passed by a majority vote of the members present at a meeting.
3. The term of the council shall be five year. Election for a new council shall be concluded one month prior to the expiry of the Councils term. The new council shall convene within fifteen days of the expiry of the term of office of the outgoing council.

4. የቀበሌ ምክር ስብሰባ በግልጽ ይካሄዳል። የምርክብ ቤቱ መደበኛ ስብሰባ በማይደረግበት ወቅት አፈ-ጉባኤው አስቸኳይ ስብሰባ ሊጠራ ይችላል። የቀበሌው አስተዳዳሪ ወይም ከምክር ቤቱ አባላት መካከል ከግማሽ በላይ የሚሆኑት አስቸኳይ ስብሰባ እንዲካሄድ ከጠየቁ አፈ-ጉባኤው የምክር ቤቱን ስብሰባ የመጥራት ግዴታ አለበት።

አንቀጽ 102

ስለ ቀበሌ አስተዳደር ምክር ቤት

1. የቀበሌ አስተዳደር ምክር ቤት የቀበሌው አስተዳዳሪ፣ ምክትል አስተዳዳሪና በቀበሌው ምክር ቤት አማካኝነት በተጨማሪ ተመርጠው የሚሰየሙ ሆነው በቀበሌው ውስጥ ከሚገኙ የማህበራዊ አገልግሎት ሰጭ የመንግሥት ተቋማት ሠራተኞች በአባልነት የሚኙበትና የበላይ በሆኑት የአስተዳደር አካላት ለሚወጡ ሕጎች፣ ደንቦችና መመሪያዎች የበታች አስፈጻሚ አካል ነው።
2. የቀበሌ አስተዳደር ምክር ቤት ተጠሪነቱ ለቀበሌው አስተዳዳሪ፣ ለመረጠው የቀበሌ ምክር ቤትና እንደሁኔታው ቀበሌው ለታቀፈበት ከተማ አስተዳደርና ወይም ለወረዳው አስተዳደር ይሆናል።
3. የቀበሌ አስተዳደር ምክር ቤት አባላት በግልጽ በወል የቀበሌውን አስተዳደር ሥራ ይመራሉ፣ ያስተባብራሉ።
4. የቀበሌ አስተዳደር ምክር ቤት አባላት በጋራ ሥልጣናቸው ለሚያሳልፉት ውሳኔና ለሚፈጽሙት ተግባር የጋራ የሆነ ኃላፊነት አለባቸው።

4. The meeting of the Kebele Council shall be held in public. The Speaker of the Council may call an extra ordinary meeting when the council is not in session. The speaker has the obligation to call a meeting of the council at the request of the Kebele Administrator or of more than one half of the members of the Council.

Article 102

The Kebele Administrative Council

1. The Kebele Administrative Council comprises the Administrator and Deputy Administrator and workers elected from social service-rendering governmental institutions within the Kebele and which shall implement the laws, regulations and directives issued by its superior bodies.
2. The Kebele Administrative Council is accountable to the Administrator, kebele council form which it was elected, and city administration under which the kebele is organized and or woreda administration, as the case may be.
3. The members of the Kebele Administrative Council shall individually and collectively direct and coordinate the activities of the kebele administration.
4. The members of the kebele administrative council are collective responsible for their collective scission and action.

አንቀጽ 103

የቀበሌ አስተዳደር ምክር ቤት ሥልጣንና ተግባር

1. በዚህ ሕገ መንግሥት አንቀጽ §2 ንዑስ አንቀጽ 1 ሥር የሰፈረው አጠቃላይ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ የቀበሌ አስተዳደር ምክር ቤት ከዚህ በታች የተመለከቱት ዝርዝር ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል።

ሀ/ የቀበሌው ምክር ቤት የሚነድፋቸው የልማት እቅዶችና ኘሮግራሞች በቀበሌው ውስጥ በሥራ ላይ ያውላል፤ የራሱን ዝርዝር የልማት እቅዶች ይነድፋል፤ ለቀበሌው ምክር ቤት እያቀረበ ያስፀድቃል፤

ለ/ በቀበሌው ውስጥ የሚካሄድ የማህበራዊ አገልግሎቶች እቅዶች በሥራ ላይ መዋላቸውን ይከታተላል፤ ይቆጣጠራል፤

ሐ/ የገጠር ልማትን ያፋጥናል፤ የተፈጥሮ ሀብት ጥበቃ፤ እንክብካቤና ልማት ሥራ በከፍተኛ ደረጃ እንዲካሄድ ያደረጋል፤ ሕዝቡን ለልማት ሥራ ያነሳሳል፤ ያስተባብራል፤

መ/ የቀበሌው ሰላምና ፀጥታ እንዲጠበቅ ያደርጋል፤

ሠ/ በአካባቢው ለሚገኙት ቅርሳ ቅርሶች ተገቢውን ጥበቃና እንክብካቤ ያደርጋል፤ በጥቅም ላይ ስለሚውሉበት መንገድም የበላይ ለሆኑት አካላት ያሳውቃል፤

ረ/ በየጊዜው ሪፖርት ያቀርባል፤ በቀበሌው ምክር ቤት የሚጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል፤

2. የቀበሌ አስተዳደር ምክር ቤት ዝርዝር የሥራ እቅዶችን የሚነድፈውና አፈፃፀማቸውን የሚከታተለውም ሆነ የሚገመገመው እንደአስፈላጊነቱ በጊዜ እየተገናኘ የሆናል።

Article 103

Powers and Functions of the Kebele Administrative Council

1. Without prejudice to sub-article 1 of Article 102 of this constitution, the kebele administrative council shall have the following powers and function;

a. Implement the development plans and programmes issued by kebele council, formulate its own development plan and submit it to the council for approval.

b. Follow up and supervise the implementation of plans of social services in the kebele.

c. Accelerate rural development, ensure that the preservation and development of the natural resource is performed on a larger scale; mobilize the people to engage in developmental activities.

d. Preserve peace and security in the kebele.

e. Preserve and protect all antiquities found in the kebele, notify its superior bodies about the exploitation of same.

f. Submit periodical reports on its activities and perform such other duties as may be assigned to it by the kebele council

2. The Kebele Administrative Council shall prepare plans of activities, follow up and evaluate same through timely contact,

አንቀጽ 104

ስለቀበሌው አስተዳዳሪ አሰያይምና የሥራ ዘመን

1. የቀበሌው አስተዳዳሪ በቀበሌ ምክር ቤት ምርጫ አሸናፊ በሆነውና በምክር ቤቱ ውስጥ አብላጭ መቀመጫ ባገኘው የፖለቲካ ድርጅት /ቶች/ አቅራቢነት ከምክር ቤቱ አባላት መካከል ተመርጦ ይሰየማል።
2. በዚህ ሕገ መንግሥት በሌላ አኳኋን ካልተወሰነ በስተቀር የቀበሌ አስተዳዳሪ የሥራ ዘመን የቀበሌው ምክር ቤት የሥራ ዘመን ይሆናል።

አንቀጽ 105

የቀበሌ አስተዳዳሪ ሥልጣንና ተግባር

1. የቀበሌ አስተዳዳሪ ተጠሪነቱ ለቀበሌው ምክር ቤትና እንደሁኔታው ቀበሌው ለታቀራበት አተማና ወይም ወረዳ አስተዳደር ሆኖ የቀበሌው ተጠሪ፣ የአስተዳደሩ ሥራ መሪና የአስተዳደር ምክር ቤቱ ሰብሳቢ ነው።
2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ሥር የሰፈረው አጠቃላይ ድንጋጌ እንደጠበቀ ሆኖ የቀበሌው አስተዳዳሪ ከዚህ በታች የተመለከቱት ዝርዝር ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፡-
 - ሀ/ የቀበሌውን የአስተዳደር ምክር ቤት ይሰበስባል፣ ይመራል፣
 - ለ/ የበላይ በሆኑት የአስተዳደር አካላት የሚያወጡትን ፖሊሲዎች፣ ሕጎች፣ ደንቦች፣ መመሪያዎችና እቅዶች ተቀብሎ በቀበሌው ውስጥ በሥራ ላይ መዋላቸውን ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፣
 - ሐ/ ምክትል አስተዳዳሪውን ጨምሮ የቀበሌውን አስተዳደር ምክር ቤት አባላት ሹመት ለቀበሌው ምክር ቤት አቅርቦ ያስፀድቃል።

Article 104

Election and Term of Office of Kebele Administrator

1. The Kebele Administrator shall be elected from among the members of the kebele council upon recommendation by a political party or political parties with a majority seats in the council.
2. Unless otherwise provided for this constitution the term of office of the Kebele administrator shall be for the duration of mandate of kebele council.

Article 105

Powers and Functions of the Kebele Administrator

1. The kebele Administrator is accountable to the kebele council and the city and or woreda administration, under which the kebele is organized as the case may be, and shall be the Chief Executive of the administration and preside over the administrative council.
2. Without prejudice to the generality stated under sub- Article 1 of this Article the Administrator shall have the following powers and functions:
 - a) Preside over and direct, the meeting of the kebele administrative council.
 - b) Follow up and supervise the implementation of policies, laws, regulations, directives and plans issued by his superior bodies in the kebele.
 - c) Submit to the kebele council for approval the appointment of members of kebele administrative council including the deputy administrator.

መ/ የነዋሪውን ሕዝብ አስተያየት መሰረት አድርጎ በቀበሌው አስተዳደር ምክር ቤት አማካኝነት እንዲጣራ ካደረገ በኋላ እጩ የቀበሌ ማህበራዊ ፍርድ ቤት ዳኞችን ዝርዝር ለቀበሌው ምክር ቤት አቅርቦ ያሾማል፤

ሠ/ ለቀበሌው ምክር ቤት፣ ለነዋሪው ሕዝብና እንደ አስፈላጊነቱ ቀበሌው ለታቀፈበት ከተማና ወይም ወረዳ አስተዳደር ምክር ቤት በጊዜው የሥራ ሪፖርት ያቀርባል፤

ረ/ በዚህ ሕገ መንግሥት አንቀጽ §፬ /2/ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ አስተዳዳሪው የቀበሌውን ምክር ቤት መስራች ጉባኤ ይጠራል፤

ሰ/ በቀበሌው አስተዳደር ምክር ቤት በቀበሌው ምክር ቤትና እንደሁኔታው በሚመለከተው ከተማና ወይም ወረዳ አስተዳደር የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል፡፡

አንቀጽ 106

የቀበሌ ምክትል አስተዳዳሪ ሥልጣንና ተግባር

የቀበሌ ምክትል አስተዳዳሪ በቀበሌው አስተዳዳሪ ተመርጦ ሹመቱ በቀበሌው ምክር ቤት የሚፀድቅ ሆኖ፤

1. በቀበሌው አስተዳደር ምክር ቤት እና በአስተዳዳሪው ተለይተው የሚጡትን ተግባራት ያከናውናል፤
2. የቀበሌው አስተዳዳሪ በማይኖርበት ወይም ሥራውን ለማከናወን በማይችልበት ጊዜ ተክቶ ይሠራል፤
3. የቀበሌው ምክትል አስተዳዳሪ ተጠሪነቱ ለቀበሌው አስተዳዳሪና ለአስተዳደር ምክር ቤቱ ነው፡፡

- d) Submit the list of judges of the kebele social courts to the kebele council for appointment based on the opinion of the residents of the kebele after having the list screened by the kebele administrative council.
- e) Submit periodical reports to the kebele council and kebele residents and to the city or woreda administrative council, as the case may be;
- f) Without prejudice to the provision of Article 104(2), the Administrator shall convene the first session of the kebele council.
- g) Perform such other functions as may be entrusted to him by the kebele administrative council, Kebele council and the city or woreda administration, as the case may be.

Article 106

Powers and Functions of the Deputy Administrator

The Deputy Administrator shall be appointed upon that recommendation of the administrator and shall.

1. Perform such other functions as may be entrusted to him by the kebele administrative council and the Administrator.
2. Act on behalf of the Administrator in his absence and when he is unable to exercise his function.
3. Be accountable to the kebele administrator and kebele administrative council

አንቀጽ 107

ስለ ቀበሌ አስተዳደር ጽህፈት ቤት

1. የቀበሌ አስተዳደር የራሱ ጽህፈት ቤት ይኖረዋል፤
2. የቀበሌው አስተዳደር ምክር ቤትና የቀበሌው ምክር ቤት የቀበሌውን አስተዳደር ጽህፈት ቤት በጋራ ሊጠቀሙ ይችላሉ።
3. የቀበሌው ጽ/ቤት ኃላፊ በበላይነት የሚመራው የቀበሌው ዋና አስተዳዳሪ ነው።

አንቀጽ 108

የቀበሌ ማህበራዊ ፍርድ ቤት

1. የቀበሌ ማህበራዊ ፍርድ ቤት የቀበሌው ማህበራዊ የዳኝነት አካል ሆኖ በዚህ ሕገ መንግሥት ተቋቁሟል፤ ዝርዝሩ በሕግ ይወሰናል።
2. የማህበራዊ ፍርድ ቤት ዳኞች በዚህ ሕገ መንግሥት አንቀጽ (9 ንዑስ አንቀጽ 4 ሥር በተደነገገው መሠረት ተመርጠው የሚሾሙ ይሆናሉ።
3. የማህበራዊ ፍርድ ቤት የሥራ ዘመን የቀበሌው የሥራ ዘመን ይሆናል።

ምዕራፍ አሥራ አንድ

የክልሉ ፖሊሲ መርሆዎችና ዓላማዎች

አንቀጽ 109

ዓላማዎች

1. ማንኛውም የመንግሥት አካል የፌዴራሉንና የክልሉን ሕግጋተ መንግሥታት፣ ሌሎች ሕጎችና ፖሊሲዎች በሥራ ላይ ሲያውል በዚህ ምዕራፍ በተመለከቱት መርሆዎችና ዓላማዎች ላይ መመሥረት አለበት።
2. በዚህ ምዕራፍ ውስጥ "መንግሥት" ማለት የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግሥት ማለት ነው።

Article 107

Kebele Administration Office

1. The Kebele Administration shall have its own office.
2. The Kebele Administrative Council and the Kebele council may use the office.
3. The Kebele Administration shall exercise general supervision over the Head of the Office on the kebele administration.

Article 108

Kebele Social Court

1. The Kebele Social Court is hereby established as a social judicial organ of the Kebele. Particulars shall be determined by law.
2. Judges of the Kebele Social Court shall be appointed in accordance with sub-Article 4 of Article 99 of this constitution.
3. The term of office of the social court shall be for the duration of the mandate of the kebele.

CHAPTER ELEVEN

PRINCIPLES AND OBJECTIVES OF THE REGIONAL STATE POLICY

Article 109

Objective

1. Any governmental organ shall be guided by the principles and objectives mentioned in this chapter in implementing the Federal and Regional State Constitutions.
2. In this Chapter "Government" means the Benishangul Gumuz Regional State.

አንቀጽ 110

ፖለቲካ ነክ ዓላማዎች

1. የክልሉ መንግሥት በዲሞክራሲያዊ መርሆዎች ላይ በመመሥረት ሕዝቡ በሁሉም ደረጃዎች ራሱን በራሱ የሚያስተዳድርበትን ሁኔታ ማመቻቸት አለበት።
2. የክልሉ መንግሥት የብሄረሰቦችንና የሕዝቦችን ማንነት የማክበር፣ በዚህም ላይ በመመርኮዝ በመካከላቸው እኩልነትን፣ አንድነትንና ወንድማማችነትን የማጠናከር ግዴታ አለበት።
3. የአገሪቱን ፈጣን የልማት ራዕይ እውን ለማድረግ ከሙስና የፀዳ፣ ግልጽ፣ ተጠያቂ፣ ቀልጣፋና ውጤታማ መልካም አስተዳደር እስከ ቀበሌ መመሥረት ይኖርበታል።

አንቀጽ 111

ኢኮኖሚ ነክ ዓላማዎች

1. የክልሉ መንግሥት ሁሉም የክልሉ ነዋሪዎች ባላቸው እውቀትና ሀብት ተጠቃሚ የሚሆኑበትን መንገድ የመቀየስ ኃላፊነት አለበት።
2. የክልሉ ነዋሪዎች የኢኮኖሚ ሁኔታዎችን ለማሻሻል እኩል ዕድል እንዲኖራቸው ለማድረግና ሀብት ፍትሐዊ በሆነ መንገድ የሚከፋፈልበትን ሁኔታ ማመቻቸት አለበት።
3. የክልሉ መንግሥት በልማት ወደ ኋላ ለቀሩ ብሄረሰቦች ልዩ ድጋፍ ያደርጋል።
4. የተፈጥሮና ሰው ሠራሽ አደጋ እንዳይደርስ መከላከልና አደጋው ሲደርስም ለተጎዷው ሕዝብ እርዳታ በወቅቱ እንዲደርስ ማድረግ አለበት።

Article 110

Political Objectives

1. Guided by democratic principles, the government shall promote and support the people's self-rule at all levels.
2. Government shall respect the identity of Nationalities and peoples. Accordingly Government shall have the duty to strengthen ties of equality, unity and fraternity among them.
3. In order to make the country's vision of accelerated development a reality, there shall be established a good governance down to the kebele level which is free from corruption, transparent, accountable to the people, efficient and effective.

Article 111

Economic Objectives

1. The Government shall have responsibility to devise ways and means to make all residents of the State benefit from the Region's legacy of intellectual and material resources.
2. The Government shall have the duty to ensure that all residents of the state get equal opportunities to improve their economic conditions and to promote equitable distribution of wealth among them.
3. The Government shall provide special assistance to under developed nationalities.
4. The Government shall take measures to avert any natural and man made disasters, and in the event of disasters, to provide timely assistance to the victims.

5. የክልሉ መንግሥት መሬትንና የተፈጥሮ ሀብትን በሕዝብ ስም በይዘታው ሥር በድረግ ለሕዝቡ የጋራ ጥቅም እንዲውሉ የማድረግ ኃላፊነት አለበት።
6. የክልሉ የልማት ፖሊሲዎችና ኘርግራሞች ሲዘጋጁ ሕዝቡ እንዲሳተፍ ማድረግ አለበት። የሕዝቡን የልማት እንቅስቃሴዎች መደገፍ አለበት።
7. የክልሉን መንግሥት የሕዝቡን ዕውቀት፣ ጉልበትና ገንዘብ በማቀናጀት ፈጣን ልማት የሚረጋገጥበትን መንገድ መቀየስ አለበት። ሕዝቡ በክልሉ የኢኮኖሚ እንቅስቃሴ ከፍተኛ ሚና እንዲኖረው ማድረግ አለበት። ስለሆነም ሕዝቡ ዕቅዶችንና ፖሊሲዎችን በመደገፍ ብቻ ሳይሆን በማስፈጸምና በመገምገም መሳተፍ አለበት።
8. የክልሉ መንግሥት በኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ የልማት እንቅስቃሴዎች ውስጥ ሴቶች ከወንዶች ጋር እኩል የሚሳተፉበትን ሁኔታ የማመቻቸት ኃላፊነት አለበት።
9. የክልሉ መንግሥት የሠራተኛውን ሕዝብ ጤንነት፣ ደህንነትና የኑሮ ደረጃ ለመጠበቅ መጣር አለበት።
10. የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል "ሥነ ምህዳር" ማለት ሰፊና ለም መሬት፣ በቂ ዝናብ፣ በርካታ ትላልቅና ገባር ወንዞች መሠረት ያደረገ፣ የክልሉ ተነፃፃሪ ብልጫዎች ላይ ያተኮረ፣ ፈጣን፣ የተሳሰረና በገበያ የሚመራ የልማት እንቅስቃሴ ያደርጋል። ለዚህም ሲባል የሕዝቡ የባለሀብቶችንና የመንግሥት የልማት ኃይሎችን በቅንጅት ይመራል፣ የካፒታልና የጉልበት ዝውውር ያደርጋል። ከአገሪቱ የገበያ ማዕከላት መሠረተ ልማት ለመዘርጋት ከፌዴራል መንግሥት ጋር ሙሉ ትብብር ያደርጋል።

5. The Government shall have the responsibility to hold, on behalf of the people, land and other natural resources, in order to deploy them for their common benefit and development.
6. The Government shall promote the participation of peoples in the formulation of regional state development policies and programmes.
7. The Government shall devise ways and means to ensure rapid development by combining the people's intellect, labor and money. It shall make the people play a dynamic role in the regional economic development activities.
8. The Government shall have the responsibility to ensure equal participation of women with their men counterparts in development endeavors.
9. The Government shall endeavor to protect and promote the health, welfare and living standards of the working population of the state.
10. The Government shall carry out an accelerated, integrated and market-led economy focusing on the comparative advantage of the region's geography, such as the huge and fertile land, sufficient rain and abundant and hug tributaries. For the aforementioned purpose, it shall lead the investors and the development forces of the government in a coordinated manner encourage the movement of capital and labor; and cooperate with the Federal Government in laying down the infrastructure linking up the region with the market centers of the Country.

አንቀጽ 112

ማህበራዊ ነክ ዓላማዎች

1. የአገሪቱና የክልሉ አቅም በፈቀደ መጠን ሁሉም የክልሉ ነዋሪዎች የትምህርት፣ የጤና አገልግሎት፣ የንፁህ ውኃ፣ የመኖሪያ፣ የምግብና ማህበራዊ ዋስትና እንዲኖራቸው ያደርጋል።
2. ትምህርት ከሃይማኖት፣ ከፖለቲካ አመለካከቶችና ከባህላዊ ተፅዕኖዎች ነፃ በሆነ መንገድ ይካሄዳል።

አንቀጽ 113

ባህል ነክ ዓላማዎች

1. የክልሉ መንግሥት መሠታዊ መብቶችንና ሰብዓዊ ክብርን እንዲሁም ዲሞክራሲንና ሕገ መንግሥቱን የማይቃረኑ ባህሎችና ልማዶች በእኩልነት እንዲጎለብቱና እንዲያደጉ የመርዳት ኃላፊነት አለበት።
2. በክልሉ ውስጥ የሚገኙ የተፈጥሮ ሀብቶችንና የታሪክ ቅርሶችን መጠበቅ የመንግሥትና የሁሉም የክልሉ ነዋሪዎች ግዴታ ነው።
3. የክልሉ መንግሥት አቅም በፈቀደ መጠን ኪነ ጥበብን፣ ሳይንስንና ቴክኖሎጂን የማስፋፋት ግዴታ አለበት።
4. የክልሉ መንግሥት ወጣቱን ትውልድ የመንከባከብ፣ በተሟላ ሥነ ምግባር የማነፅ፣ በአካልም ሆነ በአእምሮ ጠንክሮ ኃላፊነት የሚሸክም፣ ሀገሩን የሚወድና ለወገኑ የሚቆረቆር ብቁና በራሱ የሚተማመን ዜጋ ሆኖ እንዲያደግ ያላሰለሰ ጥረት የማድረግ ኃላፊነት አለበት።

Article 112

Social Objectives

1. To the extent the country's and the region's resources permit, all residents of the region shall have access to education, public health, clean water, housing, food and social security.
2. Education shall be provided in a manner that is free from religious influence, political partisanship of cultural prejudices.

Article 113

Cultural Objectives

1. The Government shall have responsibility support the growth and enrichment of cultures and tradition that are compatible with fundamental rights, human dignity, democratic norms and ideals, and the provision of the Constitution.
2. The Government and all residents of the region shall have the duty to protect the natural endowment and historical heritage found in the region.
3. The Government shall have the responsibility, to the extent its resources permit, to support the development of the art, science and technology.
4. The Government shall have the responsibility to make maximum effort to care for the young generation; to make them assume responsibility both in terms of physical and mental development, to raise them with love for their country and compatriot and with self confidence.

አንቀጽ 114

የአካባቢ ደህንነት ጥበቃ ዓላማዎች

1. የክልሉ መንግሥት ሁሉም የክልሉ ነዋሪ ንፁህና ጤናማ አካባቢ እንዲኖረው የመጣር ኃላፊነት አለበት።
2. ማንኛውም የኢኮኖሚ ልማት እርምጃ የአካባቢውን ደህንነት የማያናጋ መሆን አለበት።
3. የሕዝብንና የአካባቢ ደህንነትን የሚመለከት ፖሊሲና ኘሮግራም በሚነደፍበትና በሥራ ላይ በሚውልበት ጊዜ የሚመለከተው ሕዝብ ሃሳቡን እንዲገልፅ መደረግ አለበት።
4. የክልሉ መንግሥትና የክልሉ ነዋሪዎች አካባቢያቸውን የመንከባከብ ግዴታ አለባቸው።

ምዕራፍ አሥራ ሁለት

ፊደል ፊደል ድንጋጌዎች

አንቀጽ 115

አስቸኳይ ጊዜ አዋጅ

1. በፌዴራሉ ሕገ መንግሥት አንቀጽ (3 ንዑስ አንቀጽ 1/ለ/ ና በዚህ ሕገ መንግሥት አንቀጽ 47 2/2.07/ በተደነገገው መሠረት ማናቸውም የተፈጥሮ አደጋ ሲጋጥም ወይም የሕዝብን ጤንነት አደጋ ላይ የሚጥል በሽታ ሲከሰት የክልሉ መተዳደር ምክር ቤት በዚህ ሕገ መንግሥት አንቀጽ 49 /ንዑስ አንቀጽ 9 ሥር በተሰጠው ስልጠና መሠረት ያስቸኳይ ጊዜ ድንጋጌ አውጥቶ ተግባራዊ ያደርጋል።

Article 114

Environmental Objectives

1. The Government shall endeavor to ensure that all residents of the Region live in a clean and healthy environment.
2. No economic development measure shall damage the safety of the environment.
3. People have the right to full consultation and to the expression of views in the planning and implementation of environmental policies and project that affect them directly.
4. The Government and the residents of the Regional shall have the duty to protect the environment.

CHAPTER THIRTEEN

MISCELLANEOUS PROVISIONS

Article 115

Declaration of State of Emergency

1. According to Article 93 sub article 1(b) of the Federal Constitution and sub-Article 2(2.17) of Article 47 of this constitution, the Regional Executive Council shall, have the power to decree a state of emergency in accordance with sub article 9 of article 59 of this constitution should a natural disaster or an epidemic occur.

2. የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት የአስቸኳይ ጊዜ ድንጋጌውን አውጥቶ በሥራ ላይ ባዋለ በአሥራ አምስት ቀናት ውስጥ አፈ ጉባኤው የክልሉን ምክር ቤት አስቸኳይ ስብሰባ እንዲጠራ ማሳወቅና የአስቸኳይ ጊዜ ድንጋጌውን ለምክር ቤቱ በማቅረብ ማስፀደቅ አለበት። ድንጋጌው በምክር ቤቱ ከግማሽ በላይ ድምፅ ተቀባይነት ካላገኘ ወዲያውኑ ይሻራል።
3. የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ያወጣው የአስቸኳይ ጊዜ ድንጋጌ በክልሉ ምክር ቤት ተቀባይነት ካገኘ በሥራ ላይ ሊቆይ የሚችለው ለስድስት ወራት ብቻ ይሆናል። ሆኖም የክልሉ ምክር ቤት በሁለት ሶስተኛ ድምፅ ሲወስን የአስቸኳይ ጊዜ ድንጋጌው በየአራት ወሩ እንዲታደስ ለማድረግ ይችላል።
4. የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤትና የክልሉ ምክር ቤት በአስቸኳይ ጊዜ ድንጋጌ አማካኝነት የሚያወጧቸው ደንቦችና የሚወስዷቸው እርምጃዎች በማናቸውም ረገድ በዚህ ሕገ መንግሥት አንቀጽ 06 ፣ አንቀጽ 07 ፣ አንቀጽ 09 /1/ እና /2/ ፣ አንቀጽ 22 /1/ ፣ አንቀጽ 25 /1/ ፣ አንቀጽ 26 ፣ አንቀጽ 28 /1/ እና አንቀጽ "9 ድንጋጌዎች ሥር የቀመጡትን መብቶች የሚገድቡ መሆን የለባቸውም።

አንቀጽ 116

የአስቸኳይ ጊዜ ድንጋጌ አፈጻጸም መርማሪ ቦርድ

1. በክልሉ ውስጥ የአስቸኳይ ጊዜ ድንጋጌ በሚታወጅበት ወቅት የክልሉ ምክር ቤት ከአባላቱና ከሕግ ባለሙያዎች መርጦ የሚመደባቸው ሰባት አባላት ያሉት የአስቸኳይ ጊዜ ድንጋጌ አፈጻጸም መርማሪ ቦርድ ማቋቋም ይችላል። ቦርዱ የአስቸኳይ ጊዜ ድንጋጌው በክልል ምክር ቤት በሚፀድቅበት ጊዜ ይቋቋማል።

2. Within fifteen days from the adoption of the decree of state of emergency, the Executive Council for an extra-ordinary meeting and submit the decree for approval. If not approved by a vote of more than one half of the members.
3. Where the state of emergency decreed by executive Council is approved by the Regional State Council, it shall remain in force up to six months. However, the Regional State Council may, by a two-thirds majority vote, allow the decree of state of emergency to be renewed every four months successively.
4. Any regulations issued or action taken by the Regional State Executive Council and the Regional State Council pursuant to the decree of state of emergency shall not suspend or limit the rights provided in Articles 16, 17, 19(1) and (2), 22(1), 25(1), 26, 28(1) and 39 of this constitution.

Article 116

State of Emergency Inquiry Board

1. The Regional Council, while declaring a state of emergency, shall simultaneously establish a state of Emergency Inquiry Board, comprising seven persons to be chosen and assigned by the state council from among its members and from legal experts. The Board shall be established on the day the state of emergency is approved by the Regional State Council

2. የአስቸኳይ ጊዜ ድንጋጌ አፈጻጸም መርማሪ ቦርድ የሚከተሉት ሥልጣንና ኃላፊነቶች ይኖሩታል።

ሀ/ በአስቸኳይ ጊዜ ድንጋጌ ምክንያት የታሰሩ ግለሰቦች ቢኖሩ በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ ይፋ ማድረግና የታሰሩበትን ምክንያት መግለጽ፤

ለ/ በአስቸኳይ ጊዜ ድንጋጌ አፈጻጸም የሚወሰዱት እርምጃዎች በማናቸውም ረገድ ኢሰብአዊ አለመሆናቸውን መከታተልና መቆጣጠር፤

ሐ/ ማናቸውም የአስቸኳይ ጊዜ አዋጅ እርምጃ ኢሰብአዊ መሆኑን ሲያምንበት ርዕሰ መስተዳድሩ ወይም መስተዳድር ምክር ቤቱ እርምጃውን እንዲያስተካክል ሃሳብ መስጠት፤

መ/ በአስቸኳይ ጊዜ ድንጋጌ እርምጃዎች ኢሰብአዊ ድርጊት የፈፀሙ ሁሉ ለፍርድ እንድቀርቡ ማድረግ፤

ሠ/ የአስቸኳይ ጊዜ ድንጋጌው አፈጻጸም እንዲቀጥል ለክልሉ ምክር ቤት ጥያቄ ሲቀርብ ያለውን አስተያየት ለምክር ቤቱ ማቅረብ፤

3. የአስቸኳይ ጊዜ ድንጋጌ አፈጻጸም መርማሪ ቦርድ በዚህ ሕገ መንግሥት መሠረት ተልዕኮውን እንዳጠናቀቀ የሚፈረስ ይሆናል።

2. The State of Emergency Inquiry Board shall have the following powers and responsibilities.

a) To make public within one month the names of all individuals arrested on account of the state of emergency together with the reasons for their arrest.

b) To inspect and follow up that not measure taken during the state of emergency is inhuman;

c) To recommend to the Chief Executive or to the Executive Council corrective measures if it finds any case of inhumane treatment.

d) To bring perpetrators of inhuman acts before a court of law.

e) To submit its views to the regional State council on the request made to the latter for the extension of the duration of the state of emergency.

3. The Board shall be dissolved upon completion of its mission in accordance with this constitution.

አንቀጽ 117

የክልሉ ዋና ኦዲተርና ምክትል ዋና ኦዲተር

1. የክልሉ ዋና ኦዲተርና ምክትል ዋና ኦዲተር በርዕሰ መስተዳድሩ አቅራቢነት በክልሉ ምክር ቤት ይሾማሉ፤ ተጠሪነታውም ለክልሉ ምክር ቤት ይሆናል፤
2. የክልሉ ዋና ኦዲተር የክልሉ መንግሥት ተቋማትና የሌሎች መሥሪያ ቤቶች ሂሳቦችን በመቆጣጠር በክልል ምክር ቤት የተመደበው ዓመታዊ በጀት በበጀት ዓመቱ ውስጥ እንዲሠሩ ለተወሰኑት ሥራዎች በሚገባ መዋሉን ለምክር ቤቱ ሪፖርት ያቀርባል።
3. የክልሉ ዋና ኦዲተር የመሥሪያ ቤቱን በጀት በቀጥታ ለክልሉ ምክር ቤት አቅርቦ ያስፀድቃል።
4. የዋናው ኦዲተር መሥሪያ ቤት ዝርዝር ሥልጣንና ተግባር በሕግ ይወሰናል።

አንቀጽ 118

የሕገ መንግሥቱ ማሻሻያ ሃሳብ ስለማመንጨት

- በዚህ ሕገ መንግሥት ማሻሻያ ሃሳብ፡-
- ሀ/ በክልሉ ምክር ቤት አባላት አንድ ሶስተኛ ጥያቄ ወይም፤
 - ለ/ በክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት አባላት የብላጫ ድምጽ ውሳኔ ወይም፤
 - ሐ/ በብሄረሰብ አስተዳደር ምክር ቤቶች አንድ ሶስተኛ ድምፅ ወይም፤
 - መ/ በክልሉ ውስጥ ከሚገኙት የወረዳ ምክር ቤቶች በአንድ ሶስተኛዎቹ ጥያቄ ወይም፤
 - ሠ/ በክልሉ ውስጥ ከሚገኙት የቀበሌ ምክር ቤቶች በአንድ ሶስተኛው ጥያቄ ለውይይትና ለውሳኔ የሕገ መንግሥቱ መሻሻል ጉዳይ ለሚመለከታቸው ክፍሎች ይቀርባል።

Article 117

The Auditor General and Deputy Auditor General

1. The Auditor General and Deputy Auditor General shall be appointed by the Regional state Council upon recommendation of the Chief Executive and be accountable to the Council.
2. The Auditor General shall audit and inspect the accounts of the Regional State Institutions and other office of the Regional State and ensure that the budget year and submit report thereon to the Regional State Council.
3. The Audit General shall draw up its annual budget and submit directly to the Regional State Council for approval.
4. The Powers and functions of the Auditor-General shall be determined by law.

Article 118

Initiation of amendments of the Constitution

- A proposal for the amendment of this constitution may be submitted for deliberation and decision to the concerned organs upon the request of:
- a) One third of the members of the regional state council.
 - b) The majority members of the Regional State Executive Council; or
 - c) One third of the council of Administration of Nationalities; or
 - d) One third of the Woreda Councils in the Region; or
 - e) One-third of the kebele councils in the region

ሕገ መንግሥቱን ስለማሻሻል

1. በዚህ ህገ መንግሥት ምዕራፍ ሁለትና ሶስት የተዘረዘሩት መብቶች ነፃነቶች ሊሻሻሉ የሚችሉት የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ ሕገ መንግሥት ምዕራፍ ሁለት እና ምዕራፍ ሶስት ሊሻሻሉ ብቻ ነው። ስለሆነም የተጠቀሱት ድንጋጌዎች በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ ሕገ መንግሥት መሻሻል በሚደረግበት ወቅት የዚህ ሕገ መንግሥት ምዕራፍ ሁለት እና ምዕራፍ ሶስት ሊሻሻሉ የሚችሉት በዚህ አንቀጽ ሀ እና ለ መሠረት ይሆናል።

ሀ/ በክልሉ ውስጥ ከሚገኙ የወረዳ ምክር ቤቶች ከግማሽ በላይ የሚሆኑት በአብላጫ ድምፅ ሲያፀድቁትና፤

ለ/ የክልሉ ምክር ቤት አባላት በሶስት አራተኛ ድምፅ ሲያፀድቁት ነው።

2. ከላይ በንዑስ አንቀጽ አንድ ሥር ከተዘረዘሩት ውጭ ያሉ የሕገ መንግሥቱ ድንጋጌዎች ሊሻሻሉ የሚችሉት በሚከተሉት አኳኋን ብቻ ይሆናል።

ሀ/ በክልሉ ውስጥ ከሚገኙ የወረዳ ምክር ቤቶች ሁለት ሶስተኛ የሚሆኑት የወረዳ ምክር ቤቶች በሁለት ሶስተኛ ድምፅ የቀረበውን ማሻሻያ ሲያፀድቁትና፤

ለ/ በክልሉ ምክር ቤት አባላት በአብላጫ ድምፅ ሲያፀድቁት ነው።

Amendment of the Constitution

1. The provisions of Chapter Two and Three of this Constitution may be amended if the provisions of chapter Two and Three of the constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia are amended. When such provisions of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia are amended, Chapter Two and Three of this constitution may be amended in accordance with the following sub Articles:

a. When it is approved by more than half of the members of the woreda council in the region; and

b. When it is approved by three-fourths of the members of the Regional State Council.

2. The Provisions of this constitution other than those specified in sub-article 1 of this article may be amended in the following manner.

a. When two-thirds of the Woreda councils in the Region have approved the amendment by two-third majority vote ; and

b. When majority of the members of the Regional Council approve the amendment.

አንቀጽ 120

ነባር ሕጎች ስለመሥራታቸው

በክልሉ ውስጥ እስካሁን ድረስ ፀንተው የሚሠራባቸው ነባር ህጎች፣ ደንቦችና መመሪያዎች ተሻሽሎ ከወጣው ከዚህ ሕገ መንግሥት ጋር እስካልተቃረኑ ድረስ ተፈጻሚነት ይኖራቸዋል።

አንቀጽ 121

የመጨረሻ ህጋዊ ሰውነት ስላለው ቅጅ

የዚህ ሕገ መንግሥት የአማርኛ ቅጅ የመጨረሻው ሕጋዊ እውቅና ያለው ሰነድ ነው።

Article 120

Applicability of Existing Laws

Laws, regulations and directives which have been in force in the Region shall continue to be in force in so far as they are consistent with this constitution.

Article 121

The Version with Final Legal Authority

The Amharic Version of this constitution shall have the final legal authority.